

FÅGLAR

#02.2019 ÅRGÅNG 42 _____ i Närke

Stefan Linderholm

Ska vi värna **alla** fåglar – även dem som hotar **mångfalden**?

Som fågelskådare önskar vi få uppleva så många fåglar som möjligt. Ett av syftena med att vi organiserar oss i Närkes Ornitologiska Förening är just skyddet av fåglarna. Men vad är egentligen fågelskydd?

DEN FÖRSTA TANKEN är att skydda fåglarna mot negativa effekter som vi människor skapar. Idag finns det nog ingen del av vår planet som inte är påverkad av däggdjuret Homo sapiens. I de djupaste gravarna i haven hittar man plaster och i de yttersta luftlagren hamnar det fossila bränslets koldioxid. Vilda däggdjurs biomassa är klart mindre än tio procent, medan människor och husdjur av alla de slag svarar för resten. En ökande befolkning i världen som ställer krav på hög levnadsstandard är ett reellt hot. Hur ska planetens alla innevanare få frisk luft, rent vatten och någonting att äta?

NÄSTA TANKE kring fågelskyddet är att skydda fåglarna mot naturens predatorer. Det är inte bara fyrfota råvaror och katter som hotar fågellivet. Även några fågelarter ställer till problem eller rubbar balansen.

På många platser har naturvårdare skapat och förbättrat fåglarnas övernattnings- och rastplatser. I de öppna jordbruksbygderna är det lätt för fåglarna att finna föda. På allt större arealer sår man på hösten; det får till följd att svanar och gäss har gott om vinterföda. Dessutom har naturvårdare och fågelvänner gynnat de arterna genom bland annat att restaurera våtmarker.

Tranor, sångsvanar och gäss är arter som gynnas av förändringarna. Få av dessa fåglar svälter ihjäl vintertid och dessutom är de förberedda inför kommande häckningssäsong. Ibland uppstår skador på grödorna och det blir konflikter mellan fågelvänner och jordbruket.

Tranan är dessutom något av en allätare. Allt fler rapporter kommer om hur tranor utdrar skrattmåsar och dvärgmåskolonier. Från Finland rapporteras om hur brushanens ungar äts upp av tranor. Det finns rapporter om hur sångsvan dödar små gässlingar och själv har jag observerat hur en kanadagås dränker en gräsandunge. Är detta orsaken till att det går dåligt för tofsvipans häckning vid Oset?

DET ÄR NU DAGS att vi börjar diskutera hur många tranor, sångsvanar och grågäss vi ska värna om. Ska vi acceptera att tranorna börjar häcka vid Oset/Rynningeviken med risk för att andra våtmarksarter försvinner? Kommer turistnäringen kollapsa om det blir 5 000 tranor färre i Hornborgarsjön? Vilket antal sångsvanar i Tysslingen kan lantbrukarna acceptera? Om vi anser att antalet tranor, svanar och gäss inte ska öka, vilka medel och metoder ska då användas?

Lars Johansson
Ordförande, NOF

Ett annat exempel är konkurrensen mellan havsörn och fiskgjuse. Idag är miljögifterna inte ett lika tydligt hot mot stora rovfåglar. Projekt "ÖRN 72" bedrev mycket framgångsrikt matning av örnar vintertid. Resultatet blev att havsörnshonorna avgiftades och ungfågeln klarade det nålsöga som den första vintern innebär. I Kvismare fågelstations senaste årskrift redovisas hur fiskgjusen och havsörnen konkurrerar med följd att antalet gjusar minskar rejält. Vilken av arterna ska vi fågelvänner värna om?

Är det kanske dags att nu sluta mata örarna vintertid? Vi vet också att risken att bli dödad av ett framrusande

tåg är stor om man är en örn. Om vi naturvårdare slutar mata örarna och järnvägen inte gör något för att minska olyckorna med vilt, vilket blir då resultatet? Havsörn tar många skarvungar, är det bra eller dåligt?

PERSONLIGEN VET JAG just nu inte vilken uppfattning jag ska framhäva. Men jag vet att vi i Fågelskådersverige måste våga diskutera och finna svar på dessa frågor. Andra förväntar sig att vi kan presentera väl motiverade ställningstaganden i dessa svåra frågor ganska snart.

MÅSTE VI VÄRNA ALLA FÅGLAR?	2
KLARTECKEN FÖR SKYDDSJAKT PÅ SKARV	4
FRÅN FÅGELNÖRD TILL FÅGELGUIDE	5
FÖRSTA HÄCKNINGEN AV PILGRIMSFALK	6
KYLIG KAMP I FÅGELTORNEN	7
HUR VI KAN VISA HÄNSYN MOT FÅGLARNA	8
FÖLJ MED I MÄSTER ERIKS FOTSPÅR	9
VIDGADE VYER EFTER Ö-BESÖK	28-29
HÖSTENS SPÄNNANDE PROGRAM	30
RÄDDAD AV EN KROCKKUDDE	32

fågelrapporten 2018

ALLT OM VÅRA OBSERVATIONER UNDER ÅRET – 18 SIDOR

OMSLAGSBILDEN: TORNSEGLARE (*Apus apus*)

Akvarell av Staffan Ullström

TEXT: MARIANNE JOHANSSON

Tornseglaren tillhör familjen seglare och är enda representanten för familjen i norra Europa.

Tornseglare är extremt anpassade till ett liv i luften och efter att de kläckts befinner sig många av fåglarna i luften från det att de lämnar boet tills de häckar första gången vilket sker efter två till tre år. Vid sina flygmanövrer kan de i störtdykningar uppnå hastigheter på över 200 kilometer per timme. Och de kan nå upp till en höjd av 3 500 meter.

Vad vore väl en svensk högsommardag utan tornseglarnas flygkonster och lek och det höga gälla skriet, **sirr, sri, sri, sirr**, högt uppe i det blå?

Före 1980 var det officiella namnet tornsvala men eftersom arten inte är en svala byttes namnet till tornseglare.

Den är en flyttfågel och har sina vinterkvarter i Afrika, framför allt söder om ekvatorn. Tornseglaren har ett stort utbredningsområde och häckar över stora delar av Europa och Asien. Anländer till Sverige i mitten av maj och de första påbörjar flytten

söderut redan i augusti.

Längd: 17–18,5 centimeter, vingspann: 40 – 44 centimeter. Är strömlinjeformad med långa, spetsiga vingar. Har kluven stjärt och är jämnfärgat brunsvart med bronsglans särskilt på ryggsidan och vingarna. Könen är lika till utseende. Tornseglarna är trogna sin partner hela livet.

De har så kallad klängfot som inte duger till att sitta på grenar med men den kan klänga sig fast vid takrännor och andra ojämna ytor. De fyra klorna är vassa och krökta och pekar framåt, ingen bakåt att nypa fast med.

Födan består bland annat av insekter, svävande spindlar och bladlöss.

Bobygge: boet byggs med grässtrån, blad, riskvistar, ull, knoppfjäll, frön, trådar, hår och liknande. Redet bildar en rörig, flat skål med en fördjupning i mitten, som innesluts med klibbig saliv som tornseglaren utsöndrar från sina spottkörtlar och som snabbt härdar och blir till en armering. Redet klibbas fast på murar, torn, gamla byggnader, klippor eller ihåliga träd. De

försöker ofta stjäla andra fåglars bon under någon takpanna. Kan till och med knuffa ut andras ungar för att kunna ta över boet.

Äggen: 1–3 ägg läggs i juni och båda föräldrarna hjälps åt att ruva i cirka 20 dagar. Ungarna är flygga efter cirka 40 dagar. De är självständiga genast efter utflygningen.

Välkomna till NOF!

■ **Närkes Ornitologiska Förening, NOF, är föreningen för fågelintresse, fågelskydd och fågelforskning.**

Som medlem i föreningen kan du delta på exkursioner och resor, få gå på intressanta föredrag och delta i utbildningar.

Du som är medlem i NOF får också föreningens fina tidskrift Fåglar i Närke hem i brevlådan fyra gånger om året. Här är de senaste som valt att bli medlemmar i NOF: Simon Petersson, Åsbro, Christina Forslund, Örebro, Anders Nydahl, Örebro, Gerda Ottenhag, Örebro, Elisabet Wibling, Örebro, Ulf Granlund, Rönneshytta, Rolf Mathiesen, Örebro och Lars Erik Erlandsson, Örebro.

Vill du också bli medlem: logga in på membit: membit.net/m4-member/login/500. Medlemsavgiften är 250 kronor för vuxen, 100 kronor för ungdom (13–20 år) och 50 kronor för barn (1–12 år).

NOF efterlyser riktlinjer för stora fåglar

■ **Närkes Ornitologiska Förening får allt fler frågor från länsstyrelsen om skydds jakt på trana, vitkindad gås och sångsvan. Vi får även frågor om till exempel prickning av grågåsäg.**

NOF säger nästan alltid nej med motiveringen att det är ologiskt att bedriva skydds jakt på fem tranor i Kvismaren när det finns över 20 000 i området, eller skydds jakt på fem sångsvanar i Tysslingen när det finns 5 000 i området. Frågan är också om prickning av grågåsäg i Kvismaren är lösningen på en explosionsartad ökning av grågäss i Sverige och i norra Europa.

NOFs problem är att detta inte kan lösas på lokal nivå eller regional nivå. Är det en nationell fråga? Dessa fåglar rör sig i Europa och kanske måste man diskutera en lösning på EU-nivå.

Enligt NOF finns det en internationell förvaltningsplan för bland annat spetsbergsgås, och det har diskuterats om sådana även för grågås och vitkindad gås. NOF önskar att även trana och sångsvan omfattades av sådan förvaltningsplaner.

NOF har nu skickat en begäran att även BirdLife Sverige ska utarbeta riktlinjer som stöd för de regionala fågelföreningarna när det gäller dessa frågor.

Klartecken för skydds jakt på **400 skarvar** i Hjälmarén

LÄNSSTYRELSEN har beslutat att bevilja skydds jakt på högst 400 skarvar inom Örebro läns del av Hjälmarén under 2019.

Särskild hänsyn måste tas till de särskilt skyddsvärda arterna skräntärna, dvärgmås och svarttärna. Deras födosök och rastningsperiod sammanfaller med tiden för skydds jakten.

Svenska Insjöfiskarnas Centralförbund (SIC) har ansökt om fortsatt tillstånd till skydds jakt på skarv i Örebro del av Hjälmarén under åren 2019–2020. Som skäl anges att redskap skadas och förstörs när skarv jagar i dem. I Hjälmarén bedömer SIC att kostnaden för skarven minst ligger runt 14 miljoner kronor för näringen. Främst är det skadorna på gös, som har stor inverkan på fiskarnas inkomster. År 2018 sköts totalt 155 skarvar och år 2017 sköts 42 skarvar av 500 tillåtna årligen.

Närkes Ornitologiska Förening, NOF, har fått möjlighet att yttra sig om skydds jakten. NOF anser att högst 200 skarvar ska få skjutas; det bygger på att man inte lyckats skjuta alla skarvarna som varit tillåtna. Dessutom ökar inte antalet skarvar längre i Hjälmarén. NOF betonar också att tillståndet bör anpassas så att rastande skräntärnor inte störs.

Skarven i Närkedelen av Hjälmarén har under åren 1996–2013 inventerats regelbundet. Efter etableringen i sjön har populationen utvecklats starkt. I inventeringsrapporten efter 2013 års inventering beskrivs att antalet häckande par i Hjälmarén ökade kraftigt under åren 1996 till cirka 2005 för att därefter stagnera under åren 2006–2010. Under 2013

Det blir skydds jakt på storskarv i Hjälmarén även i år, men maximala antalet som får jagas är 400 fåglar.

var antalet bon nere på samma nivå som 2004 (929 bon år 2013).

Som villkor gäller bland annat att skydds jakten under vissa tider endast får bedrivas på ett bestämt avstånd från kolonier och kända boplatser för havsörn, fiskgjuse och skarv. Anledningen till detta är att minska störningen på de häckande fåglarna av dessa arter. På grund av att de särskilt skyddsvärda arterna skräntärna, dvärgmås och svarttärna brukar rasta på några av öarna i Hjälmarén, måste särskild hänsyn tas vid jakt intill dessa öar genom ett skyddsavstånd. Länsstyrelsen bedömer att skyddsavståndet om 500 meter bör vara tillräckligt för att dessa arter inte ska störas. Den utökade jakten begränsas även i tid med hänsyn främst till skräntärnans rastning.

Skydds jakt på **sångsvan** vid Tysslingen

■ **Länsstyrelsen i Örebro beslutade i slutet av mars att tillåta skydds jakt på fem sångsvanar i norra delen av Tysslingen.**

Anledningen är att en lantbrukare anser att han fått stora skördeskador av de rastande sångsvanarna, bland annat anges att 80 procent av kornet och 50 procent av vetet redan är skadat. Lantbrukaren menade att han försökt förebygga skador bland annat med olika skrämselmateriäl. Närkes Ornitologiska Förening, NOF, sa nej till skydds jakten av flera olika skäl:

✓ Skydds jakten kommer knappast att ha någon effekt på flyttande fåglar. De flyger

helt enkelt bort och nya kommer i stället. Ett skott i luften ha exakt samma effekt som verkanseld.

✓ Antalet sångsvanar vid Tysslingen hade vid den tidpunkten passerat sin kulmen och var i avtagande. Tidpunkten för eventuell jakt är således för sen.

✓ En skydds jakt på sångsvanar skulle för-siggå inom synhåll för de fågelvänner och turister som vistades vid Rännesta. De skulle med säkerhet ta mycket illa vid sig. En skydds jakt skulle alltså vara skadlig för såväl besökare som för besöksnäring. Några svanar vid Tysslingen blev aldrig skjutna detta år.

FAKTA ■ BJÖRN ANDER

Namn: Björn Ander.

Ålder: 50.

Familj: Dottern Judith, 9.

Bor: Östansjö.

Jobb: Lagerarbetare, teamledare

Antal kryss: 360 – 365, jag håller inte så bra koll längre.

Favoritfågel: Rödhake. När man hör smackandet en klar höstmorgon, då vet man att det kan vara läge för något annat också. Dessutom sjunger den vackert.

Drömmer om: Att få se en gammal hanne av stäpphök, som är lysande nästan genomsiktigt vit; det har jag aldrig sett i Sverige.

Björn – nörden som blev skådar- guide

KUNNIG, nördigt intresserad av detaljer på fåglarna, alltid nära till ett skratt.

Björn Ander är en uppskattad fågelguide och reseledare.

– För mig är det lycka när jag lyckas förmedla hur man skiljer ett silltrut från en havstrut, säger han.

TEXT: KENT HALTTUNEN FOTO: CHRISTER TEGEBRO

Björn Anders intresse för fåglar började redan i unga år. Hans pappa Ingemar Ander tog ofta med honom ut i naturen och då handlade det inte bara om fåglar, utan även om växter och fjärilar.

Under mellanstadietiden bodde familjen i Lund, och Björn minns hur klassen i skolan varje måndag hade en genomgång av vad som hänt i helgen.

– Jag satt och rabblade alla fågelarter jag sett. Frågan var om någon annan var intres-

serad, men min lärare lät mig hållas, berättar Björn och skrattar gott.

Nästa steg i Björns fågelskådarkarriär var när pappa Ingemar köpte en ny tubkikare. Då fick Björn ta över pappas gamla blykova. Björn och pappa Ingemar åkte också till Spanien under två veckor för att skåda.

– Det blev en ny dimension i skådandet.

För 15 år sedan fick Björn nytt jobb i Malmö. Han kom i kontakt med skådarna där och kryssandet tog fart. Där handlade det mycket om att skåda i närmiljön och det fanns ett lokalt sms-larm som fick honom att tagga till lite extra.

Öland tur och retur

– Jag lärde mig otroligt mycket under de åren. Samtidigt hade jag min kryssarperiod. Jag kunde sätta mig i bilen efter jobbet och åka till Öland för att titta på en fågel, och så tillbaka igen under natten, berättar Björn.

BJÖRN ANDER har varit en hårdkryssare och en som nördar ner sig i olika detaljer. Idag njuter han av att bara vara ute i naturen, och att få dela med sig av sina "nördiga" kunskaper.

– Det var väl då jag blev lite av en "nörd". Jag började kolla på detaljer på fåglar och fördjupade mig i olika saker som om det var en hanne eller hona, en ung eller gammal fågel, och vilken ålder fågeln kunde ha.

Gillar att guida

För nio år sedan flyttade Björn tillbaka till Närke och Östansjö. Han skaffade familj och skådandet är inte riktigt lika intensivt. Idag njuter han av att bara vara ute i naturen.

Och så gillar han att guida. Han har varit guide under flera NOF-resor och han är också anlitad reseledare och guide åt PR-Birding.

– Det är en otrolig glädje att skåda tillsammans och få dela med mig av mina kunskaper. Samtidigt lär jag mig också massor av andra skådare.

– Det är kul när jag inser att mina "nördkunskaper" också kan vara till nytta för andra, säger han och skrattar hjärtligt.

Viktiga kontakter

RINGMÄRKTA FÅGLAR

Ringar från döda, eller avlästa data från levande, fåglar sänds till: Naturhistoriska riksmuseet, Ringmärkningscentralen, Box 50 007, 104 05 Stockholm. Uppge plats, omständigheter som dödsorsak, tid m.m. för fyndet. Rapportera via webb: nrm.se. Sök där efter ringmärkningscentralen.

FÅGELAKUTEN

Besvarar frågor om skadade eller tillvaratagna fåglar. Tar hand om skadade fåglar för rehabilitering. Se vår hemsida nof.birdlife.se

FÅGELDOKTORN

Staffan Ullström, Gällersta 244, 705 94 Örebro, tel. 019 23 92 37, 076 712 18 88

ÖVRIGA

Leif Sandgren, Örebro, 070 256 73 95

Ulla Wallin, Frövi 070 563 80 79

Linda Arvidsson Älvhyttan 316 713 92 Gytting 070 674 17 00

STATENS VILT

Den som påträffar ett dött djur av nedanstående arter ska anmäla det till polisen för vidarebefordran till något av landets större naturhistoriska museer.

Artlista för fåglar:

Fiskgjuse, bivråk, örn, kärrhök, falk, tornuggla, hökuggla, berguv, fjälluggla, lappuggla, slaguggla, fjällgås, skräntärna, svarttärna, stork, rördrom, lunnefågel, salskrake, svarthalsad dopping, skärfläcka, gråspett, vitryggig hackspett, mellanspett, kungsfiskare, härfågel, blåkråka, sommargylling.

TRE UNGAR av pilgrimsfalk kläcktes i början av juni. Det är den första häckningen av pilgrimsfalk i Närke på över 60 år. Leif Bertilsson och Dick Liljegren från Nordens Ark tittar på en av de tre ungar på silon i Fjugesta.

Pilgrimsfalkar häckar i Västernärke

DEN 12 JUNI ringmärktes tre pilgrimsfalksungar på silon i Fjugesta. Det här är den första häckningen av pilgrimsfalk i Närke på över 60 år.

- Jag är väldigt glad idag, säger Leif Bertilsson som jobbat med Projekt pilgrimsfalk under många år.

Sedan 2006 har medlemmar från Naturskyddsföreningen och Närkes Ornitologiska Förening jobbat med att åter etablera pilgrimsfalk som häckfågel i Närke. Det finns pilgrimsfalkar i Norrland och de finns på Västkusten. Men tanken var att knyta ihop de båda populationerna. Därför har man haft utsättning av ungfåglar under många år i Mellansverige, och silon i Fjugesta har varit en sådan plats där ungar från Nordens Ark placerats ut på taket.

- Vi har varit med och satt ut närmare 50 ungfåglar av pilgrimsfalk, berättar Leif Ber-

tilsson som är av eldsjälarna bakom projektet.

Förra året, 2018, kom det inga falkungar från Nordens Ark. Men redan då hade en hane lockat till sig en hona och de parade sig. Men det blev ingen häckning. Kanske var honan för ung, hon var en 2K-fågel.

I år har hannen och honan parat sig flera gånger under april månad. I månadsskiftet april/maj började paret ruva och i början av juni kläcktes sedan äggen och tre ungar tittade ut.

Dick Liljegren från Nordens Ark kom till Fjugesta den 12 juni för att ringmärka de tre ungarna.

- För mig är det här en stor dag och en belöning för all den tid vi lagt ner på att bygga boxar, mata och bevaka ungfåglar, förklarar Leif Bertilsson.

Den lyckade häckningen på silon i Fjugesta är den första kända häckningen i Närke på över 60 år. Det finns väldigt få historiska uppgifter om när pilgrimsfalken försvann från landskapet som häckfågel.

FAKTA / PILGRIMSPROJEKTET

I början av 1970-talet fanns bara ett fåtal par kvar av häckande pilgrimsfalk i Sverige. Då startade Naturskyddsföreningen ett projekt för att rädda världens snabbaste fågel. På Nordens Ark i Bohuslän föder man upp pilgrimsfalkar, och sedan sätter man ut ungarna på olika platser i landet, främst i Mellansverige. Sedan 2006 har projektet pågått i Västernärke. När falkungarna är 35 dagar gamla placeras de i en bur för att vänja sig vid sin nya miljö. Efter en vecka öppnas buren då ungarna är flygfärdiga. Falkarna bevakas och stödmatas under cirka sex veckor. Nu hoppas man att det blir fler häckningar kommande år.

Kylig **kamp** i fågeltornen

KAMPBEREDDA. Deltagarna i Rysjötornet i Kvismaren under Fågeltornskampen: Ulrika Eriksson, Magnus Storm, Agneta Nymark, Hans Askerlund, Maria Wanche, Lennarth Sollerman och Charlotte Undemar.

FOTO: RONNIE LINDQVIST

DEN 4 MAJ avgjordes Fågeltornskampen, som är en lättssam kryssartävling i Sverige, Finland och Danmark. Runt om i Sverige deltog 89 torn, och i Närke var det fyra torn som tävlade genom att hitta så många arter som möjligt mellan klockan 5 och 13.

Det var en kylig morgon med minusgrader som mötte de tävlande. Fågeltornskampen har pågått i Sverige sedan 2011.

Vid Välakärren lyckades Sandra Tengelin och Björn Ander få ihop 60 arter.

– Vi har haft en del överraskningar, bland annat en storskrake som flög upp ur ett dike och en förbifygande skäggdopping. Dessutom hade vi fem småspov, berättar Sandra Tengelin.

I Kumla, vid Björka lertag, fanns Jonas Engzell, Bengt Andersson och Hans Waern.

– Lite kyligt har det varit, men vi har ändå haft trevligt. Höjdpunkterna är småspov, sten-

falk och en hona av blå kärrhök, förklarar Jonas.

Han och de övriga lyckades få ihop 49 arter.

I Rysjötornet i Kvismaren fanns Ronnie Lindqvist, Maria Wanche och Lennarth Sollerman tillsammans med flera deltagare från NOFs nybörjarcirkel. De kryssade 63 arter.

– Oj vad tyst det har varit, knappt en enda sångare, berättar Ronnie Lindqvist.

I Norra tornet i Tysslingen stod Christer Tegebro, Helny Olsson, Lars Fransson, Arne Lundh och Kent Halttunen.

– Vi har inte hört mycket till fågelsång, bland annat saknar vi svarthätta, rödhake och svartvit flugsnappare. Trots allt är vi nöjda med att ha fått ihop 78 arter. Lite överraskande med bland annat en snygg salskrake, hanne, berättar Christer Tegebro.

De 78 arter som Tysslingen kryssade innebar en 15:e plats bland tornen i Sverige. Bäst var laget i Södra Lund-tornet på Öland. De fick ihop 106 arter.

Vattenriket i Kristianstad.

FOTO: KRISTIANSTADS KOMMUN / MATTIAS ROOS

Rosenbergspris till Kristianstads fina vattenrike

■ **Stiftelsen Erik Rosenbergs Naturvårdsfond** delar årligen ut ett stipendium till gagn för svensk naturvård och för att hedra ornitologen och författaren Erik Rosenbergs minne. Styrelsen har beslutat att årets pris ska tilldelas Kristianstads Vattenrike.

De tilldelas priset för "Ett visionärt och långsiktiga arbete med bevarande, utveckling och möjligheten att ta del av unika naturvärden."

Naturvårdsprojektet är ett av Sveriges mest framgångsrika under senare decennier. Arbetet har dessutom skett i en utåtriktad och folkbildande tradition som påminner om föregångaren Erik Rosenberg. Priset uppgår till 30 000 kronor och delades ut i samband med Region Örebro läns möte den 18 juni 2019 i Örebro.

FAKTA / ROSENBERGPRIS

Delas ut för att hedra ornitologen och författaren Erik Rosenbergs minne (1902–1971). Fonden instiftades 1972 med ändamålet att "uppmärksamma förtjänstfulla insatser inom naturvårdens område". I styrelsen ingår representanter för Örebro kommun, Region Örebro län, Svenska Naturskyddsföreningen, BirdLife Sverige (Sveriges Ornitologiska förening) och Ornitologiska Klubben Örebro. Ordförande i stiftelsen är Clas Thor och sekreterare är Åke Pettersson.

Betala lättare med **Swish**

■ Med Swish i mobilen är det lätt att betala till NOF

Swish kan du använda när du ska ge ett bidrag för fågelguidning, betala fågelresan eller om du vill skänka pengar till NOFs Fågelfond. Eller om du vill köpa en NOF-pryl, då är det bara att betala med Swish.

Swishnumret till NOF är: 123 02 90 361

Tips: Lägg in numret och namnet under dina kontakter i mobilen så är numret lätt att nå!

Ragnarsson
FASTIGHETER AB

stöder detta nummer av
Fåglar i Närke!

Populära kvälls- guidningar i Oset

■ Under maj månad har NOF genomfört fågelguidningar i det stadsnära naturreservatet Oset i Örebro. Det var varit guidningar varje söndag och onsdag under månaden.

Det här en tradition som pågått ända sedan 1952.

I år var guidningarna på söndagar med start klockan 7 och på onsdagarna var starten klockan 18.

- Kvällsvandringarna på onsdagarna har varit populära, berättar Lars Johansson som är en av dem som guidar i Oset.

Han berättar att det är många som återkommer år efter år. Dessutom finns det några som återkommer flera gånger under maj.

- Jag tycker det är ett härligt sätt att promenera in våren och följa fåglarnas ankomst, säger han.

NOFs Facebook- grupp växer

■ Sedan hösten 2013 har Närkes Ornitologiska Förening haft en grupp på Facebook. Det är en grupp för alla som vill diskutera fåglar och fågelskådning i landskapet. Vi har nu passerat 450 medlemmar!

Tanken är att NOFs Facebookgrupp ska vara ett komplement till föreningens tidskrift Fåglar i Närke, och till hemsidan. I NOFs Facebookgrupp finns lite tips om saker som händer, till exempel arrangemang inom Närkes Ornitologiska Förening men också andra arrangemang som rör fågelskådning: intressanta föreläsningar eller bildvisningar av naturfotografers verk i Närke.

Här delar också medlemmarna med sig av bilder eller andra skådarupplevelser.

Facebookgruppen har en del fördelar, man kan till exempel lägga upp flera bilder från ett intressant arrangemang eller möte. Det går också att föra debatter inom gruppen – ett sådant forum saknas på hemsidan.

Gruppen är så kallad sluten grupp, det innebär att man måste gå med i gruppen för att se vilka diskussioner som pågår inom gruppen. Anledningen till att vi har en sluten grupp är för att slippa reklam och annat som kan upplevas som besvärande och som inte tillhör syftet med gruppen.

Alla är välkomna att delta i NOFs Facebookgrupp.

FOTO: BENNY FREDRIKSSON

I SAMBAND med att den här lappugglan upptäcktes i Karlslund utanför Örebro, uppkom en diskussion om flera etiska spörsmål. Ska fågeln larmas ut? Ska man tala om var den fotograferats, och hur nära kan man gå utan att störa?

Ta alltid hänsyn till fåglarna

UNDER VÅREN har det varit flera diskussioner huruvida man som fågelskådare och fotograf stör vissa fåglar.

Diskussionen uppkom bland annat när lappugglor fanns i Kårsta och Karlslund utanför Örebro. Det blev också diskussioner om hur skådare uppträdde när en härfågel upptäcktes utanför Glanshammar.

När det gäller hur man ska uppträda i naturen och runt fåglarna finns det inga enkla svar. När det gäller lappugglorna till exempel, verkar de vara orädda för människor och helt fokuserade på att jaga vattensorkar och andra bytesdjur. Det går att komma ganska nära; men tänk på att du skrämmar iväg bytesdjuren när du trampar omkring i gräset.

När det gäller härfågeln kom det synpunkter på att några körde för fort med sina bilar på de små vägarna där det fanns barn och djur.

Vi vill påminna om de etiska regler som BirdLife har antagit och som vi inom NOF ställer oss bakom. Liknande regler finns både hos Club 300 och Naturfotograferna. Här kommer de i kortform, de finns att läsa i sin helhet på nätet:

- ✓ Följ alltid allemansrätten.
- ✓ Tänk på att fåglarnas väl (likaså annan

fauna och flora) alltid kommer i första hand när du rör dig i naturen, oavsett avsikter.

✓ Undvik att störa fåglar vid deras häckplatser.

✓ För fågelskyddets skull: rapportera gärna dina fågelobservationer på Artportalen, med god geografisk noggrannhet och i förekommande fall med häckningskriterier.

✓ Om du fotograferar fåglar ska punkt nummer två alltid tillämpas. Undvik särskilt bofotografering och/eller fotografering runt bon, vilket kan hindra föräldrar från att mata sina ungar.

✓ Om du hittar en raritet, gör en bedömning om lokalen är känslig eller om en anstormning av andra fågelskådare på annat sätt kan missgynna den aktuella fågeln eller andra fåglar i frågan, innan du rapporterar fyndet.

✓ Markägarens och övriga allmänhetens intressen måste alltid respekteras (detta gäller allt från att inte beträda grödor till att inte parkera bilar på vägen), både vid fynd av rariteter och till vardags.

✓ Respektera andra fågelskådare.

✓ Eventuell uppspelning av fågellåten bör göras restriktivt och med gott omdöme. Detsamma gäller användning av ljuspekare.

✓ Fånga inte fåglar utan tillstånd. Om du hittar en skadad fågel och du anser att den bör få hjälp, kontakta närmsta viltrehabiliterare eller myndigheterna.

✓ Använd sunt förnuft!

Häng med i "Mäster Eriks fotspår"

DEN 11 JULI 1949 gick Erik hemifrån redan klockan 4. Det rädde värmebölja i Örebro med dagstemperatur på 29 grader. Bostaden hade Erik på Bruksgatan 7, så avståndet till Oset var klart överkomligt till fots. Om någon tax ledsagade honom framgår inte av rapporten.

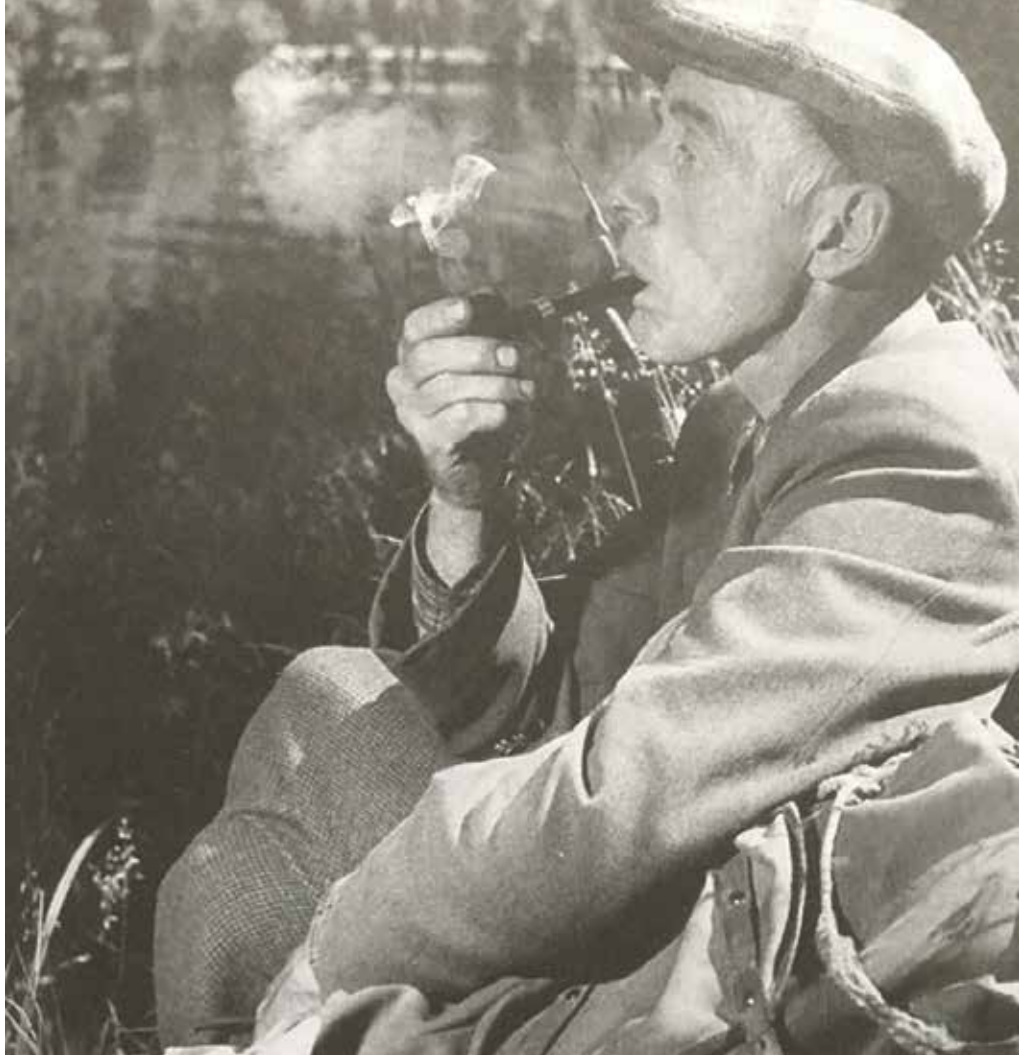
Den 11 juli 2019, alltså exakt 70 år senare, går vi samma promenad och jämför hur fågel-faunan förändrat sig. Samling vid södra Näsbytorner kl. 7.

Mäster Erik protokollförde 59 arter fram till förmiddagen, då dagens vaktpass avslutades. Många känner vi igen från en tur i Oset idag.

Hela listan

Artlistorna för 70 år sedan började med kråkfåglar. Här är Eriks lista i sin helhet:

Kråka, kaja, skata, stare, grönfink, steglits, grönsiska, hämpling, bofink, gulsparr, sävsparv, gråsparr, pilfink, sånglärka, trädpiplärka, ängspi-plärka, gulärla, sädesärla, talgoxe, blåmes, entita, grå flugs-nappare, svartvit flugs-nappare, lövsångare, rörsångare, sävsångare, 1 härmsångare, trädgårdssångare, 1 svarthätta, törnsångare, snöskata, koltrast, stenskvätta, buskskvätta, rödhake, ladusvala, hussvala med 21 bon på sopstationen, tornsvala, mindre hackspett, 1 lärkfalk, 1 ormvråk, 2 ad+1 juv brun kärnhök, gjuse, häger, gräsand, 6 krickor, 3 skedänder, skäggdopping, ringduva, blåduva, 10 enkelbeckasiner, 2 grönbenor, 3 skogssnäppor, 2 glutt-snäppor, vipa, skrattnås, fiskmås, gråtrut och fisktärna.

ERIK Rosenberg startade 1949 det som kom att bli ett 50-årigt forskningsprojekt i Oset. Han inledde "Osetvakten", en vandring varje vecka året om där fågelskådare noterade alla arter. Den 11 juli finns det möjlighet att gå i Mäster Eriks fotspår.

Erik Rosenberg noterade att han inte observerade någon storspov denna dag. Han skriver att de fem paren som gick till häckning mellan Oset och Ormesta förmodligen inte fick ut några ungar detta år. "Möjligen trampades de ihjäl av nötkreaturen".

Då fanns inga häckande gäss i Oset. Tio år senare noteras sällsynt "tama" kanada- och grågäss.

Då observerades också tusentals stjärnor. Den 11 juli 1959 noterades cirka 5 000 stjärnor lämna övernattningsplatsen i vassarna.

Korp var en sällsynthet och före 1966 finns endast tre observationer.

Näktergalen noterades vid Oset första gången 1944. Det dröjde till 1965 innan nästa, och nu är det svårt att räkna hur många de är.

Storskarvens återkomst till Hjälmaran dröjde och fram till 1990 var den en sällsynt rastfågel i september-oktober.

Listan över förändringar kan göras lång. Idag är också naturreservatet Oset mer än tre gånger så stort som 1949.

Lyckad nybörjar- cirkel

■ Under våren har NOF genomfört en nybörjarcirkel under ledning av Ronnie Lindqvist och Lars Johansson.

Det har varit totalt åtta träffar: tre inomhus med teori och studier av olika fågelböcker och fem i fält. Då har deltagarna fått bekanta sig med bra fågellokaler i Närke och man har bland annat besökt Oset, Kvismaren, Tysslingen och Villingsbergs skjutfält i Kilsbergen.

- Det har varit kul och väldigt engagerande deltagare, berättar Lars Johansson.

Studiecirkeln avslutades i juni, då hela gänget var i Kilsbergen för att lyssna på bland annat nattskärna.

Nybörjarcirkeln arrangeras varje vår och genomförs i samarbete med Studieförbundet.

BAKGRUND / OSETVAKTEN

Den 11 juli 1949 gjorde Erik Rosenberg en exkursion till Oset, som kom att kallas "Osetvakten". Det var initiativet till ett fågelforskningsprojekt som pågick i hela 50 år. En gång i veckan under hela året gick en skådare och antecknade alla fåglar i Oset. Osetvakten avslutades 1998.

Ekonomiska
Redovisningskonsult AB

VI SKA SUMMERA ännu ett år i Närkes fågelmarker. Detta år blev likt föregående en torrsommar, men till skillnad mot tidigare år så gjorde den relativt snörika vintern att insektstillgången var god under fåglarnas häckningsperiod. Det innebär att häckningsresultaten tycks ha varit goda för många arter.

Inga nya arter observerades i landskapet detta år, men flera spännande fynd gjordes ändå och för att nämna några: nilgås, amerikansk kricka, kamskrake, natthäger, vit stork, stäpphök, sandlöpare, skär-snäppa, tuvsnäppa, vitvingad tärna, turturduva, härfågel, vitryggig hackspett och citronärsla. Vi har under året fått in totalt 77 806 rapporter av 241 arter.

Vi manar nu till trevlig läsning och önskar härmed alla en bra fortsättning på 2019!

Regionala Rapportkommittén, rrk, har bestått av Magnus Friberg (prutgås-fasan + roska-småsnäppa + enkelbeckasin-kustlabb), Anders Jacobsson (smålom-fjällpipare + tornfalk-pilgrimsfalk), Andreas Sandberg (småspov-rödspov + tuvsnäppa, dubbelbeckasin och skräntärna), Ove Pettersson (tamduva-gråspett + ringtrast-dubbeltrast + strömstare-skärpiplärka) och Andreas Tranderyd (törnskata-stare + grå flugsnäppare-stenskvätta + bofink-snöspår samt dvärgbeckasin).

Flera spännande fynd under 2018

Prutgås

(*Branta bernicla*):

Något färre fynd än medel, men inom den normala variationen. Samtliga fynd redovisas här.

Vår: 1 ex. rastande Boglundsängen 2-3.4 (Thord Eriksson, Jacob Viitanen m.fl.). 2 ex. rastande Blackstaåns mynning, Tysslingen 15-16.4 (Bengt Jalsborn, Jan Andersson m.fl.). 2 ex. rastande Hjortstorpsskogen, Rynningeviken 17.4 (Leif Sandgren). 1 ex. rastande Lerslätten, Tysslingen 20-25.4 (Claes Hedelund, Joakim Johansson m.fl.).

Höst: 1 ex. rastande Boglundsängen 16-26.10 (Bengt Jalsborn, Jonathan Waern m.fl.). 30 ex. sträckande S Åkilen, Vekhyttan 17.10 (Peter Eklund). 45 ex. sträckande SV Ormesta holme, Oset 24.10 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl, Thord Eriksson).

Vitkindad gås

(*Branta leucopsis*):

Arten har en stabil men liten häckande population i landskapet. Antalet häckande par är troligen någonstans mellan 10-20 par. Samtliga säkerställda häckningar, samt årets högsta notering redovisas.

Häckning: 4 ex. ruvande Ässön 6-9.5 (Jan-Rune Ericson). 10 pulli/nyligen flygga ungar Oset 2.6-10.7 (Åke Pettersson, Jan Gunnarsson m.fl.). 1 ex. pulli/nyligen flygga ungar Forsastrands båthamn, Harge 15.6 (Arvo Harjula). 6 ex. pulli/nyligen flygga ungar Verkaviken, Harge 25.6 (Kent Halttunen). Noterbart: 2000 ex. födosökande Kvismaren 11-17.10 (Leif Carlsson, Håkan Johannesson m.fl.).

Strippgås

(*Anser indicus*):

Femte året i följd som denna vackra rymling gästar oss. En flock med tre individer turnerade mellan Oset och Kvismaren hela sommaren. Förutom dessa har åtminstone en ensam individ också setts. Och vid ett tillfälle tycks dessa ha mötts då fyra ex sågs samtidigt i Kvismaren.

Noterbart: 3 ex. rastande Kvismaren - Oset 23.6 - 25.9 (Kent Halttunen, Lars Fransson m.fl.). 1 ex. födosökande Västra dammen, Boglundsängen 19.9 (Bernt Bergström). 1 ex. Nordsjön, Kvarntorpshögen 23.9 (Håkan Persson). 4 ex. rastande Lötén, Kvismaren 23.9 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Sädgås

(*Anser fabalis*):

Detta var året då sädgässen övergav Kvismaren. Varken vår eller höst sågs några större flockar där. Tysslingen uppvisar mer normala siffror.

Vår: 5000 ex. förbiflygande Rännestamaden, Tysslingen 2.4 (Kent Halttunen).

Höst: 2000 ex. födosökande Bärsta åkrar, Kvismaren 11.10 (Leif Carlsson). 3000 ex. rastande Tysslingen, Norra, Tysslingen 31.10 (Christer Tegebro).

Sädgås, underarten rossicus

(*Anser fabalis rossicus*):

Rasen förekommer numera i ganska stora antal i landskapet, men är kraftigt underrapporterad, antagligen främst på grund av att den än så länge saknar artstatus i Sverige. Samtliga rapporterade fynd presenteras här.

Vår: 5 ex. Hammarbotten, Kvismaren 4.1 (Andreas Sandberg, Erik Törnqvall). 70 ex. rastande Lerslätten, Tysslingen 2.4 (Musse Björklund m.fl.). 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 7.4 (Patrik Wikström). 2 ex. rastande Myrö våtmark (f.d. Östra myrömaden), Rynningeviken 8.4 (Per Wedholm, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. sträckande N Ormkärssplattformen, Kvismaren 15.4 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). Höst: 24 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 1.9 (Anders Jacobsson, Patrik Hedengren m.fl.). 63 ex. födosökande Norrbyås, Kvismaren 11.9 (Albin Mauritzon). 5 ex. förbiflygande Nynäs högmarker, Kvismaren 13.9 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 15 ex. Hammarbotten, Kvismaren 20.9 (Niklas Liljebäck). 150 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 20.9 (Åke Pettersson). 3 ex. rastande Bomarsund, Tysslingen 6.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 500 ex. Tysslingen, Södra, Tysslingen 12.10 (Pelle Odebrant). 5 ex. rastande Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 21.10 (Håkan Persson). 280 ex. Rysjön, Kvismaren 27.10 (Andreas Sandberg).

Spetsbergsgås

(*Anser brachyrhynchus*):

Spetsbergsgässen har fortsatt att ha närkeslätten som favoritplats i landet. Men detta år var ändå annorlunda än tidigare, dels så var det betydligt fler individer på våren än på hösten, och på hösten så fanns endast enstaka individer i Kvismaren, medan Tysslingen uppvisade mer normala siffror. Största flockarna redovisas.

Vår: 600 ex. rastande Lötén, Kvismaren 3.4 (Åke Pettersson). 2050 ex. rastande Lerslätten,

Tysslingen 3.4 (Lennart Eriksson).

Höst: 1200 ex. rastande Rånnestaången, Tysslingen 19.10 (Lennart Eriksson).

Bläsgås

(*Anser albifrons*):

Som vanligt är arten betydligt talrikare under vår än höst. En skillnad i år mot tidigare är att Tysslingen hyser flest individer.

Vår: 700 ex. förbiflygande Tysslingen - södra tornet 14.4 (Stefan Göransson). 300 ex. rastande Hammarbotten, Kvismaren 15.4 (Bernt Bergström).

Fjällgås

(*Anser erythropus*):

Fortsatt så är det främst projektfåglar som rastar i landskapet. I år dock något fler individer än de senaste åren. En sträckande fågel på våren sticker ut, det är inte ofta vi ser dessa på sträck.

Vår: 1 adult förbiflygande Svampen, Örebro 17.4 (Daniel Yttermalm). 1 ex. rastande Fågel-sjön, Kvismaren 22.4 (Anna-Karin Törnblom, Håkan Carlestam m.fl.). 1 ex. födosökande Myrö 15.5 (Anders Holm).

Höst: 1 ex. rastande Boglundsängen 21.8 (Gunilla Carlsson, Leif G Carlsson). 2 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 24.8 (Håkan Stoor, Lena Stoor). 3 ex. Hammarbotten, Kvismaren 20.9 (Niklas Liljebäck). 2 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 22.10 (Magnus Persson).

Mindre sångsvan

(*Cygnus columbianus*):

Samtliga fynd presenteras här från alla lokaler utom på våren från Tysslingen, där endast vårens högsta siffra redovisas.

Vår: 3 ex. rastande Tysslingen, Norra, Tysslingen 24.3 - 16.4 (Helny Olsson, Erik Törnvall m.fl.). 1 adult sträckande NO Salem, Fågelåsen, Nysund Nr 31.3 (Leif Paakkonen). 6 ex. rastande Myrö våtmark (f.d. Östra myrömaden), Rynningeviken 4-11.4 (Leif Sandgren, Sune Johansson m.fl.). 5 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 7-10.4 (Åke Pettersson, Andreas Tranderyd m.fl.). 4 ex. sträckande NO Västra Ekoparksdammen, Hallsberg 7.4 (Per Karlsson Linderum). 1 2K förbiflygande Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 7.4 (Per Wedholm). 1 adult sträckande NO Pålshodagatan 13, Örebro 7.4 (Johan Åhlén). 1 ex. förbiflygande Ruggarbron, Edsberg 14.4 (Sandra Tengelin). 1 adult sträckande NO Boglundsängen, Boglundsängen 14.4 (Lennart Eriksson). ex.

Höst: 18 adult sträckande SV Södra tornet, Tysslingen 18.10 (Lennart Eriksson). 1 ex. sträckande SV Oset 29.10 (Ove Pettersson, Bengt Ahl m.fl.). 2 ex. rastande Venastugan, Rynningeviken 2.11 (Leif Sandgren).

Sångsvan

(*Cygnus cygnus*):

Inget rekord, men ytterligare ett toppår för arten

i Tysslingen. Till följd av den kalla och snöiga vintern så skedde toppen betydligt senare än normalt. Här redovisas samtliga dagar med över 1000 individer i Tysslingen samt observationer med mer än 500 ex i övriga landskapet.

Tysslingen: 1031 ex. 30.3 (Kent Halttunen). 1250 ex. 31.3 (Kent Halttunen). 1600 ex. 1.4 (Kent Halttunen). 1900 ex. 2.4 (Kent Halttunen). 4777 ex. 3.4 (Kent Halttunen). 5012 ex. 4.4 (Kent Halttunen). 4589 ex. 5.4 (Bengt Jalsborn, Helny Olsson). 3623 ex. 6.4 (Helny Olsson). 3505 ex. 7.4 (Ove Pettersson, Helny Olsson). 2985 ex. 8.4 (Bengt Jalsborn, Helny Olsson). 2033 ex. 9.4 (Bengt Jalsborn, Helny Olsson). 2380 ex. 10.4 (Nils-Erik Ström). 2994 ex. 11.4 (Bengt Jalsborn, Helny Olsson). 3200 ex. 12.4 (Kent Halttunen, Lars Fransson). Övrigt: 800 ex. rastande Myrö våtmark (f.d. Östra myrömaden), Rynningeviken 4-9.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.).

Nilgås

(*Alopochen aegyptiaca*):

För andra året i rad så besökte denna förvildade parkrymling landskapet. Trots att det gick lång tid mellan första och andra observation så har vi bedömt att detta rör sig om en och samma individ. Detta främst på grund av att vi har nåtts av uppgifter att den däremellan uppehållit sig på och runt golfbanan i Kvarntorp.

Vår: 1 adult rastande Kvismaren - Kvarntorpshögen - Oset 5-24.5 (*Kristen Håkansson, Daniel Andersson m.fl.).

Gravand

(*Tadorna tadorna*):

Ett normalår för arten i landskapet. Känns dock inte lika aktuell som ny häckfågel i landskapet som för några år sedan.

Vår: 1 hane rastande Myrö våtmark (f.d. Östra myrömaden), Rynningeviken 11.4 (Thord Eriksson, Åke Jalo m.fl.). 2 ex. rastande Näsbyängen, Oset 16.4 (Patrik Hedengren). 1 hane rastande Boglundsängen 18-20.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 ex. rastande Klåvudden, Harge 20.4 (Kent Halttunen, Lars Fransson). 1 ex. rastande Södra tornet, Tysslingen 21.4 (Ove Pettersson). 2 i par rastande Tysslingen 5.5 (Toni Berglund, Berth Sanfridsson m.fl.).

Höst: 1 adult hona födosökande Rysjön, Kvismaren 11-19.8 (Leif Edberg, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 1K rastande Rysjön, Kvismaren 20.8 - 30.9 (Maria Wanche, Bengt Jalsborn m.fl.). 1 ex. rastande Oset 23-30.8 (Hans Odelholm, Tord Sundström m.fl.). 1 hona rastande Rynningeviken - Oset 22.9 - 26.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.). 1 hona rastande Rysjön, Kvismaren 15-24.10 (Stefan Thorsell, Peter Gustafson m.fl.).

Mandarinand

(*Aix galericulata*):

Efter några års frånvaro så gjorde denna vackra parkrymling storstilad comeback i landskapet.

Vår: 1 ex. rastande Hästhagen, Karlslund 11.4 (Peter Åslund). 2 hane rastande Ässön 21.4 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. Myrö våtmark (f.d. Östra myrömaden), Rynningeviken 28.5 (Nils Eriksson, Eva Georgii-Hemming).

Höst: 1 2K+ rastande Södra maderna, Tysslingen 23.9 (Maria Wanche, Birgitta Dawidsson m.fl.).

Årta

(*Anas querquedula*):

Som vanligt när det kommer till änderna så är det ont om rapporter om häckningar på Artportalen. Kvismare fågelstations våtmarksinventering visade dock på att arten hade ett bra år i området. Detta gör att landskapets bestånd uppskattas vara 10-15 par, det är något högre än på senare år.

Häckningar i Kvismaren: 1 par häckade i Rysjön (Åke Pettersson), 1 par på Lötén, 1 par på Fiskingemaden, 1 par på Hamarmaden, 1 par på Hammarbotten och 2 par i Sörbysjön (Kvismare fågelstation).

Övriga: 2 adult i par permanent revir Norra Älgstamaden, Tysslingen 9-31.5 (Albin Mauritzon). 1 adult hane permanent revir Myrö våtmark (f.d. Östra myrömaden), Rynningeviken 21.5 (Åke Lorin).

Skedand

(*Anas clypeata*):

Inga lyckade häckningar är rapporterade tyvärr. Landskapets bestånd uppskattas vara 20-25 par. Resultatet från Kvismarens våtmarksinventering, samt övriga troliga häckningar redovisas här.

Häckningar i Kvismaren: 2 par häckade i Rysjön (Åke Pettersson), 1 par på Fräk-nabotten, 2 par på Fiskingemaden, 1 par på Hammarbotten och 1 par i Sörbysjön (Kvismare fågelstation).

Övriga: 16 i par parning/parningsceremonier Boglundsängen 30.4 (Börje Broström). 4 adult i par permanent revir Norra Älgstamaden, Tysslingen 9.5 - 15.6 (Albin Mauritzon).

Snatterand

(*Anas strepera*):

Det finns endast en rapport om trolig häckning utanför Kvismareområdet, det är anmärkningsvärt dåligt. Misstänker dock att det inte handlar om att det går dåligt för arten, utan att det slarvas med häckningskriterierna vid rapportering. Landskapet bestånd bedöms vara ca 100 par. Resultatet från inventeringen i Kvismaren, samt övriga observationer som tyder på häckning redovisas.

Häckande par i Kvismaren: 14 par häckade i Rysjön (Åke Pettersson), 3 par på Lötén,

1 par på Nyängen, 2 par på Nynäsängen, 3 par på Frånabotten, 1 par på Värstamaden, 4 par på Fiskingemaden, 1 par på Hammarmaden, 1 par på Killingemaden, 2 par i Sörbysjön, 4 par i Fågelsjön och 1 par i Åslasjön (Kvismare fågelstation).

Övriga: 2 ex. permanent revir Västkärr 12.5 (Kent Halttunen).

Amerikansk kricka

(*Anas carolinensis*):

Efter tre års (överraskande) frånvaro så var denna amerikanska gäst åter på besök i landskapet i år. En hane sågs under några dagar i mitten av april i Oset.

Vår: 1 hane rastande Näsbyängen, Oset 15–18.4 (*Andreas Tranderyd, Patrik Strömberg m.fl.).

Brunand

(*Aythya ferina*):

Inga häckningar finns rapporterade detta år. Och det är numera tveksamt om arten över huvud taget häckar i landskapet årligen. Beståndet bedöms vara max 5 par.

Ringand

(*Aythya collaris*):

Den 10 juni var en bra dag i Kvismaren, man kunde på en kort promenad längs med Banvallen se ringand, natthäger och höra en busksångare sjunga. Detta är det andra fyndet i landskapet av arten, det tidigare gjordes så sent som 2016.

Noterbart: 1 hane rastande Rysjön, Kvismaren 10.6 (*Per Wedholm, Patrik Hedengren).

Bergand

(*Aythya marila*):

Ännu ett ganska magert år för arten i landskapet. Något som sticker ut i år jämfört med tidigare år är att de flesta fynden är vårfynd.

Vår: 1 hona rastande Rysjön, Kvismaren 14.4 (Andreas Tranderyd, Albin Mauritzon m.fl.).

1 hona födosökande Rysjön, Kvismaren 5.5 (Håkan Carlestam, Thord Eriksson). 12 ex. (6 hona + 6 hane) rastande Klåvudden, Harge 10.5 (Nils-Erik Ström). 1 adult hane rastande Klåvudden, Harge 11.5 (Leif Sildén). 1 hane Rysjön, Kvismaren 14.5 (Tage Ashing, Bengt Jalsborn m.fl.). 3 ex. (1 hane + 2 hona) rastande Klåvudden, Harge 21.5 (Kent Larsson).

Höst: 1 hona förbiflygande Svartåns mynning, Oset 30.9 (Per Wedholm). 1 hane rastande Rysjön, Kvismaren 5.10 (Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.). 1 honfärgad rastande Svartåns mynning, Oset 25.10 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl, Christer Tegebro m.fl.). 1 hona rastande Yxviken, Segersjö 11.12 (Anders Jacobsson).

Ejder

(*Somateria mollissima*):

I fjol skrev vi att 2017 var sämsta året på 2000-talet för arten, tyvärr måste vi upprepa samma sak i år, i alla fall sett till antalet fynd som var sju i fjol kontra årets fem. Individantalet är dock något högre i år.

Vår: 9 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 10.4 (Hans Waern). 3 hane rastande Klåvudden, Harge 28–29.4 (Kjell Ståhlberg, Ove Pettersson m.fl.). 2 i par förbiflygande Klåvudden, Harge 4.5 (Kent Halttunen, Lars Fransson m.fl.). 4 ex. (3 hona + 1 hane) rastande Klåvudden, Harge 21.5 (Kent Larsson). 1 hane förbiflygande Klåvudden, Harge 21.5 (Kent Larsson). 5 fynd, 19 ex.

Svärta

(*Melanitta fusca*):

Under vårsträcket vid norra Vättern så gjordes totalt 15 fynd av 143 ex. Detta är det lägsta antalet på 2000-talet. Den kalla våren som plötsligt slog om till högsommar har nog spelat in i årets skrala skörd. Samtliga observationer utanför Vättern redovisas här.

Vår: 2 i par stationär Lungersbådan, Hjälmaren Nrk 19.5 (Ulf Eriksson). 2 i par rastande Gökriksudden, Södra Lunger 29.5 (Ulf Eriksson). 3 ex. förbiflygande Ormestaängarna, Oset 20.6 (Bengt Ahl, Lennart Söderkvist).

Höst: 3 ex. rastande Storhjälmaren 30.7 (Ulf Eriksson). 2 ex. förbiflygande Hemfjärden 3.8 (Bengt Jalsborn). 1 ex. rastande Ormesta holme, Oset 25.8 (Åke Jalo). 1 ex. rastande Fågeludden, Oset 19.9 (Albin Mauritzon). 2 ex. förbiflygande Ormesta holme, Oset 25.10 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl). 1 honfärgad rastande Rynningeviken 28.10 (Per Wedholm). 1 hona födosökande Oset 15–23.11 (Tomas Bergkvist, Ingvar Gustavsson m.fl.).

Sjööorre

(*Melanitta nigra*):

Under vårsträcket i norra Vättern så gjordes totalt 25 fynd av sammanlagt 740 ex. Antalet fynd ligger strax under medel för arten, men antalet individer är långt under medel. Samtliga övriga observationer i landskapet redovisas här.

Vår: 1 hane rastande Tysslingen, Norra, Tysslingen 24.4 (Joakim Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 2 ex. rastande Sottern 29.5 (Leif Sildén).

Höst: 6 ex. sträckande V Lappe småbåtshamn, Lappe 28.9 (Bengt E Larsson). 2 honfärgad rastande Svartåns mynning, Oset 25.10 (Lennart Eriksson, Christer Tegebro m.fl.). 3 honfärgad rastande Oset 15.11 (Christer Tegebro, Bengt Ahl m.fl.). 1 honfärgad födosökande Oset 16–19.11 (Lennart Eriksson, Per Wedholm m.fl.).

Alfågel

(*Clangula hyemalis*):

Ett magert år även för denna art i år, även om

både antalet fynd och individer är något högre än ifjol. Samtliga fynd presenteras här.

Vår: 4 ex. rastande Klåvudden, Harge 25.4 (Kjell Ståhlberg). 3 ex. (2 hane + 1 hona) förbiflygande Klåvudden, Harge 4.5 (Peter Gustafson). 1 ex. rastande Klåvudden, Harge 21.5 (Kent Larsson).

Höst: 3 ex. förbiflygande Storhjälmaren 7.10 (Ulf Eriksson). 1 1K rastande Rynningeviken - Oset 25.10 (Staffan Gustavsson, Anna-Karin Törnblom m.fl.). 1 hane förbiflygande Stenkulla 3.11 (Elin Paakkonen). 1 hona rastande Svartåns mynning, Oset 19.11 (Bosse Johansson, Ulf Johansson m.fl.).

Kamskrake

(*Lophodytes cucullatus*):

För andra året i rad så dök denna vackra amerikan upp i Kvismaren. Rk har sista ordet angående denna individ, men vår bedömning är att det rör sig om samma individ som sågs under ungefär samma tid ifjol.

Noterbart: 1 hane rastande Rysjön, Kvismaren 13.9 - 26.10 (*Anders Jacobsson, Rune Isaksson m.fl.).

Järpe

(*Tetrastes bonasia*):

Det saknas rapporter om lyckade häckning även i år. De observationer som tyder på möjliga häckningar redovisas här.

Noterbart: 1 hane spel/sång Övre P-platsen, Garphyttans nationalpark 6.1 (Edvin Klein, Simon Stenberg Jönsson, Janne Pettersson). 1 ex. spel/sång Västra Trolldalen, Frösvidal 8.1 (Lennart Eriksson). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Nedre skogsparkeringen, Garphyttans nationalpark 22.2 (Åke Pettersson). noterad obs i häcktid, lämplig biotop Rankemossen 15.4 (Gunnar Myrhede, Elke Myrhede). 2 adult i par i lämplig häckbiotop Villingsbergs Skjutfält 22.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 hane obs i häcktid, lämplig biotop Södra Ånnabosjön, Ånnaboda 21.7 (Bengt Andersson).

RAPPHÖNA

Rapphöna

(*Perdix perdix*):

Mycket tveksamt om denna art borde ses som spontan i landskapet numera. Utan utplantering från jägare i jaktsyfte så skulle det nog vara en tidsfråga innan arten skulle försvinna från

Närke. Samtliga fynd presenteras här. Exakt hur många individer det finns runt Tysslingen, där utplantering sker, är svårt att säga.

Vår: 13 ex. födosökande Gammelån, Stora Valla, Tysslingen 11–28.1 (Sune Johansson, Åke Jalo m.fl.). 1 ex. födosökande Lindbacka 12.1 (Berit Söderberg, Sune Johansson). 9 ex. Vintrosa 21.1 (Helny Olsson). 7 ex. stationär Öna, Mullhyttan 8.2 (Ari Laine). 1 ex. Fågelsjön, Kvismaren 13.2 (Magnus Friberg). 12 ex. förbiflygande Södra tornet, Tysslingen 24.2 (Per Wedholm). 1 ex. trafikdödad Gräve by, Tysslingen 24.2 (Per Wedholm). 4 ex. Ängsholmen, Tysslingen 17.3 – 26.7 (Lennart Söderkvist, Erik Törnvall m.fl.). 1 hona födosökande Saltorp, Mullhyttan 21.3 (Mårten Persson). 2 i par rastande Gräve kyrka, Tysslingen 25–26.3 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén m.fl.). 1 ex. spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 13.5 (Hans Waern). 3 hane obs i häcktid, lämplig biotop Rumböholm, Tysslingen 14.5 – 9.6 (Åke Lorin, Håkan Svensson m.fl.). 2 ex. par i lämplig häckbiotop Bron över Svartåns biflöde, Tysslingen 14.5 (Osborne Lindberg). 1 ex. spel/sång Närkes Kils-området 24.5 (Leif Sildén). 2 adult i par i lämplig häckbiotop Sannamaden, Vintrosa s:n, Vintrosa 7.6 (Per Wedholm). 1 ex. upprörd, varnande Hågervad, Tysslingen 12.6 (Lennart Eriksson). 2 ex. Riseberga kloster, Fjugesta 30.6 (Jonny Kvist, Christina Kvist).

Höst: 17 ex. Osvalla, Tysslingen 29.7 (Erik Törnvall). 1 ex. Fiskinge, Kvismaren 1.8 (Magnus Friberg). 1 ex. stationär Åsen, Kvismaren 11.8 (Anders Jacobsson). 1 1K stationär Ängsholmen, Tysslingen 19.8 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 5 ex. Osvalla, Tysslingen 2.9 (Maria Wanche). 1 ex. förbiflygande Kvismaren 3.9 (Tommy Eriksson). 15 ex. Osvalla, Tysslingen 14–28.10 (Maria Wanche). 17 ex. förbiflygande Irvingsholm, SO om, S. Tysslingen 28.11 (Michael Andersson). 16 ex. stationär Gräve kyrka, Tysslingen 18–23.12 (Helny Olsson, Christer Tegebro m.fl.).

Vaktel

(*Coturnix coturnix*):

Ett mycket magert år för arten i landskapet jämfört med de senaste åren. Vi får gå tillbaka till 2013 för att hitta lika lågt antal. Totalt har 36 individer observerats i år.

Noterbart: 1 ex. spel/sång Södra Lunge 12.5 (Jonas Hallström). 3 ex. spel/sång Osvalla, Tysslingen 14.5 – 14.7 (Maria Wanche, Stefan Gustavsson m.fl.). 2 ex. spel/sång Stora Mellösa 14–20.5 (Leif Sildén, Anders Jacobsson). 1 ex. spel/sång Oxaryggens naturreservat 19.5 – 12.6 (Ove Pettersson, Håkan Svensson m.fl.). 1 ex. spel/sång Fårhagen, Boglundsäng 23.5 (Jonathan Waern). 1 ex. spel/sång Gräve by, Tysslingen 25.5 – 10.7 (Åke Jalo, Anna-Karin Törnblom m.fl.). 2 ex. spel/sång Bärsta åkrar, Kvismaren 29.5 – 12.8 (Magnus

Liljefors, Leif Sildén m.fl.). 1 hane spel/sång Stenkulla 6.6 (Pierre Blanksvärd). 1 ex. spel/sång Söröslätten, Kvismaren 7.6 – 16.8 (Tage Ashing, Magnus Persson m.fl.). 2 ex. spel/sång Rumböholm, Tysslingen 8.6 – 12.7 (Anders U Nilsson, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Torsta, Närke 9.6 (Stefan Göransson). 1 hane spel/sång Gårdsjön, Askersund 12.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 hane spel/sång Kullängsstugan, Östra Laxsjön 13.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 2 ex. spel/sång Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 21.6 – 26.8 (Åke Pettersson, Sune Johansson m.fl.). 1 ex. spel/sång Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 24.6 – 27.8 (Magnus Friberg, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Nedre snåret, Kvismaren 24.6 – 10.8 (Andreas Tranderyd, Hasse Molin m.fl.). 1 ex. spel/sång Nynäs högmärken, Kvismaren 24.6 (Andreas Tranderyd). 1 hane permanent revir Lindåsbacken, Kvismaren 25–27.6 (Magnus Persson, Håkan Johansson). 1 ex. spel/sång Hammarbron, Kvismaren 28.6 (Niklas Liljebäck). 1 ex. spel/sång Mäjsa, Rinkaby 30.6 (Oscar Axelsson). 1 ex. spel/sång Hjortsberga, Hällabrottet 6.7 (Håkan Persson). 1 ex. spel/sång Ytterby, Odensbacken 12.7 (Thord Eriksson). 1 ex. spel/sång Blacksta, Tysslingen 14.7 (Erik Törnvall). 1 ex. spel/sång Vibygård, Vibysjön 22.7 (Mårten Gustavsson). 1 ex. spel/sång Hammarkullen, Kvismaren 24.7 (Rolf Sandberg). 1 ex. spel/sång Gränsjö 406, Glanshammar 25.7 (Nils Eriksson). 2 ex. spel/sång Ängsholmen, Tysslingen 30–31.7 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. spel/sång Sörberga, Glanshammar 9.8 (Erik Törnvall). 1 ex. spel/sång Stentorpsvägen 7, Örebro 24.8 (Gunnar Nilsson).

SMÅLOM

Smålom

(*Gavia stellata*):

En något ökad mängd rapporter har inkommit med häckningskriterier vilket är mycket glädjande. Faktiska antalet häckningar i landskapet hamnade på sju lyckade häckningar. En klar ökning från tidigare år. En handfull lokaler där arten hållit till tidigare besöktes dock utan att några par kunde hittas. Trots detta bör det finnas fler par som häckar i skogsdelarna av landskapet då de som rapporteras är relativt koncentrerade till Kilsbergen och Tiveden.

Större antal: 9 ex. födosökande Stora Kovi-

ken, Olshammar 29.7 (Mats Strandberg). Feno-
logi: 1 ex. Storchjälaren 22.11 (Ulf Eriksson).

Storlom

(*Gavia arctica*):

Inga höga antal av storlom är rapporterade i Vättern detta år, varken under vår eller höst. Kan kanske bero på att bevakningen från båt skiljer sig från tidigare år. Även ett vinterfynd från norra Vättern bör nämnas.

Större antal: 17 ex. stationär Klåvudden, Harge 29.4 (Ove Pettersson, Ronnie Lindqvist, Gun Isacson m.fl.). 35 adult obs i häcktid, lämplig biotop Sottern 13.8 (Ronnie Lindqvist, Conny Hedengren). 20 ex. sträckande S Nydalen, Harge 22.9 (Anders Jacobsson, Peter Gustafson).

Vinter: 1 ex. Harge uddar, Harge 20.12 (Per Karlsson Linderum).

Smådopping

(*Tachybaptus ruficollis*):

Rapporterad från något färre lokaler under häckningstid. Cirka 5 lokaler har arten rapporterats från under häckningstid och från en av dessa har det skett en lyckad häckning.

Vinter: 2 ex. födosökande Reningsverket, Hallsberg 21.1 – 11.2 (KG Andersson, Kent Larsson m.fl.). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 16.12 (Frank Tholfsson, Patrik Strömberg). Möjlig reproduktion: 1 1K Domarkärret, Almby 17.7 (Håkan Johannesson).

Gråhakedopping

(*Podiceps grisegena*):

En liten minskning av antalet häckande par gråhakedopping jämfört med de senaste fyra åren kunde konstateras under 2018. Resultatet blev 16 par fördelade enligt: Kvismaren 11, Rynningeviken 1, Oset 1, Markasjön 1, Dommarkärret 1 och Segersjö dammar 2. Lyckade häckningar konstaterades i Rysjön och Rynningeviken. Vid Domarkärret, Almby hittades ett övergivet bo med 4 ägg. Förutom på dessa lokaler noterades arten även för andra året i rad vid Ängsholmens grusgrop.

Svarthakedopping

(*Podiceps auritus*):

Resultatet för 2018 hamnar på 52 häckande par alltså lika med 2017. Men tyvärr med väldigt klent resultat i konstaterat lyckade häckningar som bara kunde noteras på fyra lokaler. Den ytterst varma sommaren kanske bidrog till det magra resultatet. Flest par hittar vi i Oset (9 par), Rynningeviken (6 par), Boglundsängen (5 par), Ängsholmen (5 par), Myrö våtmark (5 par). Förutom de häckande paren och övriga observationer på häcklokalerna har arten noterats på ett antal olika platser och samtliga dessa rapporter ser ni här:

Noterbart: 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Hällabrottet 21–26.4 (Håkan Persson, Hans Waern m.fl.). 3 ex. rastande Tysslingen, Södra,

Tysslingen 23.4 (Ove Pettersson). 6 ex. Gustavsviksbadet 28.4 (Lars Ferm). 2 ex. Västkärr 28.4 (Kent Halttunen). 1 ex. Fågeltornet, Vibysjön 2.5 (KG Andersson). 1 ex. Kårsta golfbana 10.5 (Lennarth Sollerman Gustafsson). 1 ex. födosökande Reningsdammen, Vattenparken, Fjögusta 25.5 (Kent Halttunen). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Älgestamaden, Tysslingen 26.5 (Albin Mauritzon). 1 ex. stationär Yxviken, Segersjö 4.10 (Anders Jacobsson). 1 ex. födosökande Strandpromenaden, Rynningeviken 19.10 (Nils Eriksson).

Natthäger

(*Nycticorax nycticorax*):

Närkes tredje fynd och en ny art för Kvismaren. 1 ex hittades vid Kvismare kanal, nedanför Öby kulle på morgonen den 9.6. Fågeln återupptäcktes sedan sent på kvällen i Rysjön, där den sedan sågs till och från 9–12.6.

Noterbart: 1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 9–12.6 (*Anders Jacobsson, Stefan Göransson, Magnus Friberg m.fl.).

VIT STORK

Vit stork

(*Ciconia ciconia*):

Den stork som observerades vid Harge var med sannolikhet samma individ som dagen efter dök upp på ett industriområde i Marieberg i Örebro. Skånes projektstorkar släpptes ut i friheten 28.7. Knappt två veckor senare rastade hela flocken på knappt 100 individer utanför Glanshammar. Ett svårslaget rekord för Närke i antal individer. De lyfte sedan och hamnade senare i Uppland och vidare söderut efter ostkusten.

Noterbart: 1 ex. sträckande S Harge - Marieberg 8–10.4 (*Andreas Sandberg, Bengt Jalsborn m.fl.) 98 ex. rastande Sörberga, Glanshammar 8–9.8 (Tommy Sundqvist, Erik Törnvall m.fl.).

Rördrom

(*Botaurus stellaris*):

Efter fjolårets låga summa på 33 spelande rördrommar så blev det en liten ökning detta år med 35 spelande hannar. Säkerligen gömmer sig ändå någon oupptäckt rördrom i vassarna i landskapet trots att de hörs så långt. Man kan konstatera att väster om Vibysjön finns inga noteringar alls. Siffran 35 får ses som ett medelbra resultat. Årets första noteringar gjordes 7.4 och årets sista 3.9

NATTHÄGER

Ägretthäger

(*Ardea alba*):

Precis som under de närmast föregående åren har ägretthägern blivit ett regelbundet inslag i landskapet under stora delar av året. Under 2018 noterades arten regelbundet under perioden 15.4–24.10. De flesta observationerna gjordes som vanligt i Kvismaren men arten har också noterats vid Segersjö, Teen, Tysslingen, Oset-Rynningeviken samt överflygande över Örebro. Under sensommaren och hösten samlades fler och fler ägretter vid Kvismaren och toppnoteringen blev hela elva ex den 20.9–22.9 vilket naturligtvis är rekord för landskapet! En ägretthäger i Segersjöviken med ring som kunde avläsas och den visade att den märkts som bounge i Litauen den 2.6 2018. Antalet fynd under året är förstås omöjligt att säga säkert varför vi väljer att inte chansa. Årets första, årets sista, årets toppnotering samt alla observationer utanför Kvismaren ses här:

Noterbart: 1 ex. förbiflygande Kvinnerstasjön, Kvismaren 15.4 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren). 2 ex. Södra maderna, Tysslingen 27–30.4 (*Clas Cronlund, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. rastande Tysslingen, Norra, Tysslingen 28–30.4 (Anders Carlberg, Daniel Yttermalm m.fl.). 1 ex. födosökande Tysslingen, Södra, Tysslingen 5–7.5 (Michael Andersson, Tord Sundström m.fl.). 1 ex. förbiflygande Frövirendellen, Axbergshammar 11.6 (Anita Hutter, Anders Hutter). 1 ex. födosökande Näsbyäng-en, Oset 7–8.7 (*Ronnie Lindqvist, Per Wedholm m.fl.). 2 ex. Tysslingen, Norra, Tysslingen 11–29.7 (Tor Oskar Lodin, Erik Törnvall m.fl.). 1 ex. förbiflygande Oset 16.8 (Åke Pettersson, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex. rastande Venamaden, Rynningeviken 16.8 (Thord Eriksson, Lennart Eriksson). 1 ex. sträckande V Blåklintstigen 2, Örebro 29.8 (Lennart Eriksson). 1 ex. sträck-

ande SV Västra Oxhagen, Örebro 29.8 (Ove Pettersson). 2 ex. födosökande Tysslingen, Norra, Tysslingen 30.8 - 27.9 (Roine Magnusson, Bengt Jalsborn m.fl.). 1 ex. rastande Andra udden, Hasselfors 1.9 (Sussie Örténmalm, Ari Laine). 1 ex. förbiflygande Ormesta holme, Oset 13.9 (Christer Tegebro, Bengt Ahl). 2 ex. rastande Rosenbergspölen, Oset 27.9 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. födosökande Venamaden, Rynningeviken 27.9 (Thord Eriksson, Eric Nyström). 8 ex. rastande Segersjöviken, Segersjö 6.10 (Anders Jacobsson). 1 ex. rastande Tysslingen, Norra, Tysslingen 13–22.10 (Håkan Svensson, Jonathan Waern m.fl.). 1 ex. förbiflygande Oset 19.10 (Christer Olsson, Leif Sandgren). 1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 24.10 (Sune Johansson, Berit Söderberg). Större antal: 11 ex. förbiflygande Löten, Kvismaren 20–22.9 (Åke Pettersson, Håkan Carlestam m.fl.).

Storskarv

(*Phalacrocorax carbo*):

Inga fullständiga uppgifter om antalet häckande par varken i Hjälmaran eller Vättern detta år tyvärr och faktiskt inga rapporter alls med häckningskriterier. Nedan redovisas den största koncentration som noterats under året samt vinterfynd så får vi hoppas på bättre rapportering om häckningar nästa år.

Större antal: 1400 ex. förbiflygande Storchjälmaren 7.8 (Leif Sildén).

Vinter: 1 ex. rastande Hinstorp, Olshammar 2.1 (Roland Thuvander). 7 ex. födosökande Vättern Nrk 8.1 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. förbiflygande Cementtrännen, Oset 13–14.2 (Gun Isacson, Lennart Eriksson m.fl.). 3 ex. Nydalen, Harge 13.2 (Kent Larsson). 5 ex. stationär Hargeviken, Harge 22.2 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. stationär Dimbobaden 30.11 - 28.12 (Kent Halttunen, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. födosökande Hargeviken, Harge 24–30.12 (Kjell Ståhlberg).

Fiskgjuse

(*Pandion haliaetus*):

Säkra eller troliga häckningar inrapporterade från 17 olika lokaler detta år. Tyvärr är 2018 ännu ett år där det är magert med rapporter om häckande fiskgjusar. Mörkertalet är stort då arten är mycket svårinventerad.

Större antal: 8 ex. födosökande Fågelsjön, Kvismaren 20.6 (Nils Eriksson). 6 ex. födosökande Svartåns mynning, Oset 9.8 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl).

Fenologi: 1 ex. förbiflygande Egersta södra strandäng, Tysslingen 3.4 (Rolf Sykkijev). 1 ex. sträckande S Oset 3.10 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl, Christer Tegebro).

Bivråk

(*Pernis apivorus*):

Årets högsta notering med sträckande individer blev bara 29 i bästa sträcktid för arten. Bara några få dagar senare i datum år 2001 sträckte hela 374 exemplar förbi Venan vilket var det årets högsta notering! Oktoberfynd görs inte årligen. I övrigt inga anmärkningsvärda observationer. Antalet sträckande bivråkar över 20 ex redovisas nedan.

Större antal: 29 ex. sträckande S Norra Bro 305 29.8 (Peter Gustafson). 20 ex. sträckande S Västra Oxhagen, Örebro 1.9 (Ove Pettersson). 20 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 2.9 (Lasse Eklund). 22 ex. sträckande S Blåklintstigen 2, Örebro 4.9 (Lennart Eriksson).

Fenologi: 1 ex. förbiflygande Öby kulle, Kvismaren 12.10 (Bo Ebenman, Tomas Bergkvist).

Kungsörn

(*Aquila chrysaetos*):

Paret i sydöstra delen av landskapet gick till häckning även detta år och som glädjande nog resulterade i en flygg unge. Liksom flera tidigare år gjordes observationer i lämplig biotop på ytterligare en handfull platser under häckningstid men ingen ytterligare häckning kunde konstateras. Rapporter gällande att kungsörnspopulationen i landet som helhet haft ytterligare ett bra år under 2018, liknande 2017, och det avspeglades hos oss i ett stort antal observationer under hösten och vintern.

Brun kärrhök

(*Circus aeruginosus*):

Efter fjolåret då arten noterades under häckningstid på 36 olika platser så glädjande nog blev motsvarande siffra för 2018 46 platser. En liten ökning jämfört med 2017 noterades också vid Kvismaren efter fjolåret då 17 honor gick till häckning där siffran för 2018 blev 18 honor. Brunhöksåret började med en fågel i Kvismaren den 28/3 och avslutades i Kvismaren med en fågel i Kvismaren den 15.10.

Fenologi: 1 ex. förbiflygande Ormkärret, Kvismaren 28.3 (Stellan Amzoll). 1 honfärgad förbiflygande Rysjön, Kvismaren 15.10 (Stefan Thorsell).

Blå kärrhök

(*Circus cyaneus*):

Årets första blå kärrhök sågs inte förrän i början av april månad. Årets sista däremot hängde kvar ända fram till några dagar innan jul. Inga häckningsindicer detta år heller och som vanligt få fynd under perioden 1.6–31.7. Endast fyra rapporter faktiskt och dessa redovisas nedan. Sommar: 1 hane sträckande O Biskopsvrak, Segersjö 1.6 (Thord Eriksson). 1 hona förbiflygande Irvingsholm, Tysslingen 20.6 (Bengt Jalsborn). 1 adult hona födosökande Gräve

kyrka, Tysslingen 10.7 (Ove Pettersson). 1 hane förbiflygande Boglundsängen 15.7 (Bengt Jalsborn).

STÄPPHÖK

Stäpphök

(*Circus macrourus*):

Efter fjolårets nio fynd höjde vi under 2018 siffran till tretton fynd. Vi kan sannolikt vänta oss en ökning av antalet fynd även fortsättningsvis men fortsatt kontrollera ett flertal karaktärer och ta gärna foton vilket underlättar vår bedömning av antalet fynd.

12 fynd: 1 3K+ hona födosökande Rånnestamaden, Tysslingen 6.4 (Lars Anmark, Fredrik Anmark). 1 adult hane sträckande Tanntorp, Hjortkvarn 7.4 (Mats Weiland). 1 adult hane sträckande N Södra Bondevrak, Segersjö 7.4 (Gunnar Nilsson). 1 adult hane förbiflygande Sörbybacken, Örebro 12.4 (Staffan Werme). 1 adult hane födosökande Hammarmaden, Kvismaren 14–16.4 (Patrik Hedengren, Stefan Göransson m.fl.). 1 adult hane födosökande Valla, Glanshammar 22.4 (Nils Eriksson). 1 2K förbiflygande Fiskinge, Kvismaren 11.5 (*Magnus Friberg). 1 adult hane födosökande Eker 27.8 (Kent Halttunen). 1 1K hona Tallbacken, Kvismaren 1.9 (*Magnus Friberg). 1 adult hane förbiflygande Ängfallet, Kvismaren 2.9 (Fredrik Anmark, Eva Georgii-Hemming m.fl.). 1 adult hane förbiflygande Södra tornet, Tysslingen 12.9 (Bengt Jalsborn). 1 3K+ hona förbiflygande Tanntorp, Hjortkvarn 14–15.9 (*Mats Weiland).

Ängshök

(*Circus pygargus*):

Ett år med betydligt färre fynd och inga häckningsförsök blev resultatet under 2018. Endast tre fynd gjordes och numera är det faktiskt mer sannolikt att få se stäpphök än ängshök i Närke.

Noterbart: 1 hona förbiflygande Salem, Fågelåsen, Nysund Nr 9.5 (Leif Paakkonen). 1 adult hane födosökande Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 9.8 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Rävångsmaden, Rynningeviken 17.9 (Jan-Rune Ericson).

Röd glada

(*Milvus milvus*):

Under de senaste åren har antalet rapporter om röda glador ökat för varje år som gått och det

har blivit svårare och svårare att uppskatta hur många olika individer som gästade landskapet. Artens expansion norrut kommer dock att göra att vi ser mer av dem framöver och häckningsindicer kommer att komma. Ungfåglar sågs även detta år relativt tidigt på hösten vilket kan indikera att häckningar har ägt rum inte särskilt långt bort och kanske till och med innanför landskapsgränsen. Årets första notering gjordes redan andra februari, det tidigaste datum som röd glada observerats i Närke. Hela 15 ex sågs sittandes på en åker i Edsberg den 25 augusti. Av utrymmesskal publicerar vi årets första, sista samt högsta notering av arten.

Fenologi: 1 ex. födosökande Vålakärren, Vibysjön 3.2 (Hasse Molin). 1 1K födosökande Näsby åkrar, Ekeby 6.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Noterbart: 15 ex. rastande Kälkesta, Edsberg 25.8 (Sandra Tengelin).

Brun glada

(*Milvus migrans*):

Fjorton noteringar av bruna glador gjordes i landskapet detta år vilket är i paritet jämfört med de närmast föregående åren. Ett möjligt häckningsförsök gjordes i Vibymrådet då två glador sågs mellan 30.4 och 19.5 men utan att häckning kunde konstateras. Nedan syns samtliga rapporter om kringströvande individer.

Noterbart: 1 ex. sträckande V Venastugan, Venaskogen, Boglundsängen, Tysslingen Södra 25.4 (*Lennart Eriksson, Bengt Jalsborn m.fl.). 1–2 ex. Vibysjön, Oxaryggens naturreservat, Vålakärren, Geråsen 30.4 - 19.5 (*Pierre Blanksvärd, Håkan Svensson m.fl.). 1 ex. Egersta, Tysslingen 2.5 (Toni Berglund). 1 ex. Ängsholmens grustag, Tysslingen 11.6 (Leif Haldorson). 1 ex. Väla, Viby 15.6 (Rolf Hagström). 1 ex. Kävesta, Sköllersta 7.7 (Magnus Friberg). 1 ex. Vattenparken, Fjugesta 8.7 (Sandra Tengelin). 1 1K sträckande SV Björka lertag, Björka lertag 3.8 (Jonas Engzell). 1 adult Tanntorp, Hjortkvarn 6.8 (Mats Weiland). 1 ex. Lybby, Östansjö 6.8 (Urban Tholén, Eva Georgii-Hemming). 1 ex. Tarsta, Sköllersta 18.8 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. sträckande S Vattenparken, Fjugesta 7.9 (Peter Eklund). 1 2K+ Venastugan, Rynningeviken 12.9 (Lennart Eriksson).

Havsörn

(*Haliaeetus albicilla*):

Bedömningen om hur många par havsörn det är som häckar inom landskapet är svårt att uppskatta. Troligtvis ligger antalet häckande par mellan 20 och 25. Väldigt få rapporter om lyckade häckningar har rapporterats in under året. Rapporter därför gärna fortsättningsvis in med häckningskriterier och följ gärna upp resultatet av de häckningar som ni noterar! Den högsta noteringen under perioden visas här:

Större antal: 66 ex. födosökande Storhjälmaren 21.3 (Ulf Eriksson).

Fjällvråk

(*Buteo lagopus*):

Inga större sträckssiffror under 2018. Som mest rapporteras om 4 ex sträckande SO, Salem, Fågelåsen, Nysund. Förutom 2 rapporter om norrsträckande fjällvråkar i början av maj så finns inga andra rapporter från maj t.o.m. augusti. Antalet rapporterade vinterfynd fördelar sig med drygt 20 under januari till februari och dryga 10 under december. I övrigt inga anmärkningsvärda observationer.

Vattenrall

(*Rallus aquaticus*):

Klassiska lokaler för vinterfynd av vattenrall. Kumla och Hallsberg brukar vara säkra lokaler men det vinterfynd från Kvismaren var lite oväntat, förra gången det hände var 1976.

Vinter: 2 ex. lockläte, övriga läten Reningsverksdammen, Kumla 1.1 - 18.2 (Johan Åhlén, Hans Waern m.fl.). 2 ex. Fågelsjön, Kvismaren 11-13.2 (Magnus Friberg, Johan Månsson m.fl.). 2 ex. lockläte, övriga läten Reningsverksdammen, Kumla 13-30.12 (Frank Tholfsson, Bengt Andersson m.fl.). 1 ex. Reningsverket, Hallsberg 27.12 (KG Andersson).

Kornknarr

(*Crex crex*):

År 2018 var ytterligare ett mycket dåligt år för kornknarren i Närke med endast 14 fynd. Ett fynd mindre än föregående år. Av de 14 fynd som gjordes var 12 spelande individer och två individer som sågs i lämplig biotop. Dock inga indikationer på häckning.

Noterbart: 1 ex. Åsens sjöland, Kvismaren 12.5 (Åke Pettersson). 1 ex. spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 13.5 (Hans Waern m.fl.). 1 ex. spel/sång Ormkullen, Kvismaren 13.5 (Daniel Ytermalm, Andreas Sandberg). 1 ex. spel/sång Osvalla, Tysslingen 14-25.5 (*Maria Wanche, Patrik Strömberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Hargebaden 16.5 - 24.6 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. spel/sång Östra dammen, Boglundsängen 21-29.5 (*Daniel Ytermalm, Jonathan Waern m.fl.). 2 ex. spel/sång Svalnäsmeden vindskyddet, Tysslingen 26.5 - 28.6 (*Albin Mauritzon, Sune Johansson m.fl.). 1 ex. spel/sång Odlingen, Garphytte-området 30.5 - 20.6 (*Lennart Andersson, Anders U Nilsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Borrarbacken, Karlslund 6.6 (Albin Mauritzon). 1 ex. spel/sång Skräman, Breven bruk 8.6 (Kauno Hämeenkorpi). 1 ex. spel/sång Pers hög, Rynningeviken 8.6 (Christer Tegebro). 1 ex. rastande Öbylidan, Kvismaren 22.6 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. spel/sång Gränsjö, Glanshammar 24-27.6 (Nils Eriksson).

Småfläckig sumphöna

(*Porzana porzana*):

Ett något bättre resultat än föregående år för arten i landskapet med 27 spelande individer under perioden 29.4-25.8 där Kvismaren stod för 7, Tysslingen 3, Oset 5 och Rynningeviken 2, Myrömaden 4 och alla de övriga noteringarna ses nedan. Tyvärr kunde inga häckningar konstateras i landskapet detta år!

Noterbart: 2 ex. spel/sång Fiskingemaden, Kvismaren 29.4 - 6.6 (Leif Sildén, Magnus Friberg m.fl.). 2 ex. spel/sång Lötén, Kvismaren 2.5 - 9.6 (Åke Pettersson, Tage Ashing m.fl.). 1 ex. spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 6.5 - 16.6 (*Sune Johansson, Roine Magnusson m.fl.). 1 ex. spel/sång Almbyängen, Oset 11.5 (Staffan Gustavsson, *Andreas Tranderyd). 2 ex. spel/sång Kvinnerstasjön, Kvismaren 14-18.5 (Patrik Hedengren, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex. spel/sång Södra maderna, Tysslingen 15.5 (Rolf Sykkijev, Ingvar Gustavsson m.fl.). 2 ex. spel/sång Hammarbotten, Kvismaren 19.5 - 8.6 (Magnus Friberg, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex. spel/sång Venamaden, Rynningeviken 20-21.5 (Nils-Erik Evers, Leif Sildén). 2 ex. spel/sång Rysjön, Kvismaren 23-30.5 (Bo Runesson, Tage Ashing m.fl.). 1 ex. spel/sång Sticksjö 27.5 - 2.6 (Tommy Sundqvist). 1 ex. spel/sång Bygärdesdamarna, Oset 3-4.6 (Jan Gunnarsson, Frank Tholfsson m.fl.). 4 ex. spel/sång Myrö våtmark (f.d. Östra myrömaden), Rynningeviken 8-16.6 (Christer Tegebro, Lennart Eriksson m.fl.). 2 ex. spel/sång Hjortstorpmeden, Rynningeviken 9-19.6 (Bengt Jalsborn, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. spel/sång Ungdomshyllan, Oset 10.6 (Hans Norelius, Eva Edmert). 1 ex. spel/sång Södra Näsbyängen, Oset 21-29.6 (*Bengt Ahl, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. spel/sång Mellringe vattenreningsdamm, Örebro 28.6 (Per Wedholm). 1 ex. spel/sång Ormesta holme, Oset 25.8

Rörhöna

(*Gallinula chloropus*):

Arten noterad med häckningskriterier på cirka 30 lokaler i landskapet under året vilken är en ökning från förra året. Lyckade häckningar rapporterades senare in från 16 av dessa vilken är en stor ökning från tidigare år, kanske bevakningen har varit bättre i år. Några fler vinterfynd än tidigare, i Kumla reningsverksdammar och Fjugesta reningsverksdammar samt Örsro i Örebro.

Vinter: 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 1.1 - 25.2 (Håkan Persson, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex. Vattenparken, Fjugesta 2-21.1 (Kent Halttunen, Sandra Tengelin m.fl.). 1 ex. Örsro, Örebro 4.1 - 10.3 (Lennart Eriksson, Erik Törnvall m.fl.). 3 ex. födosökande Reningsverksdammen, Kumla 13-30.12 (Frank Tholfsson, Bengt Andersson m.fl.).

TRANA

Trana

(*Grus grus*):

Ett vinterfynd av arten gjordes under året, en överflygande förbi Hållabrottet den 3.1. De första enstaka tranorna som återvände från sydligare nejder dök upp 20.3. En rejäl minskning av rastande tranor på höststräcket, endast 14 240 tranor räknades in den 17.9 i Kvismaren. Redan i mitten av september började Kvismaren att tömmas på tranor så antalet var nere på ca 400 tranor den 26-27.9.

Större antal: 1310 ex. rastande Skagershultamossen, Mullhyttan 16.9 (Kent Halttunen, Lars Fransson). 14 240 ex. rastande Kvismaren 17.9 (Magnus Friberg, Åke Pettersson, Peter Gustafson m.fl.). 1451 ex. sträckande Tanntorp, Hjortkvarn 23.9 (Mats Weiland). 735 ex. sträckande SV Linblommavägen 28, Stora Mellösa 23.9 (Anders Jacobsson).

Strandskata

(*Haematopus ostralegus*):

Ett klart sämre resultat från häckningar under detta år. Knappt ett 20 tal lokaler finns rapporterade där möjligheten finns att det skett häckning. Endast en rapport om lyckad häckning och den är från Örsro i Örebro. Relativt få sträckande flockar noterades under våren men inga flockar alls under hösten. Endast 4 rastande fåglar har rapporterats från 1.8 till 1.10. Det fina vädret gjorde kanske att ingen rastade i vårt landskap. Fynd även detta år i Tysslingen.

Större antal: 14 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 14.4 (Kjell Ståhlberg). 39 ex. sträckande NO Klåvudden 17.4 (Joakim Johansson). 22 ex. förbiflygande Klåvudden, Harge 2.5 (Nils-Erik Ström). 36 ex. rastande Klåvudden, Harge 20.5 (Kent Larsson). 60 ex. sträckande NO Klåvudden, Harge 24.5 (Toni Berglund). Fenologi: 1 ex. rastande Svartåns mynning, Oset 1.10 (Jonathan Waern).

Tofsvipa

(*Vanellus vanellus*):

Inga vinterfynd (dec-jan) av tofsvipa gjordes detta år. Här obsar om minst 2000 ex.

Höst: 2000 ex. förbiflygande Kvinnerstasjön, Kvismaren 2.9 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 2000 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 22.9 (Leif Johansson, Jan Eriksson, Staffan Ekelund).

Kustpipare

(*Pluvialis squatarola*):

Relativt få fynd gjordes under året av denna art. Inga vårfynd och bara fyra noteringar om sex exemplar eller fler vilka ses nedan. Har säkerligen att göra med vilka väderbetingelser som rådde under de mest intensiva sträckperioderna. Inga fynd alls på våren och hösten mest fynd av enstaka fåglar. De första exemplaren för Närke detta år var fyra exemplar som rastade på Boglundsängen den 22.7. Alla fynd av fler än fem individer under hösten ses här:

Höst: 8 adult rastande Rysjön 5.8 (Stefan Göransson). 6 ex. födosökande Öbymaden, Fågelsjön, Kvismaren 12.8 (Anders Jacobsson, Patrik Hedengren m.fl.). 23 ex. sträckande SV Ormesta holme, Oset 23.8 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl, Christer Tegebro). 9 ex. sträckande SV Ormestaängarna, Oset 24.8 (Bengt Ahl).

Fjällpipare

(*Charadrius morinellus*):

Ett alltför bra väderläge med sommartemperatur under hela maj månad gjorde att fjällpiparna valde att passera landskapet utan att rasta. Ett rekordlångt antal av endast 3 ex rastade vid Ängsholmen under ett knappt dygn.

Noterbart: 3 ex. rastande Ängsholmen, Tysslingen 12–13.5 (*Erik Törnvall, Bernt Bergström m.fl.).

Småspov

(*Numenius phaeopus*):

Fynd finns från perioden 17/4–1/9. Nästan en repris på föregående år med relativt få fynd och inga större flockar. Samma tidiga datum för förstafynd också.

Fenologi: 1 ex. sträckande N Klåvudden 17.4 (Joakim Johansson).

Storspov

(*Numenius arquata*):

Klena sträckssiffror. Samtliga flockar med minst 50 ex redovisas.

Noterbart: 114 ex. sträckande N Klåvudden 17.4 (Joakim Johansson). 63 ex. sträckande SV Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 28.6 (Per Wedholm). 51 ex. sträckande SV Näsbyängen, Oset 28.6 (Per Wedholm).

Myrspov

(*Limosa lapponica*):

Tre vårobservationer enligt nedan. Höststräcket inleddes redan 21 juni om det inte var en fågel som översomrat i Sverige. Nästa observation gjordes 28 juni. Sista observationen åttonde oktober. Det finns bara en handfull oktoberfynd sedan tidigare. De intressantaste fynden från året enligt följande:

Vår: 1 honfärgad förbiflygande Ormestaängarna, Oset 28.4 (Lennart Eriksson, Lennart Söderkvist). 31 ex. förbiflygande Klåvudden,

Harge 12.5 (Hans Waern, Jonathan Waern, Peter Gustafson). 3 ex. sträckande N Nydalen, Harge 16.5 (Anders Jacobsson, Christer Sölvelling). 2 ex. förbiflygande Sörbysjön, Kvismaren 21.6 (Åke Pettersson). 5 ex. sträckande S Mellanlängen, Lången-området 28.6 (Åke Pettersson). 5 ex. rastande Västra dammen, Boglundsängen 28.6 (Bengt Jalsborn). 6 fynd, 47 ex.

Höst: 60 ex. sträckande Storhjälmaren 2.8 (Ulf Eriksson). 2 1K Fågeludden, Oset 1-7.10 (Jonathan Waern, Birgitta Dawidsson, Håkan Svensson m.fl.). 1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 8.10 (Jonathan Waern).

RÖDSPOV

Rödspov

(*Limosa limosa*):

Det är vanligt att ras inte anges vid rapportering av rödspov. Eftersom islandica numer är vanligare än nominatrasen hos oss kan man inte ange anta att det är den ena eller andra rasen. Uppmaningen blir således att alltid ange ras om möjligt!

Vår: 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 22.5 (Pelle Moqvist, Gerd Karlsson m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 9–11.6 (Ingvar Gustavsson, Bengt Jalsborn m.fl.).

Rödspov, underarten islandica

(*Limosa limosa islandica*):

Antalet vårfynd ökar sakta men säkert och numer ses lika många eller fler Islandica jämfört med "vanliga" rödspovar på våren. Under hösten sågs islandicaspovar under drygt en månad i Kvismaren med en mycket hög högstanotering. Det bör till och med röra sig om ett nytt Sverigerekord.

Vår: 1 ex. Löten, Kvismaren 15–19.6 (Per Wedholm, Inger-Marie Carlsen m.fl.). 1 ex. Sörbysjön, Kvismaren 20.6 (Anders Jacobsson m.fl.).

Höst: 1–21 ex. Kvismaren 20.8 - 7.10 (Rune Isaksson, Peter Gustafson, Anders Jacobsson m.fl.). 3 1K Södra maderna, Tysslingen 8.9 (Leif Eckmann m.fl.).

Roskarl

(*Arenaria interpres*):

Långt mycket färre fynd än normalt av arten. Ett normalår görs 10 fynd i landskapet.

Höst: 1 ex. rastande Valen, Hjälmaren Nr 1.8 (Ulf Eriksson). 1 1K sträckande SV

Boglundsängen 26.8 (Lennart Eriksson, Bengt Jalsborn m.fl.). 3 ex. rastande Storhjälmaren 4.9 (Leif Sildén). 3 fynd, 5 ex.

Kustsnäppa

(*Calidris canutus*):

Ett sent vårfynd gjordes, normalt är bästa tiden för att se kustsnäppa på våren månadsskiftet maj/juni, men det krävs dåligt väder för att de ska tryckas ned från hög höjd och landa på närkeslätten. Det var även ganska få höstfynd detta år, så samtliga redovisas här.

Vår: 12 ex. förbiflygande Näsbyängen, Oset 24.6 (Mikael Tellbe).

Höst: 3 adult födosökande Västra dammen, Boglundsängen 22.7 (Anders Carlberg, Håkan Johannesson). 2 ex. rastande Löten, Kvismaren 23.7 (Oscar Gustavsson). 2 ex. rastande Löten, Kvismaren 27–28.7 (Håkan Carlestam, Anna-Karin Törnblom m.fl.). 1 ex. rastande Västra dammen, Boglundsängen 29.7 (Erik Törnvall). 3 ex. rastande Brearen, Hjälmaren Nr 30.7 (Ulf Eriksson). 5 adult rastande Storhjälmaren 30.7 (Leif Sildén). 1 ex. födosökande Västra dammen, Boglundsängen 31.7 (Anders Carlberg). 3 adult rastande Storhjälmaren 1.8 (Leif Sildén).

1 adult rastande Rysjön, Kvismaren 2.8 (Åke Pettersson). 3 adult rastande Löten, Kvismaren 4.8 (Helny Olsson, Per Wedholm m.fl.). 1 adult rastande Ormestaängarna, Oset 5–7.8 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl m.fl.). 1 ex. rastande Öbymaden, Fågelsjön, Kvismaren 5.8 (Stefan Karlsson, Eva Georgii-Hemming m.fl.). 1 adult födosökande Västra dammen, Boglundsängen 5.8 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. förbiflygande Tanntorp, Hjortkvarn 12.8 (Mats Weiland). 3 adult födosökande Öbymaden, Fågelsjön, Kvismaren 12.8 (Patrik Strömberg, Patrik Hedengren m.fl.). 1 adult förbiflygande Löten, Kvismaren 12.8 (Peter Gustafson). 1 ex. förbiflygande Öbymaden, Fågelsjön, Kvismaren 15.8 (Peter Gustafson). 1 ex. rastande Storhjälmaren 15.8 (Leif Sildén). 2 ex. födosökande Rysjön, Kvismaren 19.8 (Per Johansson). 1 ex. rastande Storhjälmaren 25.8 (Leif Sildén). 1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 25.8 (Erik Törnvall). 1 ex. födosökande Ormkärssplattformen, Kvismaren 6.9 (Per Johansson). 1 ex. Öbymaden, Fågelsjön, Kvismaren 22.9 (Håkan Carlestam, Anna-Karin Törnblom). 3 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 10.10 (Rune Isaksson).

Myrsnäppa

(*Calidris falcinellus*):

En art som varierar väldigt mycket i sitt uppträdande hos oss. På senare år har vi blivit ganska bortskämda med många fynd. Årets två fynd får ses som normalt eller något under normalen sett över längre tid.

Vår: 2 ex. rastande Löten, Kvismaren 23–27.5 (Åke Pettersson, Tage Ashing m.fl.).

Höst: 2 ex. rastande Västra dammen, Bog-

lundsängen 14.7 (Lennart Eriksson, Bengt Jalsborn m.fl.).

Spovsnäppa

(*Calidris ferruginea*):

Ett par vårfynd gjordes efter två år med endast höstfynd i bagaget. Detta följer tidigare mönster då arten i snitt observeras vart tredje år om våarna, så nästa vårobservation kan vi förvänta oss 2021. Dessa två samt högsta antal och årets sista observation redovisas här.

Vår: 1 ex. rastande Lötén, Kvismaren 13–14.5 (Lasse Eklund, Ulf Johansson m.fl.). 1 ex. rastande Lötén, Kvismaren 23–24.5 (Peter Gustafson, Bernt Bergström m.fl.).

Noterbart: 10 ex. rastande Lötén, Kvismaren 26.7 (Anders Jacobsson). 5 1K födosökande Öbymaden, Fågelsjön, Kvismaren 5.9 (Peter Gustafson).

Mosnäppa

(*Calidris temminckii*):

Observationer gjordes under perioderna 8/5–9/6 för våren och 22/7–14/9 för hösten. Ett bra år för arten, största flocken på 25 ex är den högsta noteringen i landskapet sedan 2008. Fenologi och högsta antal redovisas.

Noterbart: 2 ex. Sörbysjön, Kvismaren 8.5 (Tage Ashing). 25 ex. rastande Lötén, Kvismaren 14.5 (Musse Björklund, Osborne Lindberg). 1 ex. rastande Lötén, Kvismaren 14.9 (Albin Mauritzon).

Sandlöpare

(*Calidris alba*):

Arten är normalt sett inte ens årlig i landskapet, flockar är ännu ovanligare, om flocken dessutom uppträder i en av våra vassjöar så är det helt unikt. Fyndet av fem ex i Rysjön är med andra ord riktigt häftigt! Möjligen rör de två första fynden i Kvismaren samma individ.

Höst: 1 adult rastande Rysjön, Kvismaren 4.8 (Stefan Göransson, Per Wedholm m.fl.). 1 adult Öbymaden, Fågelsjön, Kvismaren 14.8 (Andreas Sandberg, Sune Johansson). 1 ex. rastande Storhjälmaren 25.8 (Leif Sildén). 5 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 5.9 (Anders Jacobsson, Ove Pettersson).

Kärnsnäppa

(*Calidris alpina*):

Fynd gjordes under perioden 8.5–24.11. Och den observerades relativt regelbundet under denna period. En riktigt häftig flock sågs på Lötén under ett plötsligt regnväder i slutet av maj då 881 ex räknades på foto i efterhand. Detta är med god marginal den största flock av arten som setts i Närke.

Noterbart: 881 ex. rastande Lötén, Kvismaren 27.5 (Berit Söderberg, Sune Johansson m.fl.).

KÄRRSNÄPPA / SKÄRSNÄPPA

Skärnsnäppa

(*Calidris maritima*):

Fjärde året på rad som arten påträffas i Närke. Det är egentligen inte överraskande att arten är årlig på Storhjälmaren, avsaknaden av fynd tidigare har nog främst hängt ihop med sämre bevakning av området under lämplig tid.

Höst: 1 ex. rastande Storhjälmaren 7.10 (Leif Sildén).

Småsnäppa

(*Calidris minuta*):

Två vårfynd gjordes som redovisas här. Under hösten observerades arten 13.7–6.10, men aldrig med mer än 3 ex. Ett ganska skralt år för arten i landskapet med andra ord.

Vår: 2 ex. rastande Lötén, Kvismaren 15–16.5 (Tommy Eriksson, Kent Larsson m.fl.). 1 ex. födosökande Lötén, Kvismaren 21.5 (Peter Gustafson).

Tuvsnäppa

(*Calidris melanotos*):

Nionde fyndet i landskapet och första sedan 2012. Samma upptäckare som senast! Årets fågel hade bråttom. Den upptäcktes klockan 06 och var borta efter bara några timmar.

Vår: 1 ex. Lötén, Kvismaren 23.5 (*Åke Pettersson m.fl.).

Dvärgbeckasin

(*Limnocryptes minimus*):

Det blev inget bra år för arten i landskapet. Bara fyra fynd gjordes under våren och endast två av dom var spelande fåglar. Under hösten gjordes fyra fynd vilket är i nivå med föregående år.

Vår: 1 ex. rastande Rävångsmaden, Rynningeviken 3.5 (Leif Sandgren). 1 ex. förbiflygande Gubbbhyllan, Oset 7.5 (Thord Eriksson). 2 ex. spel/sång Hammarbotten, Kvismaren 12.5 (Magnus Friberg). 1 ex. spel/sång Hammarbotten, Kvismaren 16.5 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Höst: 1 ex. rastande Reningsverksdammen, Kumla 7.10 (Bengt Andersson). 1 ex. rastande Fågeludden, Oset 12–25.10 (Åke Jalo, Magnus Persson m.fl.). 1 ex. rastande Lövsta, Attersta 12.10 (Bernt Bergström). 1 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 16.10 (Peter Gustafson).

Dubbelbeckasin

(*Gallinago media*):

Den svaga trenden håller i sig. Det är inte bara ett magert år utan en del i en långvarigt nedåtgående trend. Få fynd och magert med spel. Hade de bråttom norrut i finvädret kanske?

Vår: 1 ex. spel/sång Sjölandet, Oset 11.5 (Jonathan Waern m.fl.). 1 ex. spel/sång Rännestamaden, Tysslingen 12–16.5 (Ove Pettersson m.fl.).

Smalnäbbad simsnäppa

(*Phalaropus lobatus*):

Färre fynd än vanligt, då det ett normala år görs runt fem fynd. Att båda årets observationer är höstfynd är anmärkningsvärt, då det är något vi ej är bortskämda med i landskapet.

Höst: 4 ex. rastande Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 30.7 (Ulf Eriksson). 3 ex. rastande Öbymaden, Fågelsjön, Kvismaren 1–2.9 (Peter Gustafson, Magnus Friberg m.fl.).

Dvärgmå

(*Hydrocoloeus minutus*):

Arten verkar nu på riktigt ha etablerat sig i Kvismaren. Enligt Kvismare fågelstations våtmarksinventering så gick 22 par till häckning i Sörbysjön, och dessa fick ut åtminstone 21 flygga ungar. Toppnoteringarna från Hjälmaren är något lägre än normalt.

Häckning: 21 pulli pulli/nyligen flygga ungar Sörbysjön, Kvismaren 22–29.6 (Magnus Friberg, Magnus Liljefors m.fl.).

Noterbart: 385 ex. rastande Storhjälmaren 14.7 (Leif Sildén). 215 ex. rastande Storhjälmaren 1.8 (Leif Sildén). 220 ex. födosökande Näsudden, Dimbobaden 28.9 (Anders Jacobsson).

Silltrut

(*Larus fuscus*):

Något fler fynd än normalt i år. Några enstaka individer är rasbestämda, men förvånansvärt få. Här skulle vi verkligen vilja att ni börjar ange ras när ni rapporterar.

Ej rasbestämda: 2 ex. Hammarmaden, Kvismaren 15.4 (Monica Ahlberg, Lennart Jonsson). 2 ex. rastande Åssön 21–23.4 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 26.4 (Hans Waern). 2 3K+ rastande Skatteby åkermark, Odensbacken 29.4 - 1.5 (Andreas Tranderyd, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. rastande Resta 1.5 (Leif Sildén). 1 ex. stationär Valen, Hjälmaren Nrk 2.5 (Ulf Eriksson). 1 ex. rastande Segersjö åkermark, Segersjö 2.5 (Anders Jacobsson). 1 adult Örebro slott 7.5 (Michael Andersson, Josefina Jansson). 3 ex. rastande Rumböholm, Tysslingen 13.5 (Lars Fransson, Jan Tranderyd m.fl.). 1 ex. rastande Göksholm 13.5 (Anders Jacobsson). noterad Oset 4.6 (Lennarth Sollerman Gustafsson). 1 ex. rastande Åssön 9.6 (Jan-Rune Ericson). 2

ex. förbiflygande Ässön 4.7 (Jan-Rune Ericson). 1 3K+ rastande Svartåns mynning, Oset 11.8 (Per Wedholm). 2 ex. födosökande Rävången, Rynningeviken 22.8 (Gunilla Carlsson, Malin Carlsson, Leif G Carlsson). 1 ex. Dyringe 21.9 (Kent Halttunen).

Fuscus: 1 adult födosökande Nydalen 28.5 (Johan Åhlén). 1 adult födosökande Gränsjö, Glanshammar 21.6 (Nils Eriksson).

Intermedius: 1 adult rastande Svartåns mynning, Oset 20–21.3 (Lennart Eriksson, Christer Tegebro m.fl.). 1 adult rastande Rysjön, Kvismaren 30.8 (Berit Söderberg, Sune Johansson m.fl.). 1 adult sträckande V Venastugan, Rynningeviken 28.9 (Lennart Eriksson, Leif Sandgren).

Skräntärna

(*Hydroprogne caspia*):

En fin toppsiffra i vanlig ordning från Hjälmarén. Under året gjordes många fynd i Kvismaren under perioden 2 maj–1 september samt på Hjälmarén under perioden 3 juni till 6 september. Årets första var en av de tidigaste genom alla år. Fynd utanför Hjälmarén/Kvismaren är ovanliga så slättfyndet sticker ut.

Noterbar: 1 ex. rastande Sörbysjön, Kvismaren 2.5 (Jan Gunnarsson). 1 ex. förbiflygande Björka lertag 18.5 (Jonas Engzell). 25 ex. rastande Nyckelgrundet, Hjälmarén 19.7 (Leif Sildén). 74 ex. rastande Storhjälmaren 1.8 (Leif Sildén).

Silvertärna

(*Sterna paradisaea*):

Efter de senaste två årens mycket fina sträck av arten vid norra Vättern, så var vi i år tillbaka till mer normala nivåer.

Vår: 6 ex. födosökande Rysjön, Kvismaren 23.4 (Åke Pettersson). 10 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 24.4 (Anders Jacobsson). 52 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 29.4 (Ove Pettersson, Ronnie Lindqvist m.fl.). 4 ex. förbiflygande Sörbysjön, Kvismaren 3.5 (Ronny Nilsson). 16 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 4.5 (Kent Halttunen, Peter Gustafson m.fl.). 1 ex. rastande Fågelsjön, Kvismaren 5.5 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.). 59 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 5.5 (Andreas Tranderyd). 4 ex. födosökande Ormkärrsplattformen, Kvismaren 6.5 (Magnus Rosell). 125 ex. sträckande N Nydalen, Harge 7.5 (Åke Pettersson). 3 ex. Ormkärrsplattformen, Kvismaren 9.5 (Lennart Söderkvist). 7 ex. Rysjön, Kvismaren 9.5 (Hans Waern). 8 ex. sträckande O Norra Bro 305 10.5 (Peter Gustafson). 2 ex. Lötén, Kvismaren 12.5 (Rolf Andersson, Åke Abrahamsson, Erik Tornberger). 2 ex. födosökande Rävångsmaden, Rynningeviken 14.5 (Leif Sandgren). 94 ex. sträckande N Nydalen, Harge 16.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Christer Sölveling). 1 ex. förbiflygande

Lötén, Kvismaren 16.5 (Micael Jonsson).

Höst: 3 ex. förbiflygande Ormesta holme, Oset 6.7 (Bengt Ahl, Lennart Söderkvist, Tord Sundström). 6 ex. sträckande SV Ormestaångarna, Oset 23.7 (Bengt Ahl). 1 ex. förbiflygande Torsnäset 30.8 (Thord Eriksson). 1 ex. sträckande V Rävångsmaden, Rynningeviken 31.8 (Nils Eriksson).

Vitvingad tärna

(*Chlidonias leucopterus*):

Arten är numera snudd på årlig i landskapet, och i år gjordes hela fyra fynd, samtliga i Kvismaren. Den sista observationen bestod av två individer som stannade i området i flera dagar och hängde ihop med svarttärnekolonin, vilket fick vissa skådare att börja hoppas på en häckning i området, men tyvärr försvann de vid midsommar.

Noterbar: 2 ex. födosökande Lötén, Kvismaren 9.5 (Per Wedholm). 1 adult födosökande Lötén, Kvismaren 26–28.5 (*Matthis Kaby, Magnus Persson m.fl.). 1 adult födosökande Lötén, Kvismaren 12.6 (*Magnus Andersson, Kent Larsson). 2 adult födosökande Kvismaren 18–24.6 (Magnus Friberg, Mikael Ohlson m.fl.).

Svarttärna

(*Chlidonias niger*):

Kvismarens våtmärksinventering visar att 12 par häckade på Lötén och 1 par på Fiskingemaden, och dessa fick ut åtminstone 17 flygga ungar. Tyvärr tycks ingen häckning ha genomförts i varken Tysslingen eller Oset i år. Dock så har fåglar setts regelbundet i Tysslingen, så kanske har ändå häckningsförsök skett där. Ett imponerande antal från Hjälmarén presenteras här.

Noterbar: 95 ex. rastande Nyckelgrundet, Hjälmarén Nrk 14.7 (Leif Sildén).

Kustlabb

(*Stercorarius parasiticus*):

Ännu ett dåligt för arten, det fjärde på rad nu. Observationen från Tysslingen sticker ut, fynd i våra slättsjöar är ovanliga.

Vår: 1 ex. sträckande N Nydalen, Harge 26.4 (Åke Pettersson). 1 ex. sträckande N Nydalen, Harge 16.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Christer Sölveling). 2 fynd, 2 ex.

Höst: 1 ex. sträckande V Södra tornet Tysslingen 18.8 (Leif Eckmann). 1 ex. sträckande S Klåvudden, Harge 25.8 (Nils-Erik Ström). 2 fynd, 2 ex.

Skogsduva

(*Columba oenas*):

Två fynd från vinterperioden är värda att noteras.

Noterbar: 2 ex. Husön, Kvismaren 6.1 (Jan Korslid, Britt-Louise Korslid). 2 ex. Rumböholm, Tysslingen 7.2 (Ove Pettersson). Dock ingen konstaterad övervintring.

Ringduva

(*Columba palumbus*):

Ringduvor övervintrar regelbundet i Närke och verkar föredra Örebro med omnejd. Men fynden på andra orter har ökat de senaste åren. Utöver redovisade fynd finns även ett antal fynd av enstaka individer runt om i Örebro Stad.

Januari och februari: 1 ex. Stadsparken, Örebro 2–6.1 (Anders Hutter, Anita Hutter, Anders Carlberg m.fl.). 1 ex. Vasabron, Örebro 14.1 (Tord Larsson). 1 ex. Garphyttans nationalpark 27.1 (Johan Thor, Björn Johanson, Fredrik Åstrand m.fl.). 1 ex. Mark, Almby 28.1 (Johan Miller). 1 ex. Ingelstav 6, Latorpsbruk 2.2 (Ingemar Hallberg). 1 ex. Gubbhyllan, Kvismaren 10/2 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Postmästaregatan, Björkhaga, Örebro 10.2 (Daniel Dagerås). 1 ex. Norra Folkavi 10.2 (Kent Halttunen). 3 ex. Hindergårdsgatan 10, Rynningeviken 11–12.2 (Joakim Areljung, Sofie Areljung). 1 ex. Valsta 12.2 (Britt-Marie Sandberg). 1 ex. Rundstigen 15, V Markasjön 14.2 (Håkan Johannesson). 2 ex. Rosenbergsstugan, Oset 14.2 (Rune Eriksson, Gunnar Nilsson, Ingvar Gustavsson m.fl.). 1 ex. Nynäs högmarker, Kvismaren 14.2 (Johan Åhlén). 4 ex. Rundstigen 15, V Markasjön 16.2 (Håkan Johannesson). 1 ex. Vranavägen 9, Sköllersta 21.2 (Hasse Molin).

December: 1 ex. Hållabrottet, Kumla 4.12 (Göran Carlén). 5 ex. Wadköping, Stadsparken 23.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 4 ex. Gamla dammen, Boglundsängen 30.12 (Lennart Eriksson). 38 ex. Blåklintstigen 2, Örebro 30.12 (Lennart Eriksson).

TURTURDUVA

Turturduva

(*Streptopelia turtur*):

Arten är nära nog årlig i landskapet. Redan 30.4 hördes spel från en misstänkt turturduva i centrala Kumla (Pierre Blanksvärd). Duvan återfanns 4.5 i Västra Parken och stannade sedan i området ända till 9.7. Sällskapade ofta med turkduvor som sedan tidigare är etablerade i samma stadsdel.

Noterbar: 1 ex. Västra parken, Kumla 30.4 - 9/7 (Pierre Blanksvärd, Åke Lorin, Bernt Jerlström m.fl.).

Turkduva*(Streptopelia decaocto)*:

Glädjande många rapporter från ett 10-tal orter runt om i landskapet. Utan någon djupare analys som grund verkar stammen av turkduvor ha ökat något jämfört med de senaste åren. Rapporter från respektive lokal samt högsta antal vid enstaka tillfällen redovisas.

Orter och antal: 1–4 ex. Odensbacken 1.1 - 24.12 (Ove Åkesson). 1–3 ex. Askersund 2.1 - 21.12 (Stellan Amzoll, Roland Thuvander, Kjell Ståhlberg m.fl.). 1–3 ex. Vintrosa 3.1 - 25.11 (Ingemar Hallberg, Helny Olsson, Lars Fransson m.fl.). 1–6 ex. Kumla 6.1 - 26.12 (Bengt Andersson, Pierre Blanksvärd, Oscar Axelsson). 1–3 ex. Värnsta 9.1 - 5.9 (Rolf Hagström). 1–2 ex. Fjugesta 14.1 - 4.8 (Sandra Tengelin, Lindah Lyktberg, Anders Bengtsson m.fl.). 1–2 ex. Mosås 19.1 (Nils Eriksson). 1 ex. Örebro 23.1 - 3.2 (Peter Eklund, Tord Larsson). 1 ex. Lundby, Örebro 31.3 (Håkan Johannesson). 1 ex. Ormesta holme, Oset 8.4 (Ove Persson). 1 ex. Hjärsta, Örebro 8.4 (Jan Tranderyd). 1–4 ex. Södra allén, Örebro 12.4 - 25.12 (Per Wedholm, Marianne Johansson, Anita Ahlberg m.fl.). 1–2 ex. Hargebaden 15.4 - 8.9 (Nils-Erik Ström, Kjell Ståhlberg, Peter Gustafson m.fl.). 1 ex. Stentorpsvägen 7, Örebro 11.5 - 3.9 (Gunnar Nilsson, Anna-Lena Winnerstam). 1–4 ex. Råby, Stora Mellösa 17.5 - 30.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. Mosås 15.6 (Anders Carlberg). 1 ex. Lillån vid/mot Holmen, Örebro 1.7 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. Sticksjö 24.9 (Tommy Sundqvist). 1 ex. Långbrotorg, Örebro 8.11 (Thord Eriksson). Höga antal: 7 ex. Vintrosa 31.1 (Rune Eriksson, Gunnar Nilsson, Ingvar Gustavsson m.fl.). 4 ex. Vattenparken, Fjugesta 8.2 (Kent Halttunen). 7 ex. Västra parken, Kumla 10.6 (Edvin Klein, Musse Björklund). 8 ex. Vintrosa 10.8 (Helny Olsson). 5 ex. Linblommevägen 28, Stora Mellösa 6.9 (Anders Jacobsson). 5 ex. Odensbacken 18.9 - 10.11 (Ove Åkesson). 5 ex. Väderkvärnsbacken, ca 1 km norr om Askersund 12.11 (Kjell Ståhlberg).

Berguv*(Bubo bubo)*:

Under våren hördes uvar ropa från fem tidigare kända lokaler. Ingen häckning har konstaterats vilket är det sämsta resultatet sedan 2011. Den rikstäckande berguvsinventeringen som genomföres våren 2019 förefaller väl befogad. I övrigt endast 5 fynd: 1 ex. Markaskogens naturreservat, Almby 8.4 (Mikael Tellbe). 1 ex. Dammsjön, Lekhyttan 24.6 (Kent Halttunen). 1 ex. Djupviken, Askersund 12.8 (Andreas Danielsson). 1 ex. Aspholmen, Örebro 3.10 (Leif Sandgren). 1 1K omhändertagen Mariebergs köpcentrum 11.11. Trots god omvårdnad av "fågeldoktor" Staffan Ullström dog fågeln efter en vecka. Uven var ringmärkt inom ramen för Projekt Berguv i Dalarna som unge våren 2018

och släppt i det fria 18 september. (Fåglar i Närke nr 4/2018).

KATTUGGLA**Kattuggla***(Strix aluco)*:

Kattugglorna har uppenbarligen likt övriga ugglor haft det svårt med födotillgången. Eller hur ska man annars tolka att endast 7 kullar med ungar sågs eller hördes i hela landskapet. En bottennotering. Den senaste 10-årsperioden har antalet kullar pendlat mellan 20–40 per år. Kattugglan är en stannfågel och totala antalet revir är ganska konstant mellan olika år. De får göra ett nytt försök år 2019.

Slaguggla*(Strix uralensis)*:

Ett par sågs och hördes vid boplat 28.3 - 21.4. Därefter endast två noteringar nära boplaten om 1 ex 13.5 samt 1 ex 17.5. Uppenbarligen en påbörjad häckning men med okänt resultat.

Övrigt noterbart: 1 ex Svennevadsområdet 3/3 (Per Karlsson Linderum), 1 ex. Åsbro 31.3 (Henrik Johansson). samt 1 ex Djupviken, Askersund 19–20.10 (Andreas Danielsson).

Lappuggla*(Strix nebulosa)*:

År 2018 blev ett magert år för lappugglan i Närke. Efter fem år i rad (2013–2017) med lyckade häckningar i landskapet är årets två rapporter det sämsta på över 10 år. Fynden gjordes i samma område där minst två lyckade häckningar genomfördes år 2017.

Noterbart: 1 ex. spel/sång 18.4 (Lennart Andersson). 1 ex. observerades 21.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg).

Hökuggla*(Surnia ulula)*:

1 ex uppehöll sig i ett begränsat område på Villingsbergs Skjutfält under perioden 28.1 - 11.4. Sannolikt rörde det sig om samma individ som flyttade sig mellan olika lokaler.

Noterbart: 28.1 - 4.3 rapporterades den från Ängadammen, Urberget, L.Stråsjön och Lanforsälven (Christer Tegebro m.fl.). 22.3 - 24.3 vid Berga (Sune Johansson m.fl.). Slutligen sågs den 1.4 - 11.4 vid Krokstjärn och Södra Hällsjö-mossen (Lennart Falk, Leif Karlsson m.fl.).

Sparvuggla*(Glaucidium passerinum)*:

En halvering av antalet fynd av sparvugglor jämfört med 2017 och bara en tredjedel mot 2015. Då även pärluggla hade en låg numerär i landskapet tyder det på dålig förekomst av smågnagare i Närkes skogar under året. Fynden av 22 sparvugglor på 21 lokaler under våren och 23 noteringar under hösten är mycket låga siffror.

Pärluggla*(Aegolius funereus)*:

Ett magert år för pärlugglan. Variationen mellan åren är stor och 15 ropande ugglor för året är bland de lägsta noteringarna de senaste 10 åren. Antalet kan vara färre då risken för dubbelräkning inte kan uteslutas då pärlugglans rop hörs långt och rapporteras från olika håll.

Vår: 1 ex. Villingsbergs Skjutfält 10.2 (Björn Abelson). 1 ex. Bavingebäcken 18.2 (Conny Hedengren, Patrik Hedengren). 1 ex. Bruna Bergen, Breven/Kilsmo-området 18.2 - 14.3 (Anders Jacobsson, Magnus Friberg, Ronny Nilsson). 1 ex. Skirasjön, Breven bruk 18.2 (Anders Jacobsson). 1 ex. Stråsjötorp, Villingsbergs Skjutfält 21–23.2 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Bavingebäcken 21.2 (Andreas Tranderyd). 1 ex. Bäckssände, Villingsbergs Skjutfält 24.2 (Jonas Nilsson, Robert Rydbeck). 1 ex. Bråkullamossen 3.3 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Bavingebäcken 3.3 (Per Karlsson Linderum). 2 ex. Bavinge Gammelskog 3.3 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Torget, Norr, Villingsbergs Skjutfält 8.3 (Tomas Marklund). 1 ex. Väster om Rankemossen 14.4 (Malin Björn). 1 ex. Laxå 18.4 (Stig Mjålgård). 1 ex. Klåvudden, Harge 12.5 (Leif Sildén).

Hornuggla*(Asio otus)*:

Under våren rapporterades hörda eller sedda ungar från bara 4 lokaler. Ett extremt lågt antal jämfört med tidigare år. År 2017 var det 13 lokaler med ungar och 2016 hela 20 häckningar med hörda ungar. Gnagarbrist även i slättlandskapet framgår med tydlighet. Scenariot med 2–3 stycken samtidigt födosökande hornugglor i fullt dagsljus över Lillängen i Oset tyder på extremt dålig tillgång på mat i den kalla mars-månaden 2018.

Noterbara vårvinterfynd: 1 ex. Boglundsängen 5–18.2 (Jan Tranderyd, Marianne Tranderyd, Staffan Gustavsson m.fl.). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 11.2 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Nedre snåret, Kvismaren 17.2 - 7.4 (Ove Pettersson, Christer Tegebro, Anders Jacobsson). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 17.2 - 3.3 (Robin Wängdahl, Åke Pettersson, Hasse Molin m.fl.). 3 ex. Lillängen, Oset 8–29.3 (Thord Eriksson, Bengt Ahl, Christer Tegebro).

Jorduggla

(*Asio flammeus*):

Många fynd i landskapet men inga rapporter om häckning.

Jan-Feb: 1 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 3.1 (Magnus Persson). 1 ex. Öbyladan, Kvismaren 6.1 (Anders Carlberg, Peter Gustafson, Andreas Sandberg). 1 ex. Välakärren, Vibysjön 1.2 (KG Andersson). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 10.2 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 15.2 (Per Wedholm). 1 ex. Lillängen, Oset 15.2 (Bengt Ahl). 1 ex. Ormesta slakteri, Örebro 17.2 (Per Wedholm). 1 ex. Fröberga, Kvismaren 18.2 (Håkan Persson). 1 ex. Vallby 27.2 (Per Karlsson Linderum).

Mars-Juni: 1 ex. Lillängen, Oset 3–30.3 (Leif Sildén, Thord Eriksson, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. Boängen, Fällersta 5.3 (Staffan Werme). 2 ex. Lillängen, Oset 17.3 (*Jens Sandgren, Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 1 ex. Fiskinge strandskog, Kvismaren 2.4 (Kent Larsson). 1 ex. Södra tornet, Tysslingen 5.4 (Bengt Österberg). 1 ex. Södra Åsta 22.4 (Claes Nordell). 1 ex. Södra moderna, Tysslingen 23.4 (Claes Nordell, Lennart Eriksson). 1 ex. Kvismaren 5.5 - 9.6 (Björn Ström, Andreas Tranderyd, Hans Waern m.fl.).

Juli-Dec: 1 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 1.7 (Filip Jansson). 1 ex. Tysslingen, Södra, Tysslingen 12.10 (Pelle Odebrant). 1 ex. Äsplunda Gård, Äsplunda 22.12 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 23.12 (Thord Eriksson). 1 ex. Hardemo 31.12 (Christer Tegebro).

Nattskärre

(*Caprimulgus europaeus*):

Årets antal surrande/observerade nattskärar blev låga 40 ex. Snittet de senaste 10 åren är 60–70 styckad. Minskad skådaraktivitet i skogarna efter avslutad atlasinventering kan ha bidragit. Alla redovisas detta år.

Noterbart: 3 ex. Älgberget, Villingsbergs Skjutfält 9–14.5 (Leif Holmgren). 2 ex. Tannorp, Hjortkvarn 10.5 (Mats Weiland). 1 ex. Södra Hällsjömosse, Villingsbergs Skjutfält 15.5 (Ingvar Gustavsson, Tord Sundström). 1 ex. Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 15.5 (Leif Paakkonen). 1 ex. Torget (vägkorsning), norr V Nordändan, Villingsbergs Skjutfält 18.5 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Urberget, Villingsbergs Skjutfält 18.5 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 2 ex. Odlingssosse, Garphyttområde 19.5 - 16.6 (Åke Jalo, Staffan Gustavsson m.fl.). 1 ex. Filipshyttan 19.5 (Patrik Strömberg). 1 ex. Frösvidals grustag, Frösvidal 19.5 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Ringabymosse, Käglaområde 23.5 (Bo Runesson). 1 ex. Käglaområde 24.5 (Bo Runesson). 1 ex. Skymosse, Hallsberg 26.5 (Helena Johansson). 2 ex. Bruna Bergen, Breven/Kilsmoområde 27.5

(Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Christer Söveling). 1 ex. Skirasjön, Breven bruk 27.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Christer Söveling). 3 ex. Frötunarakan, Käglaområde, Norra 2.6 (Johan Wretenberg). 2 ex. Krok-tjärns skjutplats, Villingsbergs Skjutfält 3–13.6 (Anders U Nilsson, Håkan Carlestam, Benny Fredriksson m.fl.). 1 ex. Skymosse, Hallsberg 3.6 (Andreas Tranderyd). 1 ex. Finnhammar, Biskopsvrak 7.6 (Thord Eriksson). 1 ex. Kullängsstugan, Östra Laxsjön 13.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. Dammen, Östra Laxsjön 13.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. Atlasruta 09E5h (Örkaggen) 13.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. St Bergshult 13.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. Holmskvarn 13.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. Holmen, Kråksjöasen 13.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. Blåberga 13.6 (Kent Larsson). 3 ex. spel/sång Gårdsjötorp, Ängamossen 2–3.7 (Joakim Johansson, Jonas Nilsson). 1 ex. förbiflygande Stora parkeringen, Garphyttans nationalpark 11.7 (Tor Oskar Lodin). 1 ex. Gårdsjölåget, Frösvidal 20.7 (Cecilia Bremer). 1 ex. Orrkojmosse, Villingsbergs Skjutfält 23.7 (Sune Johansson, Berit Söderberg). Noterbara höstfynd: 1 ex. Långsundet 9.8 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Sinnerud-den, Hasselfors 26.8 (Ari Laine, Sussie Örtensmalm). 1 ex. Värsta 1.9 (Rolf Hagström).

KUNGSFISKARE

Kungsfiskare

(*Alcedo atthis*):

Inga rapporter om häckningar har inkommit under året. Få fynd på försommaren förstärker den bilden. Men hur ska alla kungsfiskare runt om i landskapet övriga årstider tolkas?

Jan-apr: 1–2 ex. Oset 1.1 - 10.4 (Mats Eriksson, Lennart Eriksson, Thord Eriksson m.fl.). 1–2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 1/1 - 19.3 (Andreas Tranderyd, Anders Jacobsson, Erik Törnqvall m.fl.). 2 ex. Välakärren, Vibysjön 27.1 (Håkan Persson). 1 ex. Hargeviken, Harge 2.2 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. Storören, Harge 2.2 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. Reningsverket, Hallsberg 3.2 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Stenkulla 4–5.2 (Leif Paakkonen). 1 ex. Sjors, Vibysjön 18–23.2 (KG Andersson, Pierre Blanksvärd). 1 ex. Kvismaren 7–28.4 (Hans

Waern, Patrik Rhönstad, Oskar Wändell m.fl.). 1 ex. Tysslingen, Södra 18.4 (Joakim Johansson). 1 ex. Segersjö 22.4 (Leif Sildén). 1 ex. Lekeberga-Sälvens naturreservat, Hidinge kyrka 24.4 (Maria Wanche). 1 ex. Säbylundssjön, Kumla 30.4 (Per Karlsson Linderum).

Maj-juni: 1 ex. Löten, Kvismaren 8/5 (Peter Gustafson), 1 ex. Hammarbotten, Kvismaren 8.5 (Tage Aching) samt 1 ex. Almbro damm, Täljeån 8.6 (Per Wedholm).

Juli-dec: 1–2 ex. Gröna bron, Rynningeviken 10.9 - 21.12 (Nils Eriksson, Leif Sandgren). 1 ex. Kvistbro 1.7 (Sandra Tengelin). 1 ex. Almbro 4.7 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Kvismaren 4.7 - 7.10 (Nils Eriksson, Anders Jacobsson, Anna-Karin Törnblom m.fl.). 1 ex. Stockakärret, Villingsbergs Skjutfält 15.7 (Sune Johansson, *Berit Söderberg). Minst 2 ex. Oset 30.7 - 23.12 (Bengt Ahl, Anders Jacobsson, Ronnie Lindqvist m.fl.). 1 ex. Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 1.8 - 15.11 (Per Karlsson Linderum, Amanda Linderum). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 26.8 - 31.12 (Frank Tholfsson, Håkan Persson m.fl.). 1 ex. Mellanlängen, Längenområdet 28.8 (Åke Pettersson). 1 ex. Fallen, Karlslund 30.8 - 19.12 (Anders Jacobsson, Jonathan Waern, Birgitta Dawidsson m.fl.). 1 ex. Gröna bron, Rynningeviken 10.9 - 21.12 (Nils Eriksson, Leif Sandgren, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. Södra tornet, Tysslingen 10.9 - 28.12 (Lennart Söderkvist, Leif Eckmann, Åke Jalo m.fl.). 1 ex. Arrudviken, Varingen, Ervalla sn 28.9 (gnm Jan-Erik Malmstigen). 1 ex. Algrena 12.11 (Per Sjöstrand). 2 ex. Lillåns mynning, Oset 25–26.11 (Thord Eriksson). 2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 24.12 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 2 ex. Reningsverket, Oset 26.12 (Tommy Eriksson).

Härfågel

(*Upupa epops*):

Fyra år efter senaste fyndet i Närke var det dags igen för denna eftertraktade raritet. I en trädgård vid Enmyran, Dyltbruk rastade tillfälligt 1 ex som påpassligt nog även kunde fotograferas av observatören.

Höst: 1 ex. Enmyran, Dyltbruk 12.11 (Göran Lindström)

Tretåig hackspett

(*Picoides tridactylus*):

Ingen häckning har konstaterats under året. Några fynd av tretåiga under häckningstid finns dock. Observationer 4.5 och 20.6 på Villingsbergs Skjutfält är intressanta liksom 1 hane i Lekhyttan 8.5.

Vår: 2 hanar och 1 hona Markaskogens naturreservat, Almby 1.1 - 18.4 (Håkan Johannesson, Mikael Tellbe, Per Wedholm m.fl.). Minst 2 hanar och 1 hona Garphyttans nationalpark 1.1 - 29.4 (Pierre Blanksvärd, Ri-

kard Henriksson, Anders Carlberg m.fl.). 1 hane Mantorpsskogens naturreservat, Rinkaby 3.1 (Lennart Eriksson). 1 hane Mantorpsskogens naturreservat, Rinkaby 7.1 (Åke Pettersson). 1 hona Varbergaskogen, Örebro 18.1 - 13.3 (*Britt-Louise Korslid, Ove Pettersson, Lennart Eriksson). 1 hane Vargavidderna Visjön 24.3 (David Tverling). 2 i par Villingsbergs Skjutfält 4.5 (Helny Olsson) samt 1 annat ex Villingsbergs Skjutfält 4.5 (Helny Olsson). 1 hane Klunkhyttan, Lekhyttan 8.5 (Thord Eriksson). 1 ex. S krokjärn, Villingsbergs Skjutfält 20.6 (Ronnie Lindqvist). 10 fynd 15 ex.

Höst: 1 ex Hopaskogen 25.8 (Toni Berglund). 1 ex. Alkärrer, Oset 16.9 (Eric Nyström). 1 ex Skogalund norr 30.9 (Toni Berglund). 1 ex Villingsbergs skjutfält 14.10 (Helena Björnström). 1 hane Hjälmabadvägen, Hjälmabaden 14.11 samt 18.12 (Tord Larsson). 1 hona Västra Trolldalen, Frösvidal 12.12 (Lennart Eriksson). 6 fynd 6 ex.

Mindre hackspett

(*Dendrocopos minor*):

Mindre hackspetten är ett bra exempel på hur svårt det är att försöka bedöma beståndet av fågelarter i landskapet med hjälp av Artportalen. Av närmare 80 fynd med kriteriet "spel-sång" under våren är det endast 8 par som med säkerhet har gått till häckning. Sju av dem ingår i Lennart Eriksson förmåliga inventeringar i Oset/Rynningeviken. Av dessa lyckades endast 1 par få ut flygga ungar. Det åttonde paret sågs hacka ut ett bohål i Östernärke 6 maj men med okänt häckningsresultat.

VITRYGGIG HACKSPETT

Vitryggig hackspett

(*Dendrocopos leucotos*):

Den omärkta hane som upptäcktes i Garphyttans Nationalpark 29.9 2017 stannade kvar hela vintern ända fram till våren. Fågeln höll mestadels till i Lövängen men sågs även på andra platser i parken. Sista noteringen är från 27.4. Därefter är dess vidare öde okänt. Vår: 1 hane Garphyttans nationalpark 1.1 - 27.4 (Uno Unger, Magnus Unger, Freddy Persson m.fl.).

Gråspett

(*Picus canus*):

Ingen häckning har konstaterats och inte ens

observationer under häckningsperioden. Anmärkningsvärt få noteringar under hösten. Vår: 1-2 ex. Garphyttans nationalpark 1.1 - 7.4 (Uno Unger, Freddy Persson, Magnus Unger). 2 ex. (1 hane + 1 hona) Lövängen, Garphyttans nationalpark 12.2 (Lennart Eriksson). 1 hona Filipshyttan 18.1 - 9.3 (Henrik Josefsson). 1 ex. Skogstorpsskogen, Kumla 30.1 - 1.2 (Jonathan Waern, Hans Waern). 1 hane Lövängen, Garphyttan 24.2 (Karl-Fredrik Sjölund). 1 hona Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 13-18.3 (*Benny Fredriksson, Nils-Erik Ström, Anders U Nilsson). 1 ex. Garphyttan 17.3 (Eva Petersson).

Höst: 1 hona Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 9.9 - 29.12 (Benny Fredriksson m.fl.). 1 ex. Katrinelund 5.10 (Mats Strandberg). 1 ex. Kårsta ö, Lången-området 8 och 12.11 (Åke Pettersson). 1 ex. Lövängen, Garphyttans nationalpark 18.11 (Thord Eriksson).

Tornfalk

(*Falco tinnunculus*):

Mer än en halvering av antalet rapporter om häckningar av arten! Mycket på grund av fortsatt avsaknad av rapportering från de holkprojekt för arten som finns i landskapet. Den totala mängden rapporter om arten under året jämfört med tidigare år har dock inte minskat så med stor sannolikhet är antalet häckande par oförändrat mellan 70 och 80. Vid sammanställning av alla tornfalksrapporter under häckningstid under 2018 så blir resultatet 69 olika lokaler. Under 2018 noterades lyckade häckningar på endast 12 olika platser.

Vinter: 1 ex. stationär Vattenparken, Fjugesta 2.1 - 2.2 (Kent Halttunen, Sandra Tengelin m.fl.). 1 ex. födosökande Stora Mellösa 5.1 - 8.2 (Peter Gustafson, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. förbiflygande Lillkyrka 6.1 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger). 1 ex. förbiflygande Lövängen, Garphyttans nationalpark 7.1 (Jacob Rudhe, Rasmus Elleby). 1 ex. födosökande Lötentplattformen, Kvismaren 7.1 (Andreas Tranderyd). 1 ex. Kumla 14.1 - 17.2 (Ove Åkesson, Frank Tholfsson m.fl.). 1 adult hane stationär Kalsta åkrar, Kvismaren 20.1 (Johan Åhlén). 1 ex. födosökande Västra Mosjöbotten 28.1 (Eric Sandin). 1 ex. Norra Folkavi 1.2 (Kent Halttunen). 1 ex. Hammars gård, Kvismaren 7.2 (Bengt Ahl, Christer Tegebro). 1 ex. Väla, Odensbacken 13.2 (Ove Åkesson). 1 ex. rastande Gräve kyrka, Tysslingen 17.2 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 1 ex. födosökande Knarsta by, Stora Mellösa 11.12 (Bengt Andersson). 1 ex. födosökande Vattenparken, Fjugesta 28.12 (Sandra Tengelin). 1 ex. stationär Norra Folkavi 28.12 (Kent Halttunen). 1 ex. Irvingsholm, Tysslingen 13.10 - 30.12 (Ove Pettersson, Christer Tegebro m.fl.).

Aftonfalk

(*Falco vespertinus*):

Tre fynd av arten gjordes under året! Två av dem gjordes i vanlig ordning i Kvismaren och det tredje i södra delen av Närke. Fortfarande en relativt låg nivå på antalet fynd i landskapet jämfört med för en handfull år sedan. Ytterligare en rapport om en individ fanns under året men denna observation underkändes tyvärr på grund av utebliven skriftlig rapport.

3 fynd: 1 hona födosökande Kilsgrådsåkrarna, Kvismaren 11-17.5 (*Magnus Friberg, Åke Pettersson m.fl.). 1 hane födosökande Åslaholmen, Kvismaren 18-26.5 (*Conny Hedengren, Annika Lorin m.fl.). 1 hane förbiflygande Klåvudden, Harge 20.5 (Kent Larsson).

Stenfalk

(*Falco columbarius*):

Inget fynd alls under sommaren (juni och juli) men några fler under vintern jämfört med tidigare år (januari och december) detta år. Inga indikationer på häckning däremot.

Vinter: 1 2K födosökande Västra rakan, Kvismaren 2.1 (Åke Pettersson, Ove Ericsson). 1 ex. stationär Rumböholm, Tysslingen 6.1 (Hasse Molin, Nils Eriksson, Krister Håkansson). 1 ex. förbiflygande Näsby, Örebro 11.1 (Per Wedholm). 1 ex. rastande Hammarmaden, Kvismaren 13-27.1 (Bengt Ahl, Ronnie Lindqvist m.fl.). 1 ex. förbiflygande Venastugan, Rynningeviken 27.1 (Leif Sandgren). 1 ex. Rumböholm, Tysslingen 31.1 (Christer Tegebro). 1 hona rastande Råsta åkrar, Stora Mellösa 7.12 (Anders Jacobsson).

Lärfalk

(*Falco subbuteo*):

Ytterligare ett magert år med rapporter av häckningar av lärfalk. Knappt 20 lokaler där häckning kunde misstänkas men bara 3 platser där lyckad häckning faktiskt kunde konstateras. Svårinventerad art men tänk på att notera dessa när ni är ute i lämpliga biotoper!

Större antal: 9 ex. födosökande Fågelsjön, Kvismaren 6.5 (Peter Gustafson).

Fenologi: 1 ex. födosökande Fågelsjön, Kvismaren 10.10 (Rune Isaksson).

Pilgrimsfalk

(*Falco peregrinus*):

Rapporter finns under årets alla månader. Fortfarande inga indikationer på någon häckning men sommarfynden är numera så pass många att vi sannolikt har något häckande par i landskapet! Även antalet vinterfynd har blivit flera så vi publicerar samtliga fynd från månaderna januari, juni, juli och december.

Vinter: 1 ex. födosökande Kvismaren 2-22.1 (Johan Åhlén, Hasse Molin m.fl.). 1 ex. födosökande Rumböholm, Tysslingen 3-31.1 (Sune Johansson, Patrik Strömberg m.fl.). 1

2K+ förbiflygande Björkudden, Södra Lunger 14.1 (Oscar Axelsson). 1 ex. förbiflygande Oset 20.12 (Åke Pettersson). 1 2K+ rastande Halltorp, Lanna 22.12 (Leif Eckmann). 1 ex. förbiflygande Kappetorp 26.12 (Per Karlsson Linderum).

Sommar: 1 ex. Löten, Kvismaren 5.6 (Tage Ashing). 1 ex. förbiflygande Husön, Kvismaren 8.6 (Magnus Persson). 1 2K+ födosökande Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 18.6 (Leif Paakkonen). 1 ex. Kvismaren 21.6 (Moa Pettersson). 2 ex. förbiflygande Ormkärrs-plattformen, Kvismaren 27.6 (Rune Eriksson, Tord Sundström). 1 hane permanent revir Vattenparken, Fjugesta 4.7 (Kent Halttunen). 1 ex. förbiflygande Svartåns mynning, Oset 6.7 (Bengt Ahl, Thord Eriksson). 1 ex. förbiflygande Boskärsgatan 19 13.7 (Bengt Ahl). 1 2K+ hane födosökande Norra Bro 305 23.7 (Peter Gustafson). 1 adult förbiflygande Boängen, Fällerstä 25.7 (Staffan Werme). 1 hona permanent revir Vattenparken, Fjugesta 29.7 (Kent Halttunen). 1 ex. förbiflygande Hagaby, Örebro 31.7 (Sune Johansson, Berit Söderberg).

Törnskata

(*Lanius collurio*):

En tidig törnskata hittades i Kvismaren den 28/4. Fynd av arten i april är ovanligt i landskapet.

Noterbart: 1 hane födosökande Husön, Kvismaren 28.4 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen).

Nötkråka

(*Nucifraga caryocatactes*):

Det har gjorts observationer från fem olika lokaler under häckningstid i år. Inga säkra häckningar är konstaterade.

Smalnäbbad nötkråka

(*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*):

Det finns två observationer av smalnäbbade i år. Båda observationerna är gjorda inne i Örebro. Noterbart: 1 ex. födosökande Centralstationen, Örebro 25.9 (Sune Johansson, *Berit Söderberg). 1 ex. födosökande Björkhaga, Örebro 1.10 (Leif Haldorson).

Råka

(*Corvus frugilegus*):

Två vinterfynd gjordes det här året. Ett i början på året och ett i slutet.

Vinter: 1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 18.2 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren m.fl.). 1 ex. Åtorp, Tysslingen 27.12 (Olle Holst)

Pungmes

(*Remiz pendulinus*):

Endast ett fynd är gjort i år och det var en hane som sågs i Oset under några dagar. Tyvärr verkar det som att pungmesen nu helt slutat

häcka i landskapet och frågan är om vi kommer få några fynd av arten kommande år.

Noterbart: 1 hane obs i häcktid, lämplig biotop Ungdomshyllan, Oset 23–25.5 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl m.fl.).

Skäggmes

(*Panurus biarmicus*):

Artens huvudfäste i landskapet under häckningssäsongen är fortfarande Kvismaren. Förutom Kvismaren så förekom det skäggmesar på ytterligare 11 lokaler i landskapet under häckningstid.

Övriga lokaler under häckningstid: 5 ex. permanent revir Stora Hammarsundet, Harge 8.4 (Andreas Sandberg). 4 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Ormesta holme, Oset 9.4 - 31.7 (Lennart Eriksson, Jan Tranderyd). 10 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Vibysjön 15.4 - 25.6 (Sandra Tengelin, Pierre Blanksvärd m.fl.). 2 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Mellanlängen, Lången-området 18.4 - 25.7 (Åke Pettersson). 3 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Björka lertag 18.4 - 21.5 (Hans Waern, Jonas Engzell m.fl.). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Egersta södra strandäng, Tysslingen 1.5 - 4.7 (Toni Berglund, Albin Mauritzon). 1 ex. lockläte, övriga läten Yxviken, Segersjö 4.5 (Anders Jacobsson). 2 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Reningsverket, Hammar 13.5 (Kjell Ståhlberg). 20 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Frösshammarsviken Nrk 19.5 - 3.6 (Ulf Eriksson, Leif Sildén). 1 ex. lockläte, övriga läten Torpanäs 12.7 (Per Karlsson Linderum). 3 ex. lockläte, övriga läten Segersjöviken, Segersjö 20.7 (Anders Jacobsson).

Trädlärka

(*Lullula arborea*):

Antalet trädlärkor verkar ha minskat något jämfört med föregående år och det noterades under häckningssäsongen 21 fynd med totalt 37 individer. Den sista observationen för året gjordes i oktober i Kvismaren.

Årets sista fynd: 1 ex. lockläte, övriga läten Åslaholmen, Kvismaren 13.10 (Patrik Hedengren).

Backsvala

(*Riparia riparia*):

Ingen minskning av antalet häckningslokaler i år, fem olika lokaler är rapporterade. Glädjande är även att antalet individer på häckningslokalerna verkar ha ökat. Det är även här viktigt att alla rapporterar med häckningskriterier på lämpliga lokaler.

Häckningslokaler: 2 ex. bobsök? Sticksjö 4–7.5 (Tommy Sundqvist). 30 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Öns åkrar, Kvismaren 4.5 - 10.8 (Magnus Persson, Peter Gustafson m.fl.). 100 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Åssön 6.5 - 7.7 (Jan-Rune Ericson, Ronnie Lindqvist m.fl.). 30

ex. obs i häcktid, lämplig biotop Åsen, Kvismaren 11.5 (Bengt Andersson). 20 ex. besöker bebott bo Atle bergtäkt, Atleverket 27.5 (Gun Isacson, Ronnie Lindqvist)

Hussvala

(*Delichon urbicum*):

Den nedåtgående trenden för hussvalan som häckfågel i landskapet verkar ha stannat av och i år noteras lika många häckningslokaler som föregående år (12 st). För att få en mer helhetsbild så är det viktigt att alla fortsätter rapportera med häckningskriterier på lämpliga lokaler.

Stjärtmes, underarten europaeus

(*Aegithalos caudatus europaeus*):

Närkes första fynd av den här rasen av Stjärtmes. Rasen hör hemma på den europeiska kontinenten.

Fynd: 1 ex. födosökande Lövängen, Garphyttans nationalpark 26.1 (Mats Bjersing).

Trastsångare

(*Acrocephalus arundinaceus*):

Kvismaren fortsätter att vara artens starkaste fäst i landskapet. I år hävdade 31 hanar revir och 28 honor gick till häckning, totalt fick de ut 92 ungar. Även i Rynningeviken gick det bra för arten där 3 par gick till häckning. Förutom häckningarna så fanns det även 29 sjungande hanar på andra platser i landskapet.

Lokaler med sjungande hanar: 1 ex. spel/sång Norra Lungers-viken 28.4 (Oscar Axelsson). 4 ex. spel/sång Gökriksudden, Södra Lunger 29.4 - 29.5 (Lars Karlsson, Ulf Eriksson m.fl.). 1 ex. spel/sång Mellanlängen, Lången-området 29.4 (Åke Pettersson). 1 ex. spel/sång Näsbykullen, Oset 5.5 - 22.6 (Per Wedholm, Eva Georgii-Hemming m.fl.). 1 ex. spel/sång Gamla tippén, Oset 6.5 (Göran Gustafsson). 1 ex. spel/sång Näsbybäcken, Oset 6.5 - 2.6 (Bernt Bergström, Mikael Tellbe m.fl.). 1 ex. spel/sång Sticksjö 8.5 (Tommy Sundqvist). 1 ex. spel/sång Björka lertag, Björka lertag 8.5 (Jonas Engzell). 1 ex. spel/sång Hästhagsudden, Vibysjön 9.5 (Hans Waern). 1 ex. spel/sång Fågeludden, Oset 10.5 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. spel/sång Segersjö dammar, Segersjö 12.5 - 6.6 (Thord Eriksson, Gunnar Nilsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Långa bron, Oset 13.5 (Eric Sandin). 2 ex. spel/sång Vattenparken, Fjugesta 14.5 - 3.7 (Anders Bengtsson, Peter Eklund m.fl.). 1 hane spel/sång Reningsdammen, Vretstorp 15.5 (Pierre Blanksvärd). 1 ex. spel/sång Katrinelund, Stora Mellösa 16.5 (Anders Jacobsson). 1 ex. spel/sång Foren, väster Valen, Hjälmaren Nrk 19.5 (Ulf Eriksson). 4 ex. spel/sång Frösshammarsviken Nrk 19.5 - 27.6 (Ulf Eriksson, Ola Strand m.fl.). 1 ex. spel/sång Askersunds hamn, Askersund 26–30.5 (Kent Larsson, Sture Sandberg). 1 ex. spel/sång

Hästhagsviken, Katrinelund 3.6 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Norra Ässundet 7.6 (Johan Östberg). 1 ex. permanent revir Lövönsviken, Katrinelund 10–15.6 (Thord Eriksson). 1 ex. spel/sång Gillberga näs, Sottern 12.6 (Åke Pettersson, Conny Hedengren).

Busksångare

(*Acrocephalus dumetorum*):

Efter förra årets dåliga år för arten i landskapet så blev det här året betydligt bättre. Två lyckade häckningar och ett häckningsförsök (som misslyckades) samt eventuellt ytterligare en sjungande hane bara i Oset. Den här koncentrationen av busksångare på så liten yta borde vara helt galet i svenska ögon mått! Förutom busksångarna i Oset så noterades även fyra sjungande hanar på andra platser i landskapet.

Oset: 2 adult i par bo, ägg/ungar Snötippen, Oset 13.5 - 11.7 (Lennart Eriksson, Bengt Andersson m.fl.). 2 i par bo, ägg/ungar Cementrännan, Oset 24.5 - 15.7 (Bernt Bergström, Lennart Eriksson m.fl.). 2 adult i par bobygge Cementrännan, Oset 30.5 - 8.6 (Lennart Eriksson). 1 ex. spel/sång Snötippen, Oset 14.6 - 2.7 (Lennart Eriksson, Tord Sundström m.fl.). Övriga fynd: 1 ex. spel/sång Aldammen, Asker 28.5 - 7.6 (Anders Jacobsson, Magnus Persson). 1 ex. spel/sång Segersjö 1–2.6 (Per Karlsson Linderum, Anders Carlberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Rysjö hagar, Kvismaren 10.6 (Per Wedholm, Anders Forslund m.fl.). 1 ex. spel/sång Pers hög, Rynningeviken 13–16.6 (Nils Eriksson, Lennart Eriksson m.fl.).

Kärrsångare

(*Acrocephalus palustris*):

Inventeringarna i Oset och Rynningeviken gav totalt 22 sjungande hannar och fem lyckade häckningar kunde konstateras. Totalt i landskapet så hördes 119 sjungande hannar och det är i nivå med tidigare år.

Gräshoppsångare

(*Locustella naevia*):

96 sjungande hanar är i nivå med tidigare år och arten verkar stabil i landskapet.

Flodsångare

(*Locustella fluviatilis*):

Nedgången från förra året verkar ha stannat av och i år rapporterades 12 sjungande fåglar. Samtliga fynd utom ett är från Kvismaren, Oset och Rynningeviken.

Noterbart: 1 ex. spel/sång Stentornsskogen, Rynningeviken 20.5 - 2.6 (Lennart Eriksson, Ove Pettersson m.fl.). 2 ex. spel/sång Reningsverket, Oset 26.5 - 20.6 (Lennart Eriksson, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Åsens sjöland, Kvismaren 29.5 - 2.6 (Tage Ashing, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. spel/sång Gamla tippet, Oset 29.5 - 5.6 (Stefan Karlsson, Ro-

land Thuvander m.fl.). 1 ex. spel/sång Hidingsta 30.5 - 2.6 (Leif Sildén, Åke Pettersson). 1 ex. spel/sång Råsta, Stora Mellösa 30.5 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Dammarna, Pers hög, Rynningeviken 2–18.6 (Mikael Tellbe, Anders Larsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Myrö våtmark (f.d. Östra myrömaden), Rynningeviken 14–16.6 (Sune Johansson, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex. spel/sång Salem, Fågelåsen, Nysund Nr 21–23.6 (Leif Paakkonen). 1 ex. spel/sång Banvallen, Rysjön, Kvismaren 9.7 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. spel/sång Naturens hus, Rynningeviken 10.7 (Patrik Hedengren)

Vassångare

(*Locustella luscinioides*):

Några färre sjungande fynd än normalt men Kvismare fågelstation räddar upp den totala fynd statistiken med två ringmärkta fåglar under hösten. De sjungande fåglarna uppehöll sig med 2 ex i Tysslingen och 1 ex i Kvismaren. I Kvismaren finns det misstanke om att häckning har skett. Under året kom det även in rapporter om en sjungande Vassångare i Oset och Rynningeviken, dessa har dock underkänts av rrk då omständigheterna varit väldigt oklara och ingen inspelning har kunnat presenterats. Trots mycket folk på platserna så var det väldigt få som hörde något som de bedömde vara en vassångare och rrk har även fått in en inspelning på en gräshoppsångare med avvikande sång. Sjungande: 1 ex. spel/sång Kvinnerstasjön, Kvismaren 12.5 - 29.7 (*Magnus Friberg, Magnus Persson). 1 ex. spel/sång Raststugemaden, Tysslingen 22.5 - 6.6 (*Albin Mauritzon). 1 hane spel/sång Blackstaans mynning, Tysslingen 10–28.6 (Edvin Klein, Albin Mauritzon m.fl.).

Ringmärkta: 1 ex. ringmärktes Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 1.9 (Kvismare Fågelstation, Albin Mauritzon m.fl.). 1 ex. ringmärktes Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 4.9 (Kvismare Fågelstation).

Svarthätta

(*Sylvia atricapilla*):

Två vinterfynd gjordes även detta år, ett i februari och ett i december.

Vinterfynd: 1 adult födosökande Ringstorp, Örebro 11.2 (Johan Oscarsson). 1 hane födosökande Tallbacka Majas väg 12, Norra Bro 3.12 (Marianne Johansson).

Höksångare

(*Sylvia nisoria*):

Hela nio fynd gjordes av arten och borde vara ett rekord för landskapet (normalt brukar antalet fynd per år ligga på mellan 2–5). Samtliga fynd är 1k fåglar och sju av fynden är fåglar som fångades vid ringmärkning. Två fynd gjordes i fält på lokalerna Oset och Boglundsängen. Fältobsar: 1 1K födosökande Boglundsängen

16.8 (Ove Pettersson). 1 1K födosökande Näsbykullen, Oset 25.8 (Per Wedholm). Ringmärkta: 1 ex. ringmärktes Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 11.8 (Kvismare Fågelstation). 1 1K ringmärktes Venastugan, Rynningeviken 16.8 (Lennart Eriksson). 1 1K ringmärktes Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 17.8 (Kvismare Fågelstation, Anders Jacobsson). 1 ex. ringmärktes Banvallen, Rysjön, Kvismaren 22.8 (Kvismare Fågelstation). 1 1K ringmärktes Venastugan, Rynningeviken 30.8 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl, Christer Tegebro). 1 1K ringmärktes Rysjötornet, Kvismaren 2.9 (Karin Bergh, Nils Hultman, Leena Zander m.fl.). 1 ex. ringmärktes Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 4.9 (Kvismare Fågelstation)

Ärtsångare

(*Sylvia curruca*):

Ett nytt fenologirekord för ärtsångare i landskapet gjordes den 17.10 i Tysslingen. Det tidigare rekordet var från 6.10 2006.

Noterbart: 1 ex. rastande Svalnåsmaden vindskyddet, Tysslingen 17.10 (Christer Tegebro).

Brandkronad kungsfågel

(*Regulus ignicapilla*):

Ett fantastiskt år för arten då både sjätte, sjunde, åttonde och nionde fynden för landskapet gjordes. Antalet fynd i landskapet i år visar på artens frammarsch genom Sverige. Årets fyra fynd består av tre sjungande hanar och en ringmärkt fågel. Det finns en observation på att en möjlig hybridhäckning kan ha ägt rum i Viaskogen, Kumla men då Rrk inte har fått någon rapport på den observationen så går det inte att bedöma det.

Noterbart: 1 hane spel/sång Viaskogen, Kumla 12.5 - 23.6 (*Bengt Andersson, Edvin Klein m.fl.). 1 hane spel/sång Sommarro, Örebro 17–19.5 (Björn Ander, Nils Eriksson m.fl.). 1 hane spel/sång Sörgryten 18.5 (Toni Berglund). 1 ex. ringmärktes Ässön 3.9 (Kvismare Fågelstation).

Ringtrast

(*Turdus torquatus*):

Antalet fynd på våren är helt i nivå med de senaste åren. Fyndet i Sticksjö i oktober är anmärkningsvärt då ringtrast på hösten är mycket sällsynt i Närke.

Vår 16 fynd, 19 ex: 2 ex. Svenshyttan, Garphyttans nationalpark 8.4 (Helny Olsson). 1 hane Nynäs högmarker, Kvismaren 9.4 (Peter Gustafson, Ove Åkesson, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 hane Högtorp 10.4 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. hane Gustavsviks golfbana, Örebro 10–13.4 (*Catharina Wahlstedt, Lindah Lyktberg, Hans Norelius m.fl.). 1 ex Biskopsvrak, Segersjö 12.4 (Peter Åslund). 1 hane Norra kullen, Rynningeviken 16.4 (Leif Sandgren). 1 ex. Björshult, Vretstorp 17–23.4 (Tage Carlsson,

Ingvar Gustavsson, Pierre Blanksvärd). 1 hane Säbylund, Kumla 17.4 (Leif Näppi Andersson). 2 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 18.4 (Mats Weiland). 2 hane Solberga, Kilsmo 19.4 (Jan Ridell, Åke Pettersson, Ronny Nilsson). 1 hona Talby 458, Skatteby 19.4 (Lars Pettersson). 1 hona Tanntorp, Hjortkvarn 20.4 (Mats Weiland). 1 ex. Stadsparken, Örebro 20.4 (Ronnie Lindqvist, Anders Jacobsson). 1 ex. Äsplunda Gård, Äsplunda 20.4 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 1 hona Spelmansvägen, Askersund 23.4 (Stellan Amzoll). 1 hona Storstenshöjden, Garphyttan 29.4 (Anders U Nilsson). Höst: 1 ex. Sticksjö 15.10 (Tommy Sundqvist).

Björktrast

(*Turdus pilaris*):

Inga stora ansamlingar under hösten men en dag med bra sträck över Ässön är värt en notering.

Sträckande: 1500 ex. Ässön 3.10 (Leif Sildén).

Rödvingetrast

(*Turdus iliacus*):

Tre vinterfynd samt en bra sträckdag vid Ässön är årets noteringar.

Vinterfynd: 1 ex. Oset 2.1 (Peter Gustafson), 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 6.1 (Erik Törnvall) och 1 ex. Cementtrännen, Oset 6.1 (Anders Carlberg, Peter Gustafson, Andreas Sandberg).

Höst: 240 ex. sträckande Ässön 13.10 (Leif Sildén).

Taltrast

(*Turdus philomelos*):

Till skillnad mot övriga trastar är vinterfynd av arten ganska ovanligt.

Vinter: 1 ex. Varbergaskogen, Örebro 25.12 (Leif Sildén).

Dubbeltrast

(*Turdus viscivorus*):

Anmärkningsvärda observationer är två vinterfynd samt ett stort antal rastande på vårflyttning. Vinter: 1 ex. Skåle naturreservat 12.1 (Per Karlsson Linderum) samt 1 ex. Olshammar 21.1 (Claes-Göran Ahlgren).

Vår: 120 ex. rastande Odlingen, Garphytteområdet 9.4 (Ove Pettersson).

Blåhake

(*Luscinia svecica*):

Årets vårfynd bestod av bara två fynd, ett från Kvismaren och ett från Rynningeviken. Det gjordes däremot ett sommarfynd i Kvismaren vilket inte hör till vanligheterna. Hösten blev ett bra år för arten då det under perioden 21.8–19.9 gjordes många fynd, dom flesta rapporterna kommer från Kvismaren, Oset och Rynningeviken.

Vår: 1 honfärgad rastande Löten, Kvismaren

11.5 (Peter Gustafson, Jonathan Waern m.fl.). 1 2K+ hane ringmärktes Venastugan, Rynningeviken 17.5 (Leif Sandgren).

Sommar: 1 ex. Löten, Kvismaren 7.7 (Magnus Persson).

MINDRE FLUGSNAPPARE

Mindre flugsnappare

(*Ficedula parva*):

Även det här året blev utan några indikationer på häckningar. 10 fynd gjordes på lämpliga lokaler runtom i landskapet och den mest välbesökta blev den hanen som höll till i Sommarro. Ett fynd gjordes i år under hösten.

Vår: 1 hane spel/sång Sommarro, Örebro 8–21.5 (*Åke Pettersson, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Kanterboda 12.5 (Billy Lindblom). 1 ex. spel/sång Hästnäs 13.5 (Ulf Eriksson). 1 hane spel/sång Trystorps ekäng 13–20.5 (Anders Bengtsson, Kent Larsson m.fl.). 1 hane spel/sång Askersund 14.5 (Nils-Erik Ström, Stellan Amzoll). 1 ex. spel/sång Sofieholmen 19.5 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Sixtorp 26.5 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. spel/sång Latorpsängarna, Latorpsbruk 29.5 (*Ove Persson). 1 ex. spel/sång Badplatsen, Vinön 3.6 (Joakim Johansson). 1 ex. spel/sång Lustigkulle, Brevens bruk 8–10.6 (Ronny Nilsson, Rune Isaksson m.fl.).

Höst: 1 2K+ hane stationär Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 13–24.8 (Leif Paakkonen).

Svart rödstjärt

(*Phoenicurus ochruros*):

I år finns det ingen konstaterad säker häckning men troligtvis har häckning ägt rum på minst tre platser i landskapet. Utöver de troliga häckningarna så sågs fåglar på ytterligare fyra tänkbara häckningsplatser. Ett intressant höstfynd finns det från Norrbyås i Kvismaren där en fågel höll till i lite mer än en månad från början av september. Det finns även ett vinterfynd från Kvarntorpshögen som är gjort i slutet på december.

Vår och häckningsfynd: 1 adult hane spel/sång Gamla tegelbruket, Hallsberg 15.4 (Andreas Tranderyd). 1 adult hane spel/sång observerad Örebro slott 17.4 - 25.6 (Joakim Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 2 i par i lämplig häckbiotop Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 17.4 - 13.6 (Per Karlsson Linderum, Annika Lorin m.fl.). 1 hane spel/sång Brevens bruk 3.5 (*Åke Pettersson, *Ronnie Lindqvist, *Conny

Hedengren m.fl.). 1 honfärgad rastande Tanntorp, Hjortkvarn 8.5 (Mats Weiland). 1 hane Alnängarnas koloniträdgård 6–24.6 (Jan-Rune Ericson, Karina Andreassen). 1 ex. födosökande Garphyttan Wire, Garphyttan 24.6 (Bengt Ahl). 1 1K honfärgad födosökande Biskopsvrak, Segersjö 25–26.7 (Thord Eriksson). Höst och vinterfynd: 1 hane rastande Lötenplattformen, Kvismaren 22.8 (Christer Tegebro, Ronny Nilsson m.fl.). 1 1K födosökande Venastugan, Rynningeviken 25.8 - 23.9 (Thord Eriksson, Bernt Bergström m.fl.). 1 honfärgad födosökande Norrbyås, Kvismaren 3.9 - 7.10 (Peter Gustafson, Sune Johansson m.fl.). 1 honfärgad Örebro 22.9 (Magnus Persson). 1 honfärgad damm vid Åsby 14.10 (Per Karlsson Linderum). 1 honfärgad födosökande Kvarntorpshögen 23–26.12 (Peter Gustafson, Per Karlsson Linderum).

Strömstare

(*Cinclus cinclus*):

Strömstaren är en sparsam häckfågel i landskapet. Likt tidigare år dock svårt att få säkra rapporter om häckningar. Tre fynd under häckningsperioden finns dock.

Möjliga häckningar: 1 ex. Åkilen, Vekhyttan 1.4 - 7.7 (Peter Eklund). 2 ex. Kvistbro 15.4 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger). 1 ex. Oppboga krog, Frötuna 22.4 (Johan Wretenberg).

Järnsparv

(*Prunella modularis*):

Ett par vinterfynd i Kvismaren är värda en notering.

Vinter: 1 ex. Gubbhyllan, Kvismaren 14.2 - 17.3 (*Johan Åhlén, Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.) samt 1 ex. Husön, Kvismaren 23–29.12 (*Patrik Strömberg, Anders Jacobsson).

Citronärla

(*Motacilla citreola*):

Hela tre fynd under våren är rekord för landskapet. Kvismaren, Tysslingen och Fjugesta fick alla besök av denna östliga rara ärla. Fågeln vid Tysslingen var sannolikt samma individ som återkom för fjärde året i rad.

Vår: 1 hane Nynäs högmarker, Kvismaren 15.4 (Bengt Ahl). 1 hane Södra maderna, Tysslingen 20.4 - 11.6 (Monica Ahlberg, Ove Pettersson, Lars Fransson m.fl.). 1 hane Vattenparken, Fjugesta 28.4 (Sandra Tengelin, Lindah Lyktberg, Kent Halttunen m.fl.).

Forsärla

(*Motacilla cinerea*):

Antalet rapporterade lokaler med någon form av häckningskriterier blev under året 21 st. Det är något färre jämfört med de senaste årens rapporter. Det finns dock stora områden i landskapet med lämpliga bäckar och åar som är svåråtkomliga och sällan eller aldrig får besök

av fågelintresserade. Mot den bakgrunden är en kvalificerad gissning att totala antalet häckningsbeståndet fortfarande är minst 60 par i Närke. Vinterfynd: 1–3 ex. Reningsverket, Oset 1.1 – 28.2 (*Rolf Sykkijev, Oscar Axelsson, Leif Sildén m.fl.). 1 ex. Reningsverket, Hallsberg 20.1 – 23.2 (*Peter Gustafson, Tage Carlsson, Mårten Gustavsson m.fl.). 1 ex. Nåsudden, Dimbobaden 8.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. Reningsverket, Oset 10–17.12 (Lennart Eriksson, Leif Sildén). 2 ex. Cementrännan, Oset 18.12 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl).

Sädesärila

(*Motacilla alba*):

Ett ex i januari och några sena ärlor i november är fynd som sticker ut.

Noterbart: 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 5.1 (Thord Eriksson). 1 ex Reningsverket, Oset 2-3.11 (*Åke Lorin, Börje Broström). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 11.11 (Lennart Eriksson). 1 ex. Rävångsskogen, Rynningeviken 12.11 (Thord Eriksson).

Ängsfiplärka

(*Anthus pratensis*):

Enstaka vinterfynd är inte unikt för Närke men många fynd och individer i december är anmärkningsvärt.

Decemberfynd: 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 1.12 (Peter Gustafson), 1 ex. Lötensplattformen, Kvismaren 6.12 (Anders Jacobsson), 3 ex. Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 8.12 (Patrik Hedengren), 20 ex. Sörbysjön, Kvismaren 8.12 (Johan Åhlén), 2 ex. Kvarnorpshögen 17.12 (Peter Gustafson) samt 2 ex. Kvarnorpshögen 25.12 (Mattias Nilsson).

Rödstrupig fiplärka

(*Anthus cervinus*):

Ovanligt nog inga vårfynd men desto fler på hösten.

Höst: 3 ex. Menigasker 309, Kvismaren 25.8 (*Magnus Friberg). 1 ex. Hammarkullen, Kvismaren 25.8 (Conny Hedengren, Patrik Hedengren, Eva Edmert). 1 ex. Nedre snåret, Kvismaren 25-27.8 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson, Hans Norelius m.fl.). 1 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 28.8 (Anders Jacobsson). 1 ex. Kårsta ö, Lången-området 28.8 (Åke Pettersson). 1 ex. Hållabrottet 29.8 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Södra mader-na, Tysslingen 30.8 (Roine Magnusson). 2 ex. Boglundsängen 31.8 (Lennart Eriksson, Peter Eklund). 1 ex. Menigasker 309, Kvismaren 1.9 (Magnus Friberg). 1 ex. Husabergs udde, Askersund 2.9 (Stellan Amzoll). 1 ex. Lötén, Kvismaren 2.9 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 1 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 3.9 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. Vranalogen, Kvismaren 4.9 (Anders Jacobsson). 1 ex. Hammarkullen, Kvismaren 5.9 (Håkan Johannesson). 1 ex.

Vranalogen, Kvismaren 7.9 (Ronny Nilsson). 2 ex. Västra rakan, Kvismaren 8.9 (Magnus Friberg). 1 ex. Lötén, Kvismaren 9.9 (Åke Pettersson). 1 ex. Fiskingebro, Kvismaren 9.9 (Anders Jacobsson). 1 ex. Råstasjön, Kvismaren 10.9 (Anders Jacobsson). 1 ex. Almbyängen, Oset 11.9 (Christer Tegebro, Bengt Ahl, Thord Eriksson). 1 ex. Kvarnorpshögen 11.9 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. Vivalla, Örebro 13.9 (Patrik Strömberg). 1 ex. Boängen, Fällersta 14.9 (Staffan Werme). 2 ex. Venastugan, Rynningeviken 15.9 (Lennart Eriksson, Johan Åhlén). 1 ex. Näsbykullen, Oset 16.9 (Per Wedholm). 1 ex. Rävångsmaden, Rynningeviken 17.9 (Eric Nyström). 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 23.9 (Mats Weiland). 1 ex. Tvärvägen, Oset 14.10 (Bengt Andersson, Mikael Tellbe).

Skärpiplärka

(*Anthus petrosus*):

Två fynd på våren är normalt medan fyra fynd på hösten är något färre än de senaste åren. Vår: 1 ex. Klåvudden, Harge 10.4 (Hans Wern). 1 ex. Klåvudden, Harge 12.5 (Leif Sildén). Höst: 1 ex. Ässön 16.9 (Leif Sildén). 1 ex. Fågeludden, Oset 27.9 (Ronnie Lindqvist, Anna-Karin Törnblom, Staffan Gustavsson m.fl.). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 29.9 (Thord Eriksson). 2 ex. Nyckelgrundet, Hjälmarén Nrk 19.10 (Leif Sildén).

Tallbit

(*Pinicola enucleator*):

Invasionen från föregående års höst märks även i början på det här året. Samtliga fynd för året är gjorda under perioden januari till början av mars. Fynd: 1 ex. förbiflygande Garphyttans nationalpark 5–8.1 (Hans Norelius, Stellan Amzoll m.fl.). 6 ex. (1 hane + 5 hona) födosökande Västra Trolldalen, Frösvidal 8.1 (Lennart Eriksson). 1 ex. lockläte, övriga läten Skåle naturreservat 12.1 (Per Karlsson Linderum). 8 ex. lockläte, övriga läten Garphyttans nationalpark 12–13.1 (Margareta Wilhelmsson, Billy Lindblom m.fl.). 22 ex. födosökande Ymningshyttan, Villingsbergs Skjutfält 12.1 (Kjell Ståhlberg). 33 ex. förbiflygande Garphyttans nationalpark 20–22.1 (Göran Nilsson, Christer Amnehammar m.fl.). 10 ex. födosökande Storstenshöjden, Garp-hyttan 27.1 (Eric Sandin). 14 ex. födosökande Berga, Villingsbergs Skjutfält 15–16.2 (Ingvar Gustavsson, Sune Johansson m.fl.). 1 ex. lockläte, övriga läten Skåle naturreservat 18.2 (Per Karlsson Linderum). 8 ex. förbiflygande Suttarboda, Garphyttan 18.2 (Thomas Svanberg, Charlotte Svanberg). 4 ex. födosökande Krokthjärns skjutplats, Villingsbergs Skjutfält 20.2 (Bengt Ahl, Christer Tegebro). 1 ex. födosökande Berga, Villingsbergs Skjutfält 21.2 (Christer Tegebro, Bengt Ahl, Thord Eriksson). 10 ex. födosökande Tolsbohyttan, Villingsbergs Skjutfält 2.3 (Sune Johansson, Berit Söderberg).

Domherre

(*Pyrrhula pyrrhula*):

Ett fynd sticker ut under det här året och det är från den 13 oktober då 3150 ex sågs sträckande. Den här höga summan borde vara ett rekord för landskapet.

Noterbart: 3150 ex. sträckande Ässön 13.10 (Leif Sildén).

Rosenfink

(*Carpodacus erythrinus*):

Minst 39 sjungande hanar har rapporterats vilket är en liten minskning jämfört med föregående år. Dom största bestånden av rosenfink återfinns fortfarande i Oset, Tysslingen, Rynningeviken och Vibysjön. Förutom de sjungande hanarna så har även 3 par kunnat konstaterats, dom fynden listas nedan.

Noterbart: 2 i par F.d. Kartongfabriken, Örebro 22.5 (Sofie Areljung). 2 i par i lämplig häckbiotop Vålkärren, Vibysjön 25.5 – 10.6 (Kent Larsson, Lindah Lyktberg m.fl.). 2 i par bobygge Snötuppen, Oset 27.5 (Ronnie Lindqvist)

Vinterhämsling

(*Linaria flavirostris*):

Många fynd med mindre flockar av vinterhämsling har gjorts under januari-april och under oktober-december. En relativt stationär flock höll till vid Näsbyängen i Oset den 23/2–19/4 och flocken varierade från 15–90 ex.

Höga antal: 150 ex. rastande Ormesta åkrar och strandskog, Oset 17.4 (Åke Pettersson). 100 ex. förbiflygande Ormesta holme, Oset 17.10 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl, Thord Eriksson). 120 ex. rastande Nedre snåret, Kvismaren 17.10 (Håkan Johannesson). 120 ex. förbiflygande Gymningemaden, Tysslingen 19.10 (Lennart Eriksson). 150 ex. förbiflygande Östra dammen, Boglundsängen 20.10 (Christer Tegebro).

Hämsling

(*Linaria cannabina*):

Inget vinterfynd från början av året men däremot finns det ett i slutet på året.

Vinterfynd: 1 hane rastande Råsta åkrar, Stora Mellösa 7.12 (Anders Jacobsson)

Gråsiska

(*Acanthis flammea*):

Två stora flockar är observerade under året och en bra sträckdag från hösten är också värt att nämna.

Höga antal: 400 ex. födosökande Hästtag-sudden, Vibysjön 2.1 (Kent Larsson). 800 ex. födosökande Fårhagen, Boglundsängen 7.11 (Lennart Eriksson). Sträck: 3200 ex. sträckande Ässön 13.10 (Leif Sildén).

Brunsiska

(*Acanthis flammea cabaret*):

Som tidigare år så är det svårt att avgöra hur förekomst av denna ras är i landskapet. Rapportereringen är väldigt oregelbunden och många rapporteras som gråsiska.

Noterbart: 1 honfärgad födosökande Reningsverket, Oset 3.1 (Magnus Hallgren). 1 ex. födosökande Menigasker 309, Kvismaren 28.1 (Magnus Friberg). 1 ex. födosökande Lillåns samhälle, Örebro 28.1 (Anders Bertebo). 1 ex. födosökande Caféhörnan, Oset 3.2 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Kånsta 17.2 (Per Karlsson Linderum). 2 ex. Kvarnorpshögen 12.12 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Babelsvägen 2, Sköllersta 22.12 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Kvarnorpshögen 26.12 (Per Karlsson Linderum).

Snösiska

(*Acanthis flammea exilipes*):

Det finns en del fynd av denna ras i år med, majoriteten av fynden kommer från Kvismaren i år.

Vår: 1 ex. Vilebacken 45, Kumla 1.1 (Hans Waern). 1 adult hane Eketorp, Ingvaldstorp 4.1 (Andreas Sandberg). 1 ex. Karlslundsvägen, Kumla 5.1 (Jonas Melin). 1 ex. födosökande Pålshodagatan 13, Örebro 6.1 (Johan Åhlén). 1 ex. Garphyttan 6.1 (Helny Olsson). 1 ex. födosökande Öby kulle, Kvismaren 6.1 (Rune Eriksson). 1 hane födosökande Brickeberg, Örebro 7.1 (Mikael Tellbe). 3 ex. födosökande Västra rakan, Kvismaren 9.1 (Åke Pettersson). 1 ex. Vilebacken 45, Kumla 13.1 (Hans Waern). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 14.1 (Magnus Friberg). 1 hane födosökande Kalvbacken 414, Harge 19.1 (Kjell Ståhlberg). 2 ex. ringmärkt Tuppa Klaras väg 21.1 (Leif Sandgren). 1 ex. födosökande Blåklintstigen 2, Örebro 22.1 (Lennart Eriksson). 2 ex. födosökande Menigasker 309, Kvismaren 28.1 (Magnus Friberg). 1 ex. födosökande Tuppa Klaras väg 28.1 (Leif Sandgren). 1 hane Lövholmen, Kvismaren 11.2 (Per Karlsson Linderum).

Höst: 1 ex. Norrbyås, Kvismaren 24.11 (Magnus Friberg). 3 adult födosökande Lövholmen, Kvismaren 30.11 (Åke Pettersson). 1 adult hane Kvarnorpshögen 12.12 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. födosökande Råby, Stora Mellösa 16.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. födosökande Caféhörnan, Oset 19.12 (Bengt Ahl, Christer Tegebro).

Större korsnäbb

(*Loxia pytyopsittacus*):

Ett normalår för arten och samtliga fynd gjordes under det första halvåret.

Möjlig häckning: 2 ex. par i lämplig häckbiotop Öjamossen, Hackvad 17.3 (Håkan Persson). 2 i par födosökande Kärmenberget, Ö Kärmen, Villingsbergs Skjutfält 26.3 - 6.5 (Kent Halttunen,

Ove Pettersson m.fl.). 2 i par Klåvudden, Harge 2-30.4 (Kjell Ståhlberg, Peter Gustafson m.fl.). 2 i par stationär Käglerborg, Kägla-området 3.4 (Bo Runesson). 2 i par förbiflygande Dunderbäcken 9.4 (Joakim Johansson). 2 i par födosökande Krokjärns skjutfält, Villingsbergs Skjutfält 11.4 (Lennart Eriksson). 2 i par födosökande Bruna Bergen, Breven/Kilsmo-området 19.4 (Åke Pettersson). 2 i par födosökande Kärmläven, Villingsbergs Skjutfält 5.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Grönsiska

(*Spinus spinus*):

Under hösten blev det några bra dagar med höga antal av sträckande grönsiskor.

Noterbart: 13 200 ex. sträckande Ässön 16.9 (Leif Sildén). 3600 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 18.9 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl, Christer Tegebro m.fl.). 1500 ex. sträckande S Öby kulle, Kvismaren 18.9 (Anders Jacobsson). 4800 ex. sträckande Ässön 13.10 (Leif Sildén)

Gulspurv

(*Emberiza citrinella*):

Den största övervintringslokalen för Gulspurv i landskapet är Husön i Kvismaren.

Noterbart: 400 ex. födosökande Husön, Kvismaren 20.1 (Johan Åhlén)

Ortolansparv

(*Emberiza hortulana*):

I Kvismaren har 2 par häckat och dom fick ut 2 ungar vardera. Förutom dom häckande paren så finns det bara två ytterligare observationer från landskapet, dom visas nedan. Det här är den sämsta noteringen för arten i landskapet på 2000-talet.

Noterbart: 1 ex. rastande Ässön 6.5 (Jan-Rune Ericson). 1 hane spel/sång Menigasker 309, Kvismaren 19.5 (Magnus Friberg).

Sävsparv

(*Emberiza schoeniclus*):

Det fortsätter att finnas enstaka individer som övervintrar hos oss och i slutet på förra året så gjordes en hel del fynd, något som även visar sig i de första vintermånaderna på det nya året. I slutet på året har däremot endast två fynd gjorts.

Noterbart: 1 ex. lockläte, övriga läten Ormkärret, Kvismaren 19.1 (Johan Åhlén). 1 honfärgad födosökande Ormkärssplattformen, Kvismaren 22.1 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. förbiflygande Tysslingen, Södra, Tysslingen 25.1 (Ann-Cathrine Karlsson). 1 ex. lockläte, övriga läten Ormkärret, Kvismaren 27.1 (Anders Jacobsson). 1 ex. förbiflygande Almbyängen, Oset 29.1 (Lennart Eriksson). 1 ex. födosökande Lillängen, Oset 30.1 (Åke Pettersson). 1 ex. förbiflygande Fågeludden, Oset 1.2 (Lennart Eriksson). 1 ex.

Åslaholmen, Kvismaren 11.2 (Per Karlsson Linderum). 1 honfärgad födosökande Husön, Kvismaren 11.2 (Kent Larsson). 1 ex. förbiflygande Ormesta holme, Oset 2.11 (Ove Pettersson). 1 ex. förbiflygande Svalnäsmeden vindskyddet, Tysslingen 14.11 (Per Wedholm).

Lappspurv

(*Calcarius lapponicus*):

Efter förra årets dåliga utdelning så är arten i år tillbaka på det normala antal fynd per år.

Vår: 1 ex. förbiflygande Lanforsälven, Villingsbergs Skjutfält 24.3 (Hans Waern). 1 ex. förbiflygande Skidbacken, Kvarnorpshögen 30.3 (Bengt Andersson). 1 ex. sträckande NO Babelsvägen 2, Sköllersta 5.4 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. sträckande NO Fågeludden, Oset 8.4 (Ove Persson, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. rastande Kalvbacken 414, Harge 8.4 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. förbiflygande Lötentplattformen, Kvismaren 8.4 (Andreas Tranderyd). 1 ex. lockläte, övriga läten Söröslätten, Kvismaren 2.5 (Åke Pettersson). 7 fynd.

Höst: 1 ex. rastande Boglundsängen 26.8 (Lennart Eriksson, Barbara Leibiger m.fl.). 1 ex. Öby kulle, Kvismaren 6.9 (Lars Thornberg). 1 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 9.9 (Magnus Friberg). 1 ex. sträckande SV Oset 14.9 (Lennart Eriksson, Per Wedholm). 1 ex. förbiflygande Tanntorp, Hjortkvarn 16.9 (Mats Weiland). 1 ex. rastande Hammarkullen, Kvismaren 24.9 (Bengt Ahl, Thord Eriksson). 1 ex. förbiflygande Hammarkullen, Kvismaren 25.9 (Thomas Svensson). 1 ex. sträckande S Kärmenberget, Ö Kärmen, Villingsbergs Skjutfält 13.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. sträckande S Boglundsängen 16.10 (Lennart Eriksson). 1 ex. lockläte, övriga läten Svalnäsmeden vindskyddet, Tysslingen 8.11 (Per Wedholm). 2 ex. förbiflygande Svalnäsmeden vindskyddet, Tysslingen 14.11 (Per Wedholm). 1 ex. förbiflygande Strandpromenaden, Rynningeviken 19.11 (Ronnie Lindqvist). 12 fynd.

Snöspurv

(*Plectrophenax nivalis*):

Under året har det gjorts flera fynd med mindre flockar av snösparvar runt om i landskapet.

Fynden gjordes under månaderna januari-april och oktober-december. Tre större flockar sågs under året.

Höga antal: 100 ex. sträckande N Berga, Villingsbergs Skjutfält 24.3 (Ove Pettersson, Janne Oldebring m.fl.). 230 ex. födosökande Riseberga kloster, Fjugesta 27.3 (Sandra Tengelin). 400 ex. förbiflygande Lerslätten, Tysslingen 31.3 (Lennart Eriksson)

FÖRVÄNTANSFULLA började vi resan mot Gotland och Stora Karlsö. Skulle vi få chansen att kryssa några nya efterlängtnade arter? Skulle vi hitta hygglig mat och inte behöva livnära oss på hamburgare och annan "nödföda"?

Och skulle vi få se annat än bara fåglar; några av oss var nyfikna på floran på Öjn?

Efter en vandrarhemsnatt i Nynäshamn började resan över till Gotland på torsdagsmorgonen. Överfarten bjöd på soligt och fint väder, något som höll i sig alla dagarna, och redan på färjan började vår jakt på fåglar.

De första nätterna bodde vi på Hemse vandrarhem. Där fick vi 15 deltagare chansen att bli mer bekanta med varandra. Större delen av tiden tillbringades i fält, och då passade vi också på att lära känna varandra ännu mer.

Hemse med omnejd

Hemse var även utgångspunkten för våra resor längs Gotlands södra kust där vi besökte en hel del lokaler. Vi slogs alla av landskapets skönhet, det karga alvaret, de fantastiska strandängarna och kustlinjerna där fåglarna glatt visade upp sig. Det var ett väldigt rikt fågelliv med en mängd trevliga obsar, bland annat av småtärnor och kentska tärnor som jagade fram och tillbaka längs stranden alldeles framför oss, medan en kärresångare höll konsert i bakgrunden.

Vegetationen på ängarna och strandängarna var väldigt rik. På några ställen såg vi en hel del orkidéer som krutbrännare, johannesnycklar och brudsporre. Det är mestadels en väldigt torr ängstyp, som betas av får och andra kreatur.

Ett par gotländska "ängen", det vill säga hävdade områden med lundartad skog, besökte vi också. Några spillror finns kvar av naturtypen, där bönderna förr hämtade vinterfoder till sina djur. Idag bjuder ängarna på en fantastisk flora med mängder av orkidéer och andra rara växter. Halsbandsflugsnappare, stenknäck och en del sångare fick vi se och höra där.

Kungsörnen, som länge gäckat en i gruppen, visade äntligen upp sig. Ett par härliga obsar på riktigt nära håll fick vi av den store. Plötsligt upptäckte vi rapphöns som sprang i gräset på andra sidan vägen. Vi såg även en mängd havsörnar samlade på tak och stenar på en strandäng vid ett senare tillfälle.

Fina fågellokal

Två av kustlokalerna vi besökte var Faludden och Hoburgen, båda härliga lokaler som inbjuder till flera besök. Vid Faludden satt hela

RESELEDARNA och guiderna Kent Halttunen och Björn Ander på väg ut till fyren vid Faludden.

FOTO: ARNE LUNDH

Fyra ö-dagar vidgade våra

gänget och spanade och fikade alldeles vid det glittrande havet. Längs vägen ner mot udden blomnade mängder av gula blommor, ryssgubbar, och längre ner mot stranden, vejde. Faludden kändes som en riktigt bra sträcklokal.

Efter vägen mot Hoburgen stannade vi och lyssnade till en trastsångare som satt och kraxade på en för oss udda lokal, i ett buskage nära vägen. Trastsångaren är ovanlig på Gotland. Vid Hoburgen letade vi ett tag efter ett par kornsparvar, som personalen på fågelstationen tipsade oss om. Några kornsparvar hittade vi inte, men väl en lundsångare som satt och sjöng i ett träd nedanför klipporna. Efter en god och riklig lunch vid Majstregården kikade vi på Hoburgsgubben, en rauk med ett mycket karaktäristiskt utseende.

Blommande oxlar

Längs vägarna stod oxlar i långa rader med en enormt riklig blomning. Det var som ett vitt flor över alla träden. Tistelfjärilar i tusental flög upp framför bilarna när vi åkte på dom små fina vägarna. Tistelfjärilarna var för övrigt med oss överallt på vår resa detta invasionsår.

En liten bit från Hoburgen åkte vi ner och letade efter höksångare i några buskar längs stranden. Efter ett tag hittade Björn en varnande, och till och med sjungande fågel. Den

var inte lätt att få syn på, då den snabbt flög mellan buskarna och försvann.

Ekstakusten

På vår väg mot Klintehamn och Karlsöfärjan åkte vi längs havet vid Ekstakusten. Vägen gick vackert alldeles nära havet. Området är mest täckt av grus och sten och där fanns få växter. När vi passerade genom byn Djupvik fanns däremot några fält som var helt översålade av intensivt lysande blåeld.

Vi åt en härlig lunch på Warfsholm i Klintehamn i väntan på färjan till Stora Karlsö. Ett fräscht salladsbord med gott bröd inledde och vi bjöds till och med på efterrätt! I köket regerade en släkting till en av deltagarna i gruppen, Maria Wanche. Inte undra på att maten var så god!

Mot Stora Karlsö

Lördag eftermiddag avgick färjan till Stora Karlsö, resans efterlängtnade höjdpunkt för de flesta i gruppen. Förväntansfulla stod vi ute på däck och väntade på dom första grisslor. När vi åkt halvvägs började de dyka upp. Sillgrisslor och tordmular kom farande över vattenytan i små grupper. Det var lärorikt att försöka skilja arterna åt, och när de kom närmare såg vi dem riktigt fint. Plötsligt dök en kustlabb upp, ivrigt jagande en mås.

När båten la till i hamnen möttes vi av en

NOF-GÄNGET som skådade på Gotland 5–9 juni. Bakre raden från vänster: Thord Eriksson, Marianne Redman, Kerstin Eriksson, Åsa Berg, Maria Wanche, Leif Haldorson, Christer Tegebro, Maria Rudbäck, Jan Larsson och Maria Flykt. Främre raden:

Lennarth Sollerman, Björn Ander, Arne Lundh, Kent Halttunen och Peter Åslund.

som vyer

Mycket skådning tar på krafterna. Peter Åslund tar igen sig vid Peteskusten. FOTO: CHRISTER TEGBRO

välkomstkommitté bestående av ett gäng silvertärnor. De hade sina bon på stranden alldeles intill bryggan och dök skriande mot våra huvuden för att skydda sina bon. Landstigningen gick bra till sist och vi inkvarterade oss i våra stugor i Hien, en lummig liten dal vid foten av berget.

Fristad i Hien

Det var riktigt skönt att få sova i en lite lugnare miljö, utan slamrande vandrarhemsdörrar och ständigt prat. Här kunde vi komma till ro och njuta av stillheten och den vackra naturen.

Utanför vår stuga fanns ett bord och stolar, där vi kunde dricka kaffe och annan njutbar dryck. Ute på vattnet låg stora mängder grisslor, skarvar, svärter, ejdrar och vitfågel. Från de lummiga träden bakom oss strömmade fågelsång. I kören kunde vi höra den karaktäristiska gransångaren och även lundsångaren. En svart rödstjärt landade till vår stora förtjusning på ett tak framför oss. Tyvärr stannade den inte så länge, men tillräckligt länge för att några kunde få in den i tuben och studera den lite närmare.

Vandringar

När sista båten gått från ön fick vi röra oss fritt. Björn och Kent föreslog en promenad och vi gick upp på heden på de norra och östra sidorna i samlad tropp. En kort fjäll-

hedslignande vegetation ledde oss fram till den norra branten. Liggande på mage kunde vi spana ner på en koloni storskarv. Vi hade fåglarna rakt under oss i sina bon och nere på klippstranden. När vi kikade ner över branten, mer eller mindre yra, såg vi när de ruvade på ägg. Mängder av tordmular låg också där.

Naturen på Stora Karlsö var annorlunda jämfört med den del av Gotland vi tidigare sett. Här möttes vi av branta klippformationer, som vid solnedgången lyste som av guld. Även här fanns områden med växter som påminde om dem på alvaret.

Fyrträdgården

På söndagsmorgonen vandrade vi upp på platån ovanför vårt boende. Där fanns en gammal fyrvaktarbostad, som närmast såg ståndsmässig ut. Lite längre bort möttes vi av en oväntad syn, fyrträdgården, en frodig trädgård med gullregn, långa rabatter av cesiseröda pioner och syrener. Trädgården hade tidigare använts av fyrvaktaren för odling. Nu var den igenvuxen och bara de vackra blomorna vittnade om att den alls funnits till. Skärpiplärkan bjöd på en finfin obs efter stigen till trädgården.

Fågelberg

Spektakulära var fågelbergen, vi såg tordmular i mängd och sillgrisslor i oräkneliga

skaror. På ön häckar 5 000 par tordmular och 20 000 par sillgrisslor. En del av tordmularna som häckade högre upp kunde vi komma riktigt nära.

Senare träffade vi på höksångaren, som vi även sett tidigare, och fick chansen att se mer av fågeln. Den låter sig svårigen fångas på bild, det är en skygg liten rackare som snabbt far iväg. Sången påminner om trädgårdssångarens, så vi funderade om vi verkligen hört rätt. Först när det riktigt typiska lätet ”terrrrr” hördes kände vi oss trygga.

Fästingfasan och ett sista ryck

Vi lärde oss att ständigt leta efter fästingar och hålla koll på dem, så att de inte satte sig på oss. Det lyckades inte alltid, men tack vare Åsas väl fungerande fästingborttagare kunde vi freda oss rätt väl. De små krypen var det enda riktigt negativa på resan.

Under resan till färjan gjorde vi en avstickare in i Visby för att försöka få ett sista kryss i Almedalen, en råka. Vi hittade tyvärr inte den eftersökta fågeln, utan fick nöja oss med att titta på de trånga gränderna och glassbarerna

i hamnen. Ännu en gång imponerades vi av våra chaufförers skicklighet att ta sig fram på de mest omöjliga ställen.

Vi lyckades verkligen få se många fåglar. Totalt under resan såg vi 129 olika fågelarter, varav 55 på Stora Karlsö.

God mat i rikliga mängder

Hur gick det då med maten på resan? Det var ingen ”nödföda” så långt ögat kunde nå. Tvärtom upplevde vi att vi näst intill var på en gastronomisk resa för finsmakare. Goda och rikliga luncher, förtäringar, middagar - särskilt den på Stora Karlsö - och hälsosamma frukostar. De flesta frukostarna ordnade vi själva, men den på Karlsö kunde vi köpa på plats. Till efterrätt fanns där även saffranspannkaka med salmbärssylt, något av Gotlands nationalrätt.

Tack!

Tack alla pigga och alerta reskamrater som höll skådandet igång med ständiga utrop av fågelarter. Hjälpt att hitta fåglar kom också som på beställning: ”Se på den stora stenen mitt i vattnet, gå lite till höger, titta efter busken mitt i det bruna...”

Slutligen vill vi tacka våra eminenta reseledare, Björn Ander och Kent Halttunen. Ert arbete och smittande engagemang gjorde vår resa fantastisk!

– Marianne Redman

PROGRAM HÖSTEN 2019

TORS DAG 11 JULI

Osetvakt med Erik Rosenberg

11 juni 1949 gjorde Erik Rosenberg en tur till Oset. Han hade Osetvakten och vi "går i hans fotspår". Det blir en jämförelse med vad som hänt under de 70 åren mellan då och nu. Samling vid Näsbyplattformen efter Ormestagatan, torsdag 11 juli kl. 7. Ta gärna med matsäck! För mer information ring Lars Johansson 070 558 99 06.

TIS DAG 13 AUGUSTI

Oset

Exkursion per cykel med Tjejerna runt Oset. Kaffekorg medtages! Samling vid Näsbytor-net kl. 17.30. Info: Åsa, 073 332 20 31 eller Ami, 070 944 73 00.

SÖNDAG 18 AUGUSTI

Vadarspaning i Oset

Nu börjar det dra ihop sig för höstens stora flytt av våra sommargäster. Vi träffas vid Skebäcksparkeringen kl. 7. Fika medtages! En fin chans för nybörjare att gå runt med den kunniga guiden, Lars Johansson, 070 558 99 06. Varmt välkommen!

TORS DAG 22 AUGUSTI

Boglundsängen

Boglundsängen, ett eldorado för vadare, doppingar, måsar och trutar m.m. Som nybörjare är det rätta tillfället att få hjälp med att arta de olika fåglarna. Samling på västra sidan vid fågeltornet kl. 18. Alla varmt välkomna!
Info: Lars Johansson, 070 558 99 06.

TIS DAG 3 SEPTEMBER

Spaning vid Rysjön

Till Kvismaren med Rysjön för att se på änderna, doppingarna och gässen på sjön med Tjejerna! Samling vid Näsbytor-net kl. 17.30 för samåkning. Och så matsäcken! Info och anmälan till Åsa, 073 332 20 31 eller Ami 070 944 73 00 för samåkning.

SÖNDAG 15 SEPTEMBER

Räva-Hänget

En aktivitet för hela familjen vid Räväng- en i Rynningeviken kl. 8 –12 med bland annat ringmärkning och kanske får du hålla i en fågel. Och så blir det korvgrillning och mycket annat. Fågelguider finns på plats och delar gärna med sig av kunskaper och ger möjlighet att titta i tubkikare.
Info: Ronnie Lindqvist, 070 262 14 17.

ONS 18 – SÖN 22 SEPTEMBER

Falsterboresan

Avresa från Örebro onsdag kl. 16. Sedan hägrar härlig skådnad från Nabben och andra fågellokaler. Åter i Örebro söndag kväll. Guide: Ronnie Lindqvist. Se mer info på vår hemsida. Info: Gunnar Bergeå, gbsteglits@hotmail.com, 073 314 94 64.

TORS DAG 19 SEPTEMBER

Bildvisning

Birdnerds; Birgitta och Håkan visar sina fantastiska naturbilder. Inomhusmötet startar kl. 19 i Vasakyrkan, Vasagatan 6 i Örebro.

TORS DAG 26 SEPTEMBER

På spaning i Kvismaren

Hög tid för spaning efter tranor och gäss i Kvismaren. Samling vid Öby kulle, kl. 18. Hemfärd sker efter att tranorna intagit sina sovplatser. Är du sugen på en fika – ta med matsäck!
Ansvarig Lars Johansson, 070 558 99 06.

TIS DAG 1 OKTOBER

Skagershultamossen

Kvällsexkursion till Skagershultamossen i Västernärke. Samling kl. 17.30 vid Olstorp och vi håller på tills mörkret sänker. Vägbeskrivning till Skagershultamossen, Olstorp finns på vår hemsida. Ledare Kent Halttunen, 070 216 11 30.

LÖRDAG 5 OKTOBER

Bergslagsleden

Vandring på Bergslagsleden Blankhult till Gårdsjötorp för Tjejerna. Favorit i repris! Det blir en sträcka tur/retur på cirka tio kilometer. Samling vid Haga centrum kl. 9. För mer info och samåkning ring Åsa, 073 332 20 31 eller Ami 070 944 73 00.

SÖNDAG 6 OKTOBER

EuroBirdWatch – Venan

Vi räknar fåglar på Venan tillsammans med hela Europa. Pågår vid Venastugan mellan kl. 7 och 12!
Info: Ronnie Lindqvist, 070 262 14 17.

TORS 10 – SÖN 13 OKTOBER

Ölandsresan

Avresa från Örebro kl. 7. Åter i Örebro söndag kväll. Se mer info på vår hemsida. Ansvarig är Gunnar Bergeå, gbsteglits@hotmail.com, 073 314 94 64.

FRE 25 – SÖN 27 OKTOBER

Hönöresan

Häng med till fantastiska Hönö-Fotö, Väst-kustens pärla, när vindarna är de rätta. Hans W återkommer med mera planer på hemsidan och NOFs Facebooksida!

TIS DAG 12 NOVEMBER

Soppkväll

Soppkväll i Kollektivhusets matsal med Tjejerna kl. 18.30. Det blir bildvisning av naturfotograferna: Anita Ahlberg, Pernilla Frimodig och Catarina Ericson. Anmälan till Åsa, 073 332 20 31 eller Ami, 070 944 73 00 så soppan och sittplatserna räcker till. Soppan serveras till självkostnadspris. Adress: Visthusgatan 8, Örebro.

FÅGLAR

i Närke

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Kent Halttunen

Nygård, Norra Folkavi
719 91 Vintrosa
070 216 11 30
kent.halttunen@tele2.se

REDAKTIONEN:

Marianne Johansson

Tallbacka-Majas väg 12
702 21 Örebro
070 656 63 69
marianne-j@telia.com

Charlotta Hedberg Tideman

Järnvägsgatan 32
703 62 Örebro
070 721 43 32
charlotta.tideman@tele2.se

Leif Haldorson

Brevbäraregatan 52
703 78 Örebro
070 665 67 75
leif.haldorson@telia.com

Anders Nilsson (grafisk form)

Ramsta 306
719 91 Vintrosa
070 964 12 10
mediagurun@icloud.com

NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

En ideell regionalförening av SOF/Birdlife Sverige. NOF jobbar med fågelintresse, fågelskydd och fågelforskning. Medlem i föreningen blir man enklast genom att logga in på membit:

membit.net/m4-member/login/500 och betala medlemsavgiften. Årsavgift 250 kr för vuxen, för familjemedlem 50 kr (ingen extra medlemstidning), ungdomsmedlem (13–20 år) betalar 100 kr och barn (1–12 år) 50 kr per år. Medlemmarna får vår tidning som ges ut med fyra nummer per år. Dessutom får man hänga med på alla exkursioner, resor, utbildningar och spännande möten.

ADRESSÄNDRINGAR

Har du ändrat adress? Logga in på vårt medlemsregister, membit.net/m4-member, med det användarnamn och lösenord du fick när du betalade medlemsavgiften. Har du andra medlemsfrågor? Kontakta Sandra Tengelin, se styrelserutan längre ner på sidan.

FÖRENINGSLOKAL

För sammanträden och bibliotek finns vi i Föreningarnas hus, Slottsgatan 13A, Örebro. För utställningsmaterial, holkar m.m. användes källarlokalen Hagmarksgatan 9B.

HEMSIDA

Du är välkommen att besöka hemsidan nof.birdlife.se. Vi finns också på Facebook.

REGIONALA RAPPORTKOMMITTÉN

Sammanställande:
Magnus Friberg
073 503 08 35

FÅGELSKYDDSGRUPPEN

Sammanställande:
Bengt Andersson

SKOGSGRUPPEN

Sammanställande:
Bengt Andersson

JORDBR.GRUPPEN

Sammanställande:
Kent Halttunen

OSETKOMMITTÉN

NOFs representant:
Thord Eriksson
072 731 23 93

SVANSJÖN TYSSLINGEN

NOFs representant:
Kent Halttunen

NOFs TJEJGRUPPER

Ami Sundén
070 944 73 00

Annika Lorin
070 375 78 18

STYRELSEN 2019

Lars Johansson

ordförande
Holländaregatan 22
702 86 Örebro
070 558 99 06
lars.h.johansson@icloud.com

Kent Halttunen

sekreterare
Nygård, N Folkavi
719 91 Vintrosa
070 216 11 30
kent.halttunen@tele2.se

Gunnar Bergeå

resor
Hemmansvägen 58
702 17 Örebro
073 314 94 64
gbsteglits@hotmail.com

Ronnie Lindqvist

vice ordförande
Bertil Waldéns gata 6
702 15 Örebro
070 262 14 17
lindqvist_ronnie@hotmail.com

Bengt Andersson

fågelskydd
Idrottsvägen 5
692 33 Kumla
070 693 33 65
styrbengt@hotmail.se

Sandra Tengelin

medlemsservice
Edsberg Ekebo
716 91 Fjugesta
070 372 19 29
ekébogard@hotmail.com

Anastasia Oliver

inomhusmöten,
Sällinge 153,
718 91 Frövi
Tel. 070 071 17 17
nof.anastasia@gmail.com

Maria Wanche

kassör
Osvalla 230
719 92 Vintrosa
070 415 58 83
maria.wanche@gmail.com

Räddad av airbagen

Det är en solig söndag i september i vår lilla stad vid Vättern. Luften är hög. Jag sätter mig tillrätta i korgstolen på altanen. Skönt att pusta ut efter en utflykt till lingonskogen. Barnen klarar både cykling och bärplockning nu, det bådär gott inför säsongen. Dagens skörd, en hink full med de rödaste lingon, har burits in till köket.

PLÖTSLIGT svishar något förbi min kind! Ett luftdrag sveper in genom den öppna dörren, in i hallen, vidare mot köket. Vad var det? Jag tar mig ur stolen och störtar efter och upptäcker en stor fläck av dun och blod på fönstret ovanför diskbänken. Jag börjar ana vad som hänt och ser mig om efter fler spår.

På kökssoffan nedanför det andra fönstret upptäcker jag en reslig gestalt med rovfågelnäbb. Bröstat grått tvärvattrat, skarp blick, blygrå rygg. Vad hände? Försöker förstå samtidigt som jag tänker på hur jag ska lösa situationen. Föreställer mig en stressad fågel som desperat flaxar än hit, än dit mot väggar och fönster. Det är något jag absolut vill undvika.

VI TITTAR på varandra, fågeln och jag! Den ser oskadd ut, men sörjan på fönsterglasat då? Jag närmar mig fågeln långsamt med mjuka rörelser, passerar nära med handen för att kunna öppna fönstret. Skjuter upp det helt och drar mig tillbaka.

Puh, nu är det över, känner jag när jag vinkar in barnen. De skådar storögt. Jag berättar viskande att det är sparvhöken som flugit in i huset och krockat med fönstret. Så småningom hoppar den stora fågeln ut och sätter sig på marken, där den blir sittande länge. Vi fortsätter studera den tryggt bakom fönstret.

JAG ÅTERVÄNDER till dunfläcken på fönstret. Granskar täckdunen som är svarta och har vita runda fläckar. Det är något som inte stämmer! Var kommer dunen ifrån? Nedanför på bänken står hinken med lingon.

Det här är inte sant, hinner jag tänka. I hinken ligger en fågel! Den ligger på rygg bland lingonen, är relativt stor och har hela dräkten täckt med gulvita prickar. Jag blir stum av förvåning och ropar fram barnen igen. Vad är det vi är med om?

Plötsligt förstår jag. Höken har slagit ungstaren i det begränsade luftrummet framför altanen. I dyket, med bytet i

klorna, har den kommit ner så nära marken, att räddningen blir ljuset i tunneln rakt fram, det ljusa fönstret i änden av den mörka hallen. Höken är ju skicklig på att navigera genom tät skog och lövverk och nu också genom tambur och kök. Staren fick sätta livet till, det var ju ändå kört liksom, och fick samtidigt fungera som airbag och därmed rädda livet på sparvhöken.

EFTER DEN händelsen har uppdragen att rädda vilsna fåglar fortsatt. Minns särskilt gräsändarna som om hösten åt sig proppmätta på ekollon och sedan förirrade in sig i skolkorridorerna. Vi lekte sedan tafatt, innan de kom djupare in i skolväsendet och ställde till stora problem. Ni förstår själva. Eller de mesar som flugit in i sommarvarma augustiklassrum och spridit panik. Eller skatan som katten Gustav bar in i vardagsrummet och som gäckade oss i flera timmar.

JAG KAN FORTFARANDE förnimma luftdraget mot nacken, den där soliga septembersöndagen, då den jagande sparvhöken flög in vårt hus och krockade våldsamt mot köksfönstret. Och bytet, en stare, blev en räddande airbag. Det låter som en fabel, men det är faktiskt sant.

KRÖNIKA: ANDERS ERIKSSON

